

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

25. 1. 1985. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLVI • 40 ДИН • БРОЈ 1726

У ОВОМ
БРОЈУ
СТРИП
МОДЕСТИ
БЛЕЈЗ

Фирма

Веровали или не!

ЦИНОВСКИ БУДА

У ХРАМУ
ДАНГ ХО КУНГ
У ПЕЈПИНГУ (КИНА),
ВИСОК 18 МЕТРА,
ИЗРЕЗБАРЕН ЈЕ ОД
СТАБЛА ЈЕДНОГ
ЈЕДИНОГ ДРВЕТА.

ИНДИЈАНЦИ

ПЛЕМЕНА ЧИМШИАН ИЗ
КАНАДСКЕ ПОКРАЈИНЕ
БРИТАНСКА КОЛУМБИЈА НА
ГЛАВИ НОСЕ ДРВЕНЕ ИЗРЕЗБА-
РЕНЕ МАСКЕ КОЈЕ ПРЕД-
СТАВЉАЈУ СУНЦЕ.

ПЕВЦИ

КОЈИ СЕ ГАЈЕ У
ГВИНЕЈИ ИМАЈУ ЦРНУ
КРЕСТУ КОЈА ПОДСЕКА
НА КОВРЦАВУ КОСУ.

ЛЕДИНА

ЖЕЛЕЗИЧКА ПРУГА

НА ХАВАЈИМА, ИЗГРАЂЕНА
1879. ГОДИНЕ, ШИРОКА ЈЕ
САМО 90 СМ. ЊОМ ЈОШ
САОБРАЋАЈУ ВОЗОВИ.

АЛПИНИЗМ ПО ЛЕДУ

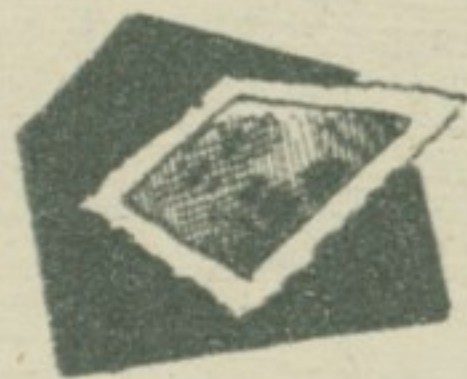
ЈЕ НАЈОПАСНИЈИ
СПОРТ. ЊЕГОВИ
ПОКЛОНИЦИ,
КОЈИХ ИМА СВЕ
ВИШЕ И ВИШЕ,
ДАНИМА ЧЕКА-
ЈУ ДА ЛЕД ДО-
БИЈЕ НЕОПХО-
ДНУ ЧВРСТИНУ,
А ОНДА СЕ ПЕ-
ЊУ УЗ ЗАЛЕЂЕ-
НЕ ВОДОПАДЕ
И ЛИТИЦЕ
ЧЕСТО
ВИСОКЕ
КАО ОБЛА-
КОДЕР ОД 40
СПРАТОВА.

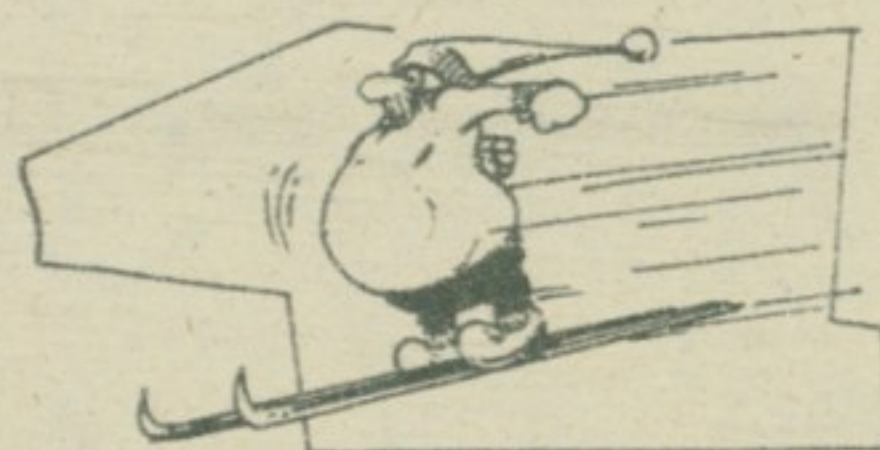
© 1984 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

у републици Сан Мари-
но недавно је штампана марка
са ликом италијанског председ-
ника Пертинија. Ово је први
пут да се лик председника Пер-
тинија појављује на мар-
ки, па ће зато она бити веома
гражена међу филателистима
света.

у америчкој држави
Мејн сваке године одржава се
такмичење у слалому на коме
право учешћа имају само дебе-
ли смучари. Они не смеју да бу-
ду лакши од 95 килограма, а
што су тежи шансе за освајање
наградe су веће.

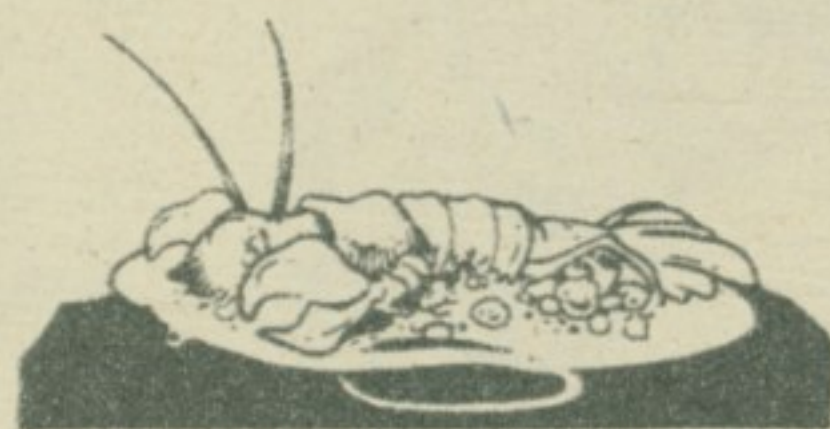

не зна се тачно када је
кромпир дошао у наше крајеве.
Према неким подацима најве-
роватније је прво стигао у
Хрватску и то тек у другој по-
ловини осамнаестог века. Прве
кртоле донео је Француз Арби-
вал Шамаре који се оженио не-
ком Хрватицом и дошао да
живи у њеној домовини.

кinesке жене које желе
да изгледају „западњачки“ од-
недавно могу да се подвргну
пластичној операцији и исправе
своје косе очи. Како пише кине-
ски часопис на енглеском језику
„Чаина Дејли“, дозвољено је и
ношење панталона припијених
уз тело и шминкање.

камичак који се случај-
но нашао у тањиру с прженим
раковима једног отменог њу-
јоршког ресторана коштао је
његове власнике чак милијарду
старих динара. Позанта филм-
ска дива Ђина Лолобриђида
вечерала је у друштву свог зу-

бара када је загризла тај камен
и сломила зуб. Овај „несрећни
случај“ спречио ју је да се за не-
ко време појављује у јавности и
потпише уговор за рекламира-
ње неких производа. Зато је за-
тражила и добила одштету.

Жирафа по имену Кон-
рад из зоолошког врта у Кол-
мардену, недалеко од Стокхол-
ма, мезимац је шведских мали-
шана. Тако је група дечака и де-
војчица свом љубимцу недавно
на дар донела шал како би Кон-

рад лакше поднео зиму. Шал је
дугачак 23 метра, израђен је од
вуне свих могућих боја, а ис-
плело га је три стотине ђака.

постоје гљиве које ус-
пешно могу да се користе у
борби против инсеката, па би
зато једнога дана у потпуности
могле да потисну и замене от-
ровне инсектициде. Тако, реци-
мо, врсте Legedinium и Cilicino-
muses својим спорама уништа-
вају ларве комараца, а нису
штетне за човека, животиње и
друге инсекте.

БЛИСКИ СУСРЕТИ ОПАСНЕ ВРСТЕ

Да ли Земљиној кугли прети уништење од залуталих астероида или комета? Научници знају да ће, неизбежно, и на Земљу доћи ред, као што се, уосталом, много пута догодило у космосу. Наша планета ће се, тврде они, поново сударити са астероидом тешким милионе тона.

Све је више научних доказа који иду у прилог претпоставци да је нестанак диносауруса пре 65 милиона година последица баш таквог судара Земље и астероида пречника 9.5 километара и да су настали у катастрофи веома сличној нуклеарној. Истраживања, наиме, показују да би судар са астероидом пречника од 8 до 16 километара био раван нуклеарној катастрофи. Иако при судару Земље са астероидом, до кога ће касније доћи, не би било радиоактивних падавина. Катаклизма би била свеопшта, јер би атмосферу загадили прашина и отпаци.

Група научника у Сноудану у Колораду испитивала је 1981. могућности да се претећи велики астероиди одврате од Земље. Судар је могуће избећи, закључили су, али под условом да се тачни подаци о орбити астероида прикупе на време (десетак година унапред) после чега би, чак и мањим количинама, експлозивна путања астероида могла да се измени а судар избегне.

У неким случајевима судар би могао и добро да нам дође. Стручњак за свемирску механику Семјуел Харис предложио је још 1971. да се део астероида Графос разнесе експлозивом и потом ракетама усмери ка Земљи тако да се с њом судари 25. августа 1994. године. Шта је сврха овог намерног свемирског судара? Астероид би пао на северозападни део Колумбије, тачније на реку Аtrato, и створио неку врсту унутрашњег океана. Заједно са астероидом, тврдио је Харис, „слетели“ би и никл и други ретки метали као што су иридијум, платина и злато у вредности од око 900 милијарди долара. Судар би дакле, створио рудник блага!

Нека другачија зима

Последњих година наука се све више бави последицама нуклеарног рата у коме би, по проценама, била ослобођена нуклеарна енергија од око 10 хиљада мегатона. Све је више оних који се слажу како би се клима у том случају толико променила да би опстанак људске врсте био доведен у питање. У стратосфери би било

ПАЗИТЕ КАКО ВОЗИТЕ У ОРБИТИ

толико прашине и гара да се Сунце месецима не би видело па би мразеви на највећем делу Земље уништили и оне облике живота који су преживели експлозију. За проучавање проблема „нуклеарне зиме“ америчка влада издвојила је 50 милиона долара.

Страхујемо од атомских бомби, а при судару Земље и довољно великог астероида ослободила би се далеко већа енергија него при нуклеарној експлозији, ваздух у истој мери загадио и све то имало исте последице као и „нуклеарна зима“. А зна се да су се астероиди у прошлости сударали са нашом планетом и да ће до судара сигурно поново доћи – на снимцима из ваздуха виде се десетине кратера које су оставили широм света.

СТРАХУЈЕМО ОД НУКЛЕАРНЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ, А МОГУЋНОСТ СУДАРА СА НЕКИМ АСТЕРОИДОМ ПОДЈЕДНАКО ЈЕ СТВАРНА И СТРАШНА

Астероиди пречника не већег од 90 метара оставио је пре отприлике 25 хиљада година у Аризони кратер од 800 метара. Басени Садбери у Онтарију и Вредефорт у Јужној Африци спадају у највеће на свету, сваки пречника преко 120 километара.

Ујутру 30. јуна 1908. године, на пример, један ма-

њи астероид или нека комета пролетео је небом изнад Тунгуска у Сибиру. Сагоревајући у атмосфери астероид је ослободио енергију равну хидрогенској бомби од 12 мегатона, хиљаду пута разорнију од бомбе која је пала на Хирошиму, и уништио километре шума, а експлозија се чула на 800 километара даљине.

Јуџин Сумејкер, геолог и стручњак за астероиде, процењује да вероватноћа новог судара са астероидом у наредних 75 година износи 12 до 40 процената. Већина научника слаже се с њим.

Звезда смрти

У настојању да објасне нестанак диносауруса и друге нагле промене у еволуцији, неки астрономи

изнели су тезу о постојању „звезде смрти“ – мале, тамне звезде која кружи око нашег Сунца и, у размацима од 26 до 28 милиона година, прохуји кроз облак комета које окружују соларни систем повлачећи милионе ових тела ка Сунцу. Увек би могло да се догоди да се, уз погубне последице по живот на Земљи, неколико десетина тих комета судари са нашом планетом.

Већу претњу за Земљу представља појас од 400 хиљада великих астероида, пречника 800 до 900 километара, који круже око Сунца између Марса и Јупитера. Мада нису непосредна опасност, верује се да изврстан број испада из појаса и улази у орбиту која се у одређеном тренутку укршта са орбитом Земље.

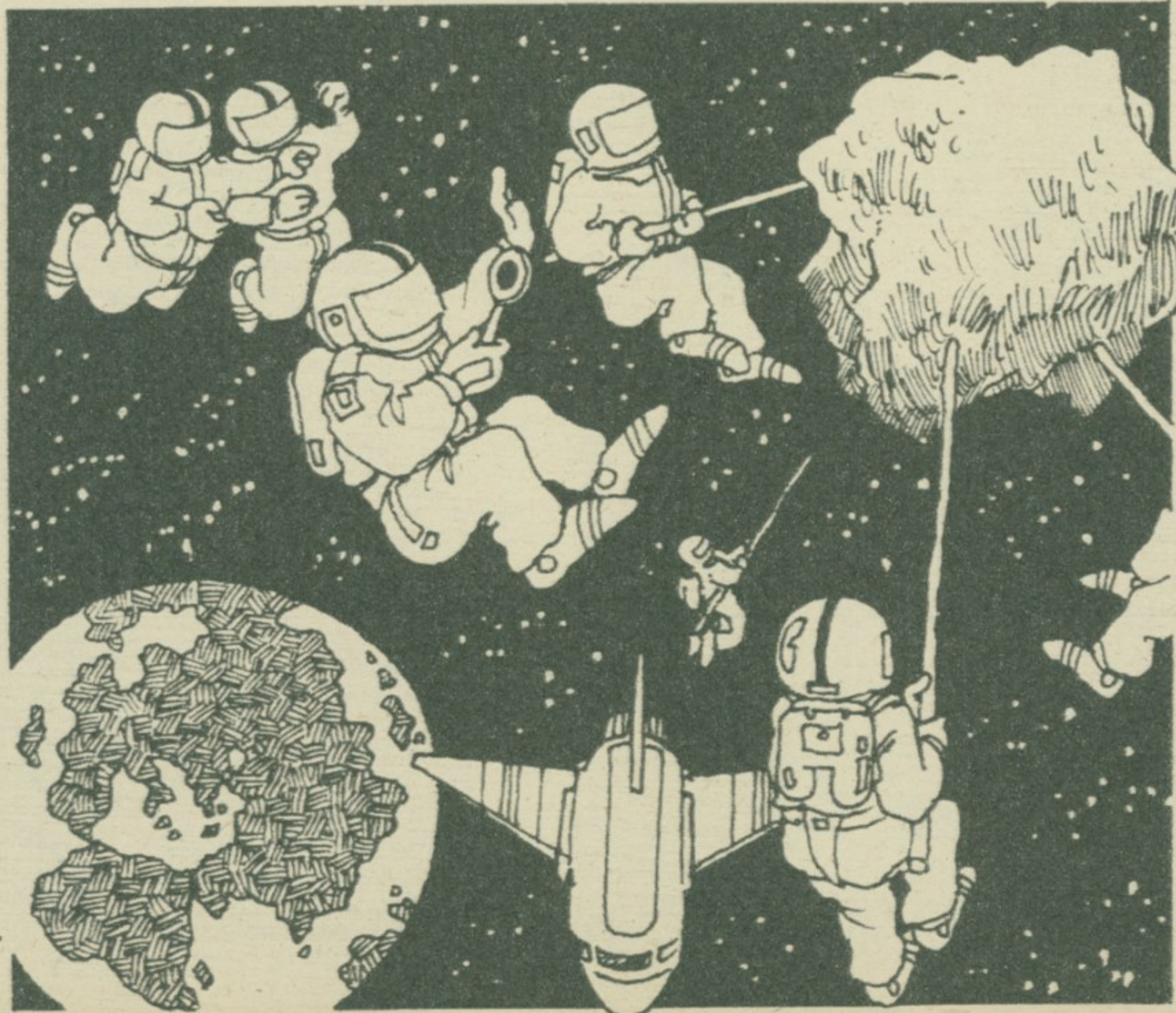
Од тридесетих година нашег века откривено је шездесетак астероида који ће се временом сударити са Земљом или њеним Месецем, Меркуром, Венером или Марсом. Статистичка истраживања потврдила су да постоји око хиљаду „пресретача“ пречника око 800 метара – довољно великих да на површини Земље направе кратере широке двадесетак километара. Године 1937. астероид Хермес приближио се Земљи на 800 хиљада километара; био је то најближи „сусрет астероидско-земаљске врсте“ до сада забележен.

Од 1983. на Универзитету Аризоне специјална камера претражује небо у потрази за око хиљаду астероида којима је пречник већи од три стотине метара и за чије се путање претпоставља да би могле да се укрсте са орбитом Земље. Циљ овог пројекта је да се „пресретачи“ открију, а њихове путање унапред израчунају.

Астероиди пресретачи не представљају само опасност – неки садрже право богатство минерала и воде – и већ је било предлога да се на њих упуте научне експедиције. Гравитација астероида тако је мала да би „рандеву“ астероида и неке мање аутоматизоване свемирске летелице, која би покупила узорке и донела их на Земљу, могао прилично лако да се изведе.

Неки конкретни планови већ постоје. Чак Ван Јен са „Џет пропалшин“ лабораторије у САД саставио је план за посету астероиду Флори 1995, Медузи 1996, Арахни 1998, Хигеји 4. јула 2000, Германији 2004. и Пентесилеји 2006. године.

М. И.

Илустровао Зоран Петковић Петко

Илустровао Босилка Кићевац

моћу њих да лечи туберкулозу коже тзв. Финсеновом лампом. За то је 1903. добио Нобелову награду за медицину. Не зна се, међутим, шта је мачка добила.

Колумбо мења курс

На граници фантастике је податак да су мрави заслужни за нека открића у астрономији. Још у прошлом веку, знајући за способност неких мрави да „хватају“ ултравиолетно зрачење, браћа Анри начинили су следећи експеримент: у окулару телескопа, управљеног према делу небеског свода на којем су се налазила тела невидљива голим оком, сместили су кутијицу са мравима.

Врло брзо инсекти су врло приметно оживели – открили су ултравиолетно зрачење. Експерименти су поновљени неколико пута. И сваки пут, када су мрави почели да се помичу, то је значило да су открили ултравиолетно зрачење. Наравно, то су астрономи, касније, потврдили помоћу својих врло прецизних апаратура.

На питање „ко је открио Америку“ аутоматски се намеће одговор – Колумбо. Тачно, али је још тачније да је то учинио уз помоћ папагаја. Док су Шпанци лутали океаном препуштени ђудима непознатог, Колумбов сапутник Пинсон затражио је од свог команданта да његове три каравеле промене курс. Разлог: Пинсон је пред залазак сунца угледао јато папагаја које је летело на југозапад. Искусан морски вук Колумбо схватио је да су птице летеле на свој ноћни починак, значи према копну. Курс је промењен и Колумбо се ускоро искрцао на тле Америке.

А магарач! Сасвим је сигурно да ће он у беспућу изабрати најкраћи пут између две тачке, од многих могућих варијанти он ће увек изабрати ону са најмање успона и низбодница. Да то није само пуста прича потврдили су и експерименти са компјутерима: утврђено је да је у тим стварима магарач непогрешив.

Ако ћемо право, и спорт је тешко замислити без утицаја животиња. Знамо, на пример, да је лопта основни реквизит многих спортова. А лоптање је тешко замислити без слонова: они су играли фудбал много пре него што је то почело у Енглеској. „колевци“ фудбала! Обожавајући да се ваљају по блату они су се од памтивека сретали са гомилама грања и корења, уваљаним у лопте. Излазећи из блата слонови, с великим задовољством, ногама шутирају те лоптасте масе.

Претече данашњег ватерпола су, по свој прилици, видре које су обожавале, и данас то чине, да се у води играју лоптама од грања. У игрању неким лоптастим предметима уживају и дивље свиње, мајмун, туљани, чак и свраке.

На старим фотографијама може да се примети да су сви тркачи на кратке стазе према циљу кретали из тзв. високог старта. Америчанац Шерил је својевремено обратио пажњу на то како трче кенгури и уочио да они у трку крећу погнути готово до земље, а код таквог старта почетна брзина је много већа. Убрзо су и атлетичари, тркачи на кратке стазе, полазили из тзв. ниског старта. Тако је и данас.

Зоолози су у праву кад кажу да човек има још много да научи од животиња.

П. М.

МАЧКА
НА СУНЧАНОЈ СТРАНИ КРОВА

АМЕРИКУ СУ ОТКРИЛИ ПАПАГАЈИ

МРАВИ-АСТРОНОМИ,
СЛОНОВИ-ФУДБАЛЕРИ,
НЕПОГРЕШИВИ МАГАРАЦ

Тешко је у било којој вароши на свету не наћи бар неки споменик. Има их обичних и необичних. Можда су необични они у Лењинграду, Токију, Паризу и још неким градовима – споменици псима, пчелама, кравама, лептирима, мачкама, жабама.

Многе животиње су, незаслужено, засобићене у постављању на споменик. Међу њима и оне које су и те како помогле човеку, његовим изумима и открићима без којих тешко да би се могао замислити савремени свет. Не сме се заборавити допринос животиња развоју географије, хемије, медицине, математике, астрономије и спорта.

Неспретна љубимица

Тота дана је Француз Бернар Куртуа (1777–1838), као и обично, доручковао за радним етолом у свом малом хемијском кабинету. На рамену му је, такође по обичају, седела мачка љубимица. Уз дору-

чак на столу налазило се и неколико боца: једна са екстрактом морске алге у шпиритусу, друга са смесом сумпорне киселине и гвожђа. Мачки је, изгледа, у једном тренутку дојадило да седи на хемичаревом рамену, па је скочила на сто. Уз пут је срушила обе боце које су пале на под и разбиле се.

Бернар Куртуа, ухвативши се за главу, немо је посматрао шта је мачка урадила. Међутим, љутња се брзо претворила у радозналост: течност из две разбијене боце се помешала и, као резултат хемијске реакције, просторију су испунили љубичасти облаци паре. Кад су се слегли, Куртуа је приметио да се на предметима по кабинету ухватио танак кристални слој. Био је то, у то време науци још непознат, слободан јод.

Наука дугује захвалност још једној мачки. Дански лекар Нилс Финсен (1860–1904) посматрао је понашање мачке која је седела на крову његове куће. Иако је кров био про-

стран, мачка је упорно седела само на сунчајној страни. Чим би се сенка приближила, она би променила место и поново задовољно прела на сунцу. Цео маневар поновила је неколико пута и Финсен се замислио. Знао је да је мачка последњих дана била нешто болешљива. Можда на сунцу покушава да нађе лека својој болести. А да ли сунчеви зраци могу да помогну и болесном човеку?

Лекар се дао на посао. Прочитао је гомилу медицинских књига, али није нашао ни ретку о утицају сунчевих зрака у лечењу човека. Међутим, стално га је копкала мачка на сунчаном крову: као лекар знао је да треба веровати и, кад се може, користити оно што се зове инстинкт код животиња. Извео је низ експеримената који су недвосмислено показали да благотворно лековито дејство имају само љубичасти делови спектра. Тада је и почело коришћење ултравиолетних зрака у лечењу. Нилс Финсен почео је по-

ПОЖАР
НА
АУСТРАЛИЈСКИ
НАЧИН

ПАКЛЕНИ

16.
ФЕБРУАР
1983.

У пламену су нестале и две ватрогасне екипе

МНОГО СУНЦА, ТОПЛИ
ВЕТРОВИ, САСУШЕНО
ДРВЕЋЕ, СВЕ СУ ТО
УСЛОВИ ЗА ПОЖАРЕ
КОЈИ У АУСТРАЛИЈИ
БУКТЕ ВИШЕ И ЈАЧЕ
НЕГО У БИЛО КОМ
ДЕЛУ СВЕТА

Била је среда и средина аустралијског лета. У оперативном одељењу централне ватрогасне станице у држави Викторија сви су већ данима у приправности. Време је незапамћено топло и суво. Температура изнад 42 степена Целзијуса. Воде у језерима и резервоарима у

близини Мелбурна готово да нема. Водостај у рекама опао је до максимума а многи потоци су пресушили. У областима под шумом и жбунастим растињем хиљаде тона трулог дрвећа, сувог лишћа и гранчица само чека да падне прва искра.

Тешко је веровати да ће управо зелени еукалиптус покривен црвенкастим цветовима букнути први! Због велике топлоте и испарења његових уља „експлодираће“ нека крошња и пренети ватру на друго дрвеће. (Иако ће пламен уништити све, из корена угљенисаних стабала кроз неколико недеља нићи ће нови изданци еукалиптуса...)

Олуја

Озбиљније пожаре очекивали су још осмог фебруара. Тог дана почео је да дува снажан северни ветар. Подигао је хиљаде тона драгоценог површинског слоја исушене земље претворене у прах и сручио на Мелбурн и друге јужније градове. Температура се попела до четрдесетог подеока, а 16. феб-

руара износила је 43 степена. Тог дана, у седам часова ујутро, држава Викторија прогласила је Дан потпуне забране паљења ватре. Преко радија и телевизије објављено је да нико не сме да користи електроуређаје, распаљује роштиље, прави ватромет, пали ватру у природи и слично. За сваки прекршај следи казна од 2500 долара или две године затвора.

Дежурни крај радио-пријемника у централној ватрогасној станици Боб Пот имао је пуне руке посла. Извештаји су говорили да је забележено двадесетак жаришта које су локалне ватрогасне бригаде успеле да обуздају. А онда, око два по подне, стигло је обавештење: у Источном Трентему, око осамдесет километара северозападно од Мелбурна, букнуо је пожар. „Неукротив“!

На ногама се истог часа нашло 20 хиљада добровољних ватрогасаца и око 1500 чувара шуме. На располагању су имали око 800 ватрогасних кола и цистерни. Чак и цистерне за нафту и млеко. Мешалице за

бетон и свако друго возило које је могло да држи воду укључено је у акцију гашења. Неких 200 булдожера, копачица и других машина хитало је да покуша са „пресецањем“, како називају уклањање дрвећа на путу којим се ватра шири.

Само један сат касније, у суседној Јужној Аустралији и у Викторији већ је буктала шума на простору од око 1000 квадратних километара.

Нестали у пламену

Тридесетак авиона и хеликоптера безуспешно је покушавало да из ваздуха помогне онима на земљи. Распламсали гас еукалиптуса бацао је у висину облаке горућих гранчица и лишћа. Снажни ветар засипао је њима летелице.

Ватра је побеснела и више се није знало у ком правцу ће да се шири. Људи који су имали више среће, стигли су да покупе оно најважније и похитају ка голим равницама. Други су се, попут животиња, завлачили у јаме и подруме, у резервоаре за воду и друга скривита места. Нај-

теже је било онима који су се затекли на отвореном — тамо где је ватра незадрживо гутала све пред собом.

Око шест по подне објављено је да ће почети да дува западни ветар. То је значило да ће ватра почети да се шири и на исток, и то на далеко већој површини. Завлада је паника...

Била је скоро поноћ. Пожар се и даље ширио не поштујући никаква правила. Неке куће су гореле, друге нису. Ватра је сустизала мотоциклисте који су се кретали брзином преко 90 километара на сат. Мелбурн је изненада испунио дим и мирис еукалиптуса који гори.

Јављено је да су два ватрогасна возила нестала заједно са посадом! Пре тога је с њима изгубљена веза.

Уништење

Пробијајући се кроз згаришта Какатуа у брдима Денденонг, ватрогасци су трагали за знацима живота. Седамнаестог фебруара ујутро стотинак грађана пронађено је у просторијама дечјег вртића — у једној савременој кружној грађевини која је чудом остала поштеђена. Непомично су лежали на поду највеће просторије. Домови су им нестали у пламену а укућани изгинули или су, приликом евакуације, растурени на све стране. Били су исувише напети и ојађени да би могли да спавају, али и срећни што су живи.

У само једном дану ватра је уништила и део веома значајног културног наслеђа Аустралије, од чега само 50 хиљада књига Англиканског семинара у Аделејду, Јужна Аустралија, и 140 година старо село-музеј досељеника из Немачке.

Многи фармери изгубили су готово све — домове, засаде, опрему, стоку. Рањене животиње морали су да убијају на лицу места. Џон Бел није издржао да види како булдожери на згаришту копају огромне рупе и у њу затрпавају 2.500 угинулих говеда и преко хиљаду оваца.

Никад пре тога Аустралија није у пламену изгубила 74 људска живота, 2236 домова, 1000 возила и 280 хиљада грла стоке. У пламену су нестале две комплетне ватрогасне бригаде. Уништено је 2216 квадратних километара шуме, а штета у новцу премашила је 275 милиона аустралијских долара (око 4,5 милијарде нових динара).

Д. Варагић

У
ПОТРАЗИ
ЗА
ИЗГУБЉЕНИМ
ПРЕЦИМА

ЛЕТЕЋИ КАЗАНЦИЈА

Дјед мој Владимир Благојевић умро је док сам још био дјечак, отац Велимир млад тако да нису стигли да ми испричају више о нашим старима. Знам само да смо поријеклом из Црне Горе, негдје из околине Дурмиторског језера. Дјед мога дједа, прича породично предање, имао је лијепу кћер коју уграбе Турци. Наши стари направе бусију, отму је и морају да пребјегну у Босну. Не одмах у Сарајево већ ту горе, на Пале. Тек негдје 1910. дјед је мој, као дијете, сишао у Сарајево. Убрзо одатле оде у Загреб да учи за постолара, али га је газда ружио и прогонио, те он одлучи и оде у Бањалуку на казанцијски занат. Три године је био шегрт, исто толико калфа, а мајстор онда ниси могао постати прије тридесете. Усавршавао се у Добоју код чувеног мајстора Поповића.

Кад се напосок вратио у Сарајево кући, ни мајка га није познала...

Тада је и купио ову кућу на Баш-чаршији у којој је у то вријеме био смјештен хан и ковачка радња. Удружио је капитал и с компаноном, Његован се звао, отворио казанцијску радњу и ова фирма ко-

ја и данас стоји његова је и не мислим је мијењати. Званично, Благојевића радња је отворена 1921, а већ 1924. на Првој занатској изложби дјед осваја златну медаљу. Благојевића производи одскакали су каквоћом у врло оштрој конкуренцији, били прва лига што би се данас казало. Његове казане за печење ракије знала је цијела Босна, а чуло се и у Југославији.

За дједа још знам да је био педантан човјек, заправљан и гарав док је у радионици, обавезно у бијелој кошуљи с краватом и изгланцираним ципелама кад заврши посао. Носио је ципни сат и наочаре и волио да сједи пред радњом и поздравља сусједи занатлије. Говоре да је био душеван човјек, мати моја памти да је удовици оног мајстора из Добоја редовно слао помоћ.

Кад је дјед умро 1968, из куће су га изнели само његови ученици, а сви дућани у сарајевској чаршији били су затворени – и муслимански, и православни и католички...

Тата мој Веља био је јединац и у оно доба се подразумијевало да настави очев посао. Негдје пред

рат завршио је шегртовање код оца који га је држао баш као и остале ученике, у шта потпуно вјерујем јер је и мене мој знао уз шамар опоменути: „Нисам рекао тај чекић, Владимире“. На жалост, отац се касније разболио, оперисао бубрег и морао оставити овај тежак посао. Завршио је вишу комерцијалну школу и запослио се, али се од радње никад није сасвим одвојио. Кад је, међутим, дјед умро, отац је све напустио и наставио да води радњу. И даље су се у овој радионици правили казани свих врста.

Отац је такође био педантан и, кажу, превише добар. Мати увијек додаје и „најбољи плесач у граду“.

Док се за дједова времена највише радило руком, чекић се није пуштао по цио дан, отац је унаприједио радњу: са дрвеног хумура прешло се на бутан; механички чекић одмијенио је бар двојицу људи што је било неопходно јер је све мање занимање било за овај занат. Казанције са Баш-чаршије полако су се претварале у кујунције, што

је лијеп и вриједан занат да бих данас ја остао један једини у цијелом Сарајеву који правим казане као мој дјед, па отац, између осталог једини сам који израђује казане за печење ракије.

Отац је умро изненада, од срца, у лето 1975. и кад сам ја преузео радњу, имао сам двадесет година и један мјесец. Да је отац поживио, разговарало се да пођем на студије машинства јер сам управо завршио средњотехничку, машински смјер. Овако, радња је била ту, посао развијен, а у мени осјећање да занат мојих предака не смије да се угаси.

Обрео сам се међу искусним радницима као падобранац и да ми они онда нису помогли – било их је тројица – тешко бих из кратких ускочио у дуге панталоне. Преконоћ сам морао у људе... Није посао за мене био првина. Још од шестог основне сваког лета најмање мјесец дана сам проводио само у радњи: носио сам угаљ,

Prva sarajevska radionica modernih kazana odlikovana zlatnom kolajnom

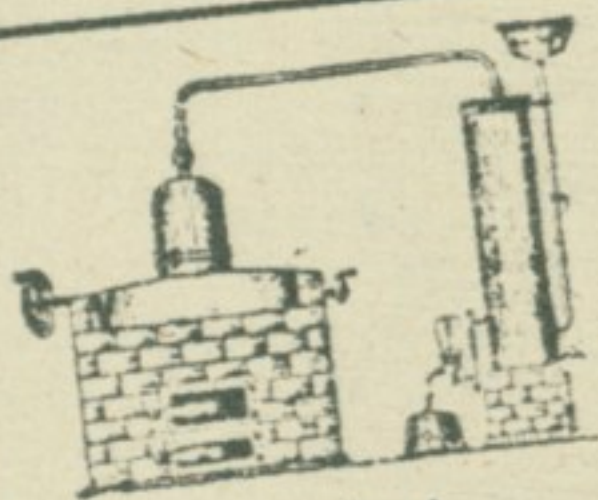
VLADIMIR BLAGOJEVIĆ

SARAJEVO

Bravadžiluk ulica 8
preko puta Gradske opštine

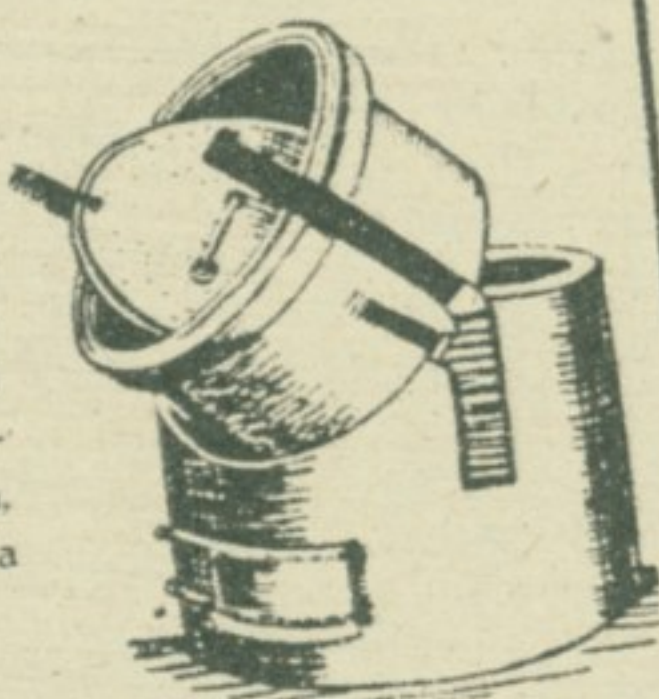
Osnovana 1921 godine
Telefon broj 26-86

Izrađuje i imade na skladištu najmodernije i najsavršenije kazane (kotlove) za pećivo rakije svih vrsta i u svim veličinama, kao i ostalu svakovrsnu bakrenu robu i to: Kazane za apoteke i drogerije destilieraparate, balone za soda fabrike, kazane za sirenje, bojadisanje, pekmezare, halvedžije, za pranje veša i grijanje vode, mliječne kotlove, bakrača, tepsije, kotlove za vodu u šporetima, tave, čase, sahanе, tendžere, ranljike itd. Naročito preporučujem moje na daleko čuvene rakijske kazane, koji su bez konkurencije, a koje dajem sa garancijom, jer ja za svaki svoj proizvod jamčim. Izrađujem novo i popravljам (kalajišem) staro sude za kuhanje vojničkih jela. Sve prepravke kazana od starinskog na novi sistem i popravak izvršujem brzo i solidno uz umjerene cijene.

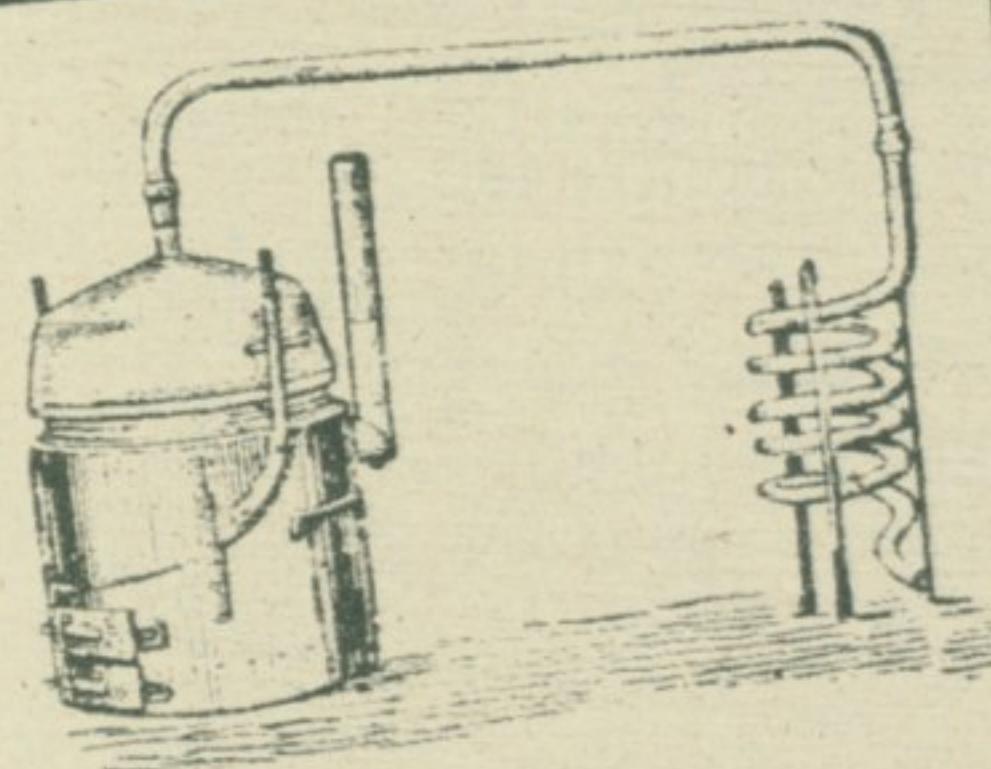

Slika br. 1
pokazuje **kazan komplet** uzidan najnovijeg tipa sa cilindričadnja-kom, mogu biti sadržine od 80 do 1000 litara, a najpodesniji su od oko 500 litara. Ovakvi se kazani ne pokreću sa svog mesta.

Slika br. 2
pokazuje **kazan** kako se ispražnjuje (istresa) kom (džibra). Ovakvi su kazani podesni za pečenje šljivovog, a isto i lozovog koma, mogu biti sa mješalom, a i bez istog.

Slika br. 3
kazan komplet sa željeznom peći, koji se ispražnjuje pomoću izvrtanja, kao što pokazuje slika br. 2, veoma podesan za pečenje lozovog koma, a isto za prepećanje rakije.

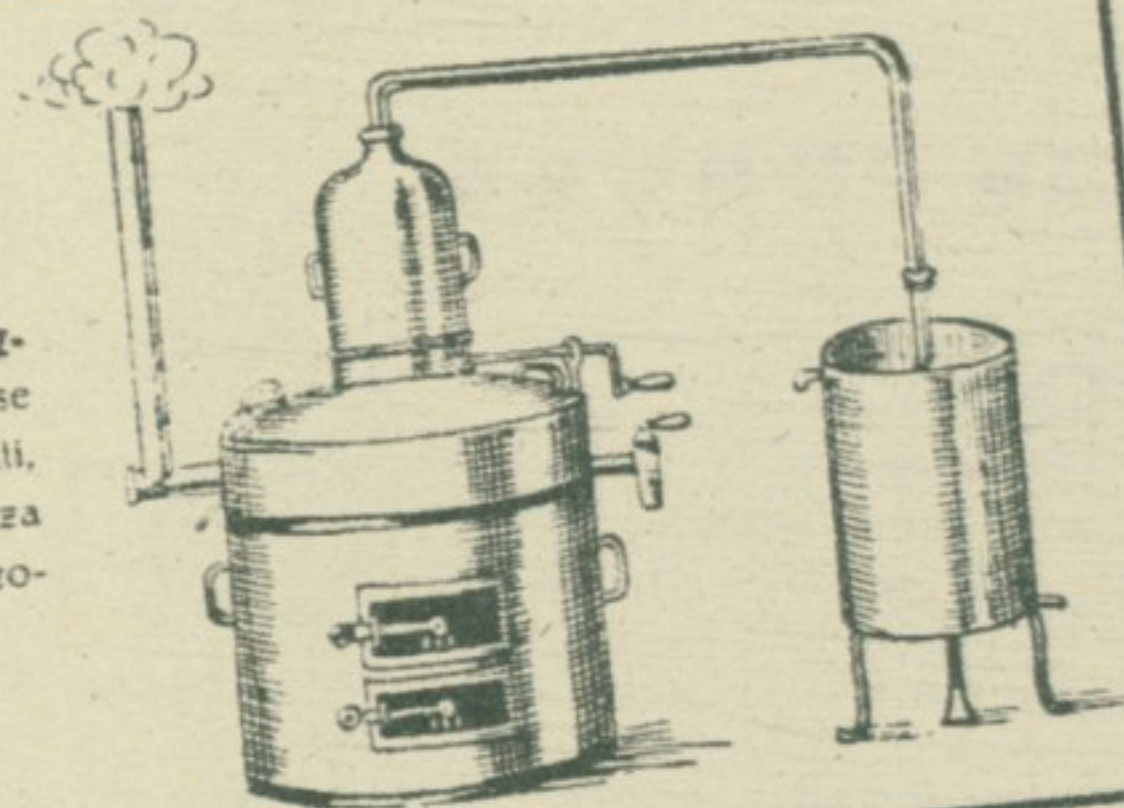
Slika br. 4
pokazuje **kazan** starinskog sistema sa širokim kapkom i pravom lulom za pečenje šljivovog i lozovog koma, a može biti razne veličine.

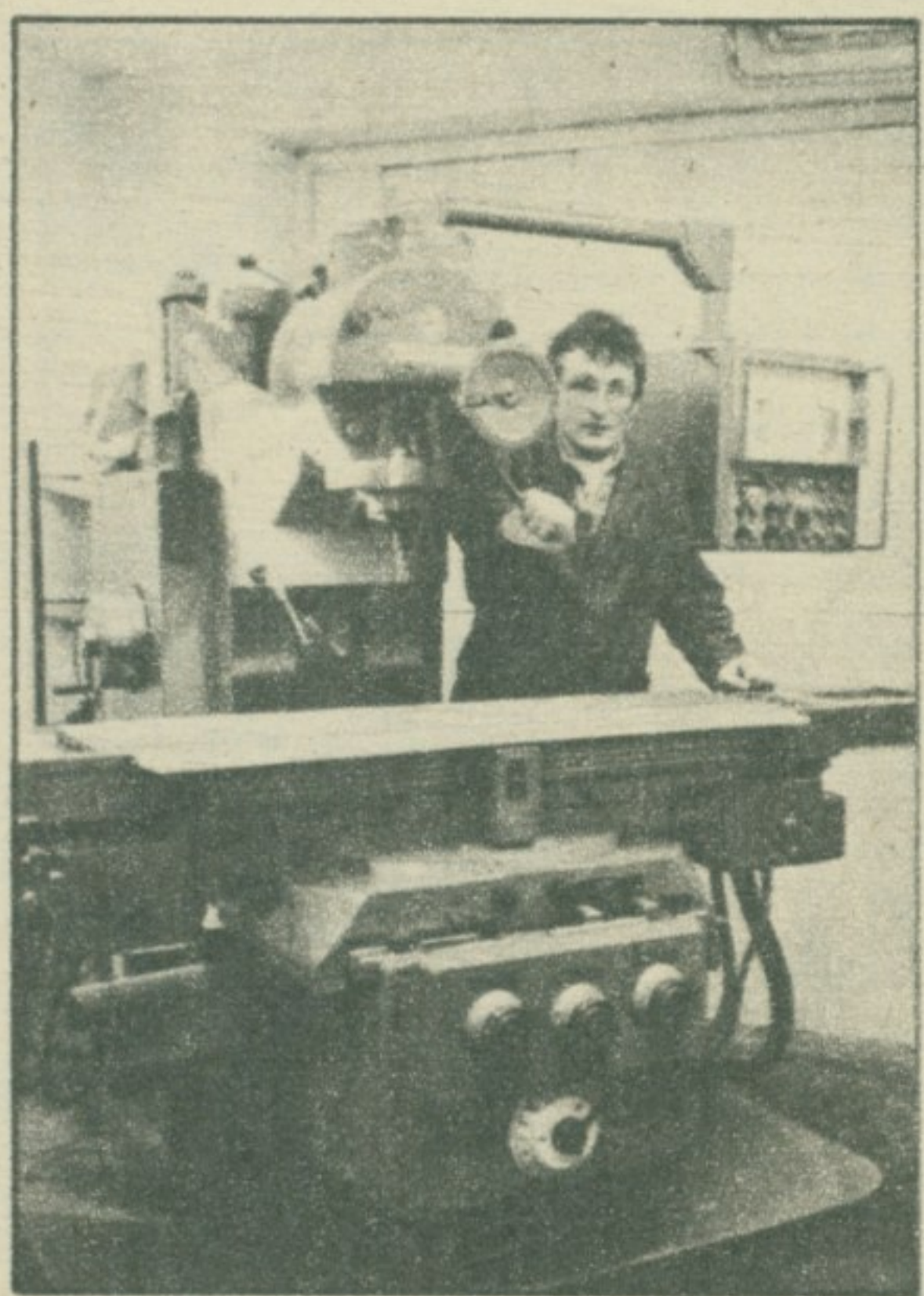
Slika br. 5
pokazuje **kazan sa željeznom peći** za pranje veša i topljenje masli.

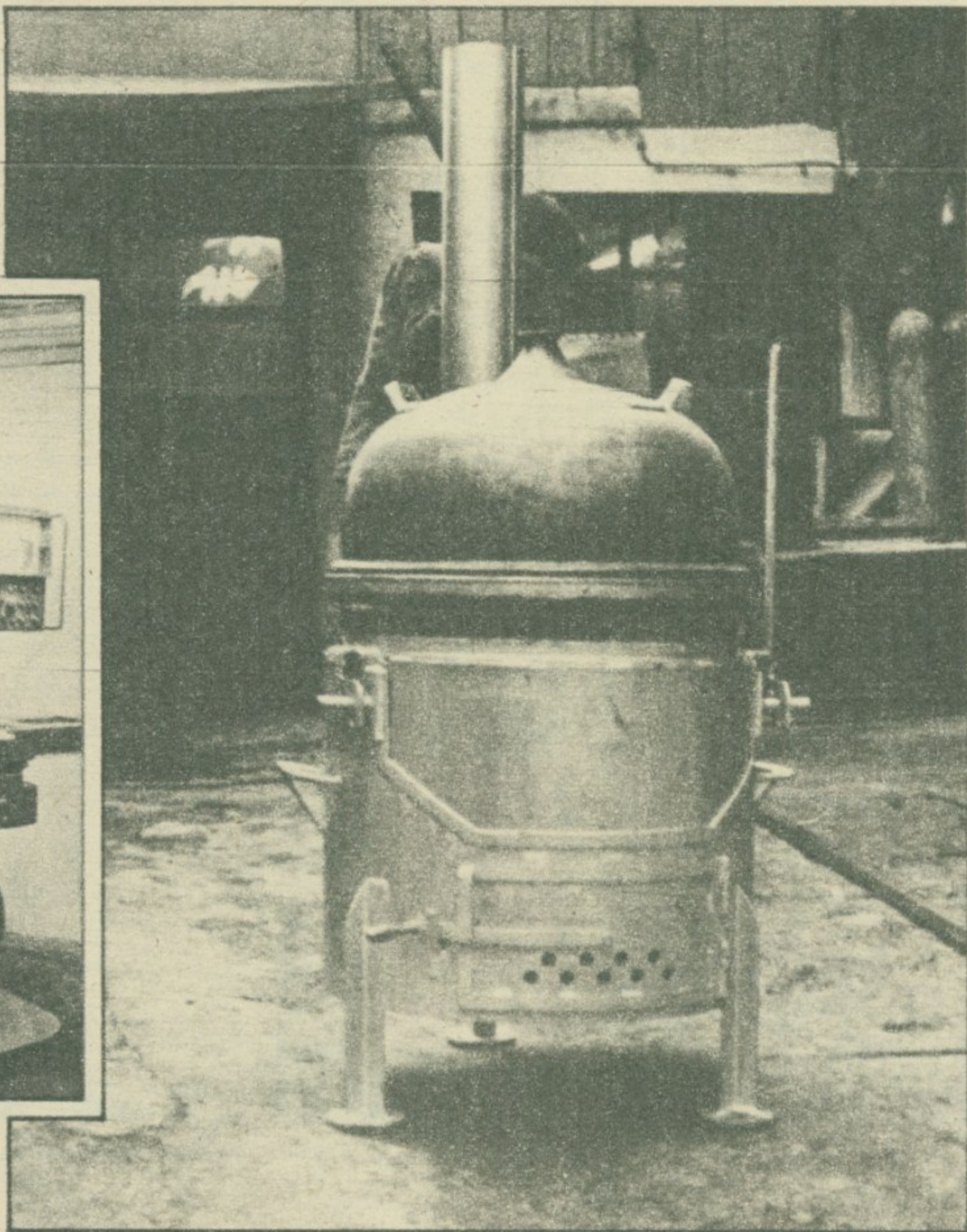
Slika br. 6
pokazuje **kazan sa željeznom peći**, kod kojega se može mješalo lako izvaditi, tako da je isti podesan za pečenje šljivovog i lozovog koma.

Владимир В. Благојевић: стари занат, модерни алати – глодалица с електронским управљањем која стаје 800 милиона динара (стара пена).

Добар ракијски казан траје колико и људски век. Често се дешава да дође сељак и донесе неки део казана: „То ти је ђед правио, ти га поправи“!

чистио; с метле сам прелазно на најтеже послове. Нема шале: напрташ се у седам ујутру у радионици и радиш до три по подне. Нарочито ми се свидјело да једем с људима, било је много забавније него горе у кући са сестром Браном и мајком Љубом.

Али, како су године шле, мени баш и није било право што љети, док су моји вршњаци у игри, ја морам у радњу, тако да сам прве године као казаница провео под морањем. Тек касније сам заволио до-сао, кад сам видео како је то кад ни из чега направиш нешто, па је то још и лијепо, а народу користи...

Људи из радионице помогли су ми да научим колико времена и материјала треба потрошити у нешто да буду задовољни и они, и ја и купац. Тада сам први пут имао прилике да осјетим како је то кад уђе у радњу материјал (жељезо, бакар, калај), а онда дође купац, натовари казан на једну, хладњак на другу страну коња, цијев у руке и – оде некут у босанска брда...

Дошле су, наравно, и бриге. Прије рата, док је дјед радио, у селу је казан био мјера за газду, а позајмљивао се, уз велику надокнаду, обично у „натури“. Крајем септембра и почетком октобра побере се шљива, одстоји у буради и у новембру – у казан. Постојао је и ли-

САМО У ЈУГОСЛАВИЈИ

јеп обичај: кад неко дође да поручи казан, а чекало се на њега најмање мјесец-два, понесе литру ракије. „Ево, мајсторе, у твом сам је испекао“. Некад су и породице биле велике, читаве задруге, по педесет у кући, па кад зазими као ово сад и удари досада, све се попије и до нове шљиве не остане ни кап. Пило се и кад неко умре, и на вјенчању, и на рођењу.

Пије се и сад, на жалост и више, али што да се пече кад има готових вињака, коњака... Не цијени се више домаћа ракија. Уз то, шљива често подбаци због затрованог ваздуха. Појавила се и нека болест, народ је зове шарка, шљива споља остане плава и као здрава, а унутра ништа. Прошле године

продао сам педесет казана, ове само два, али нећу одустати док и једном годишње добијем наруџбину. Традиција је то, а и уђе у крв. Банем тако било гдје у околину, затекнем човјека од седамдесет година како пече ракију. Помогнем му и, као узгред, питам чији је казан „Благојевића“, каже он, а кад му се представим угости ме као попа или геометра.

Казани мога дједа били су највећи, најскупљи и најбољи у Босни. За мог другог дједа, по мајци, који је био ракијски трговац из Лознице, направили су дјед и отац казан од 800 литара који је у пречнику имао два и по метра! Тако је отац и упознао моју мајку... А колико ми се само пута десило да дође се-

љак и донесе неки део казана: „То ти је дјед правио, ти га поправи“...

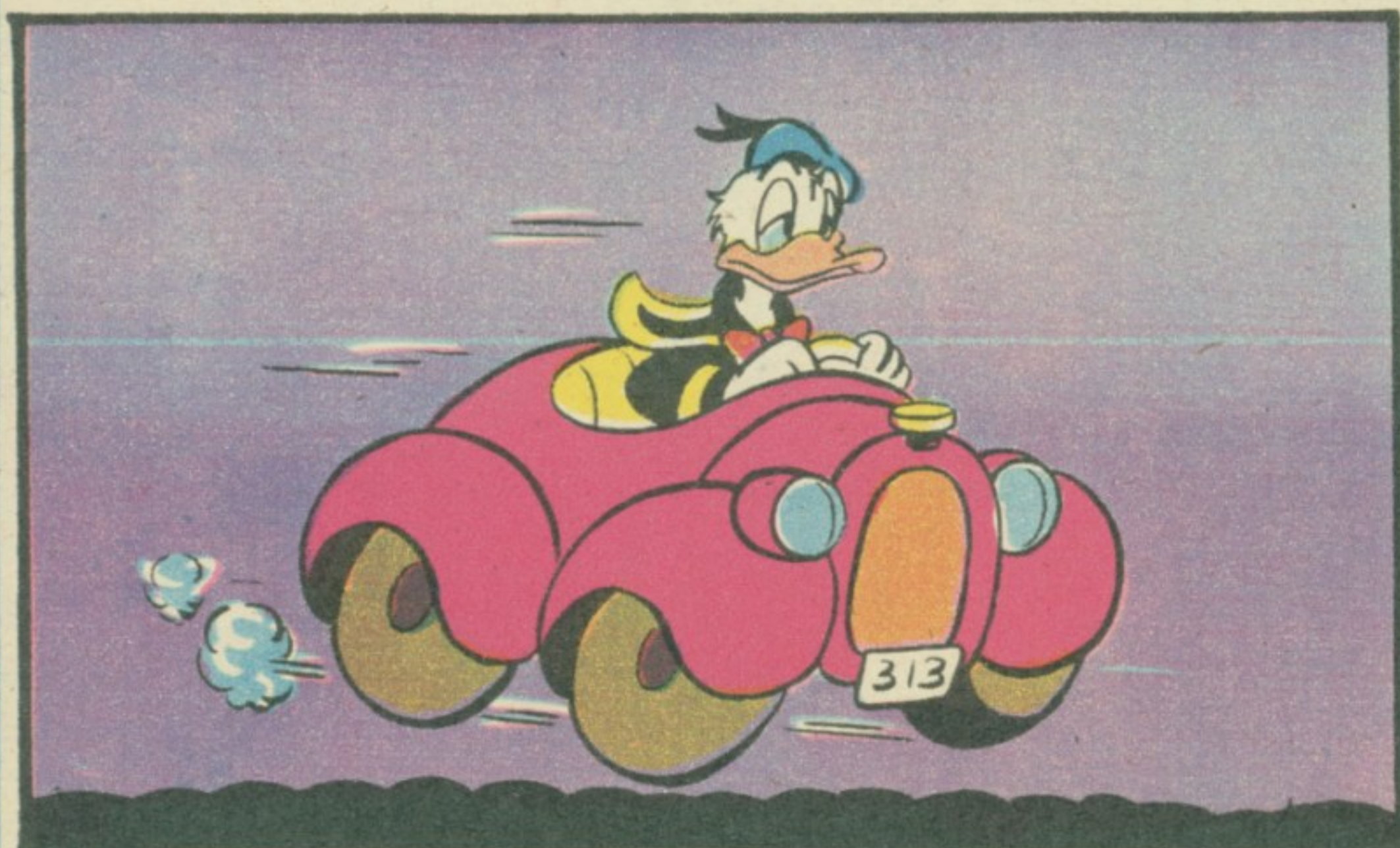
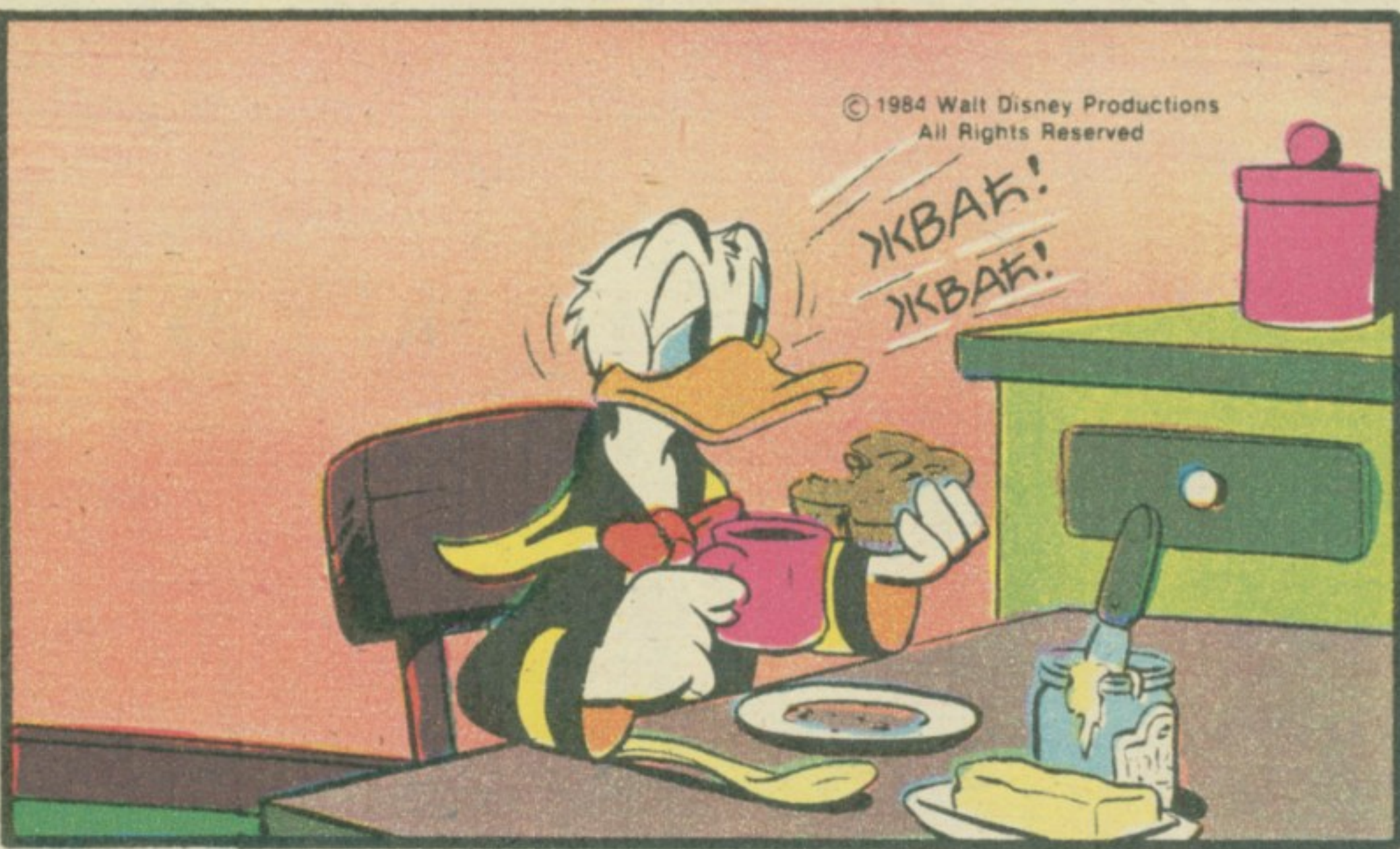
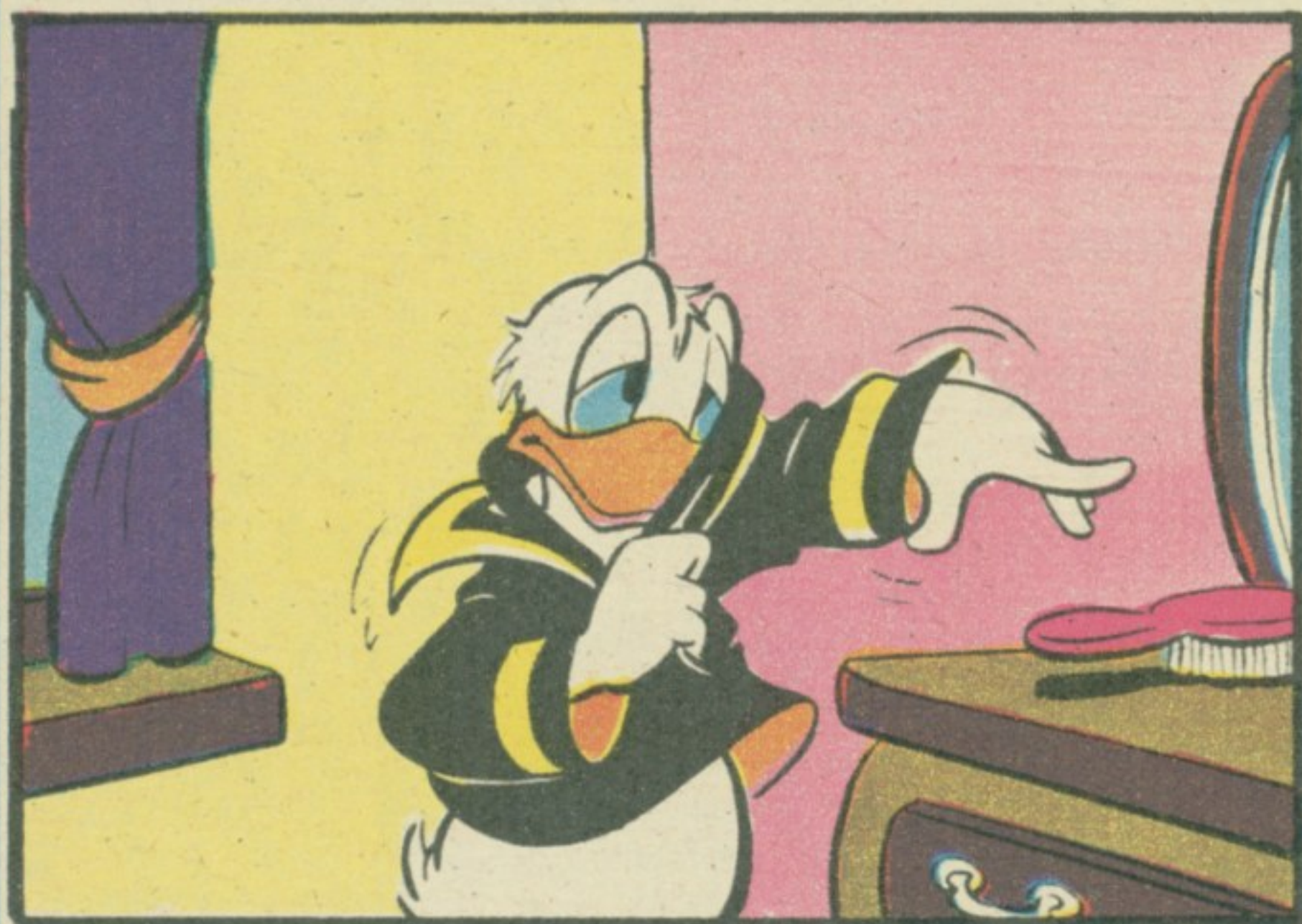
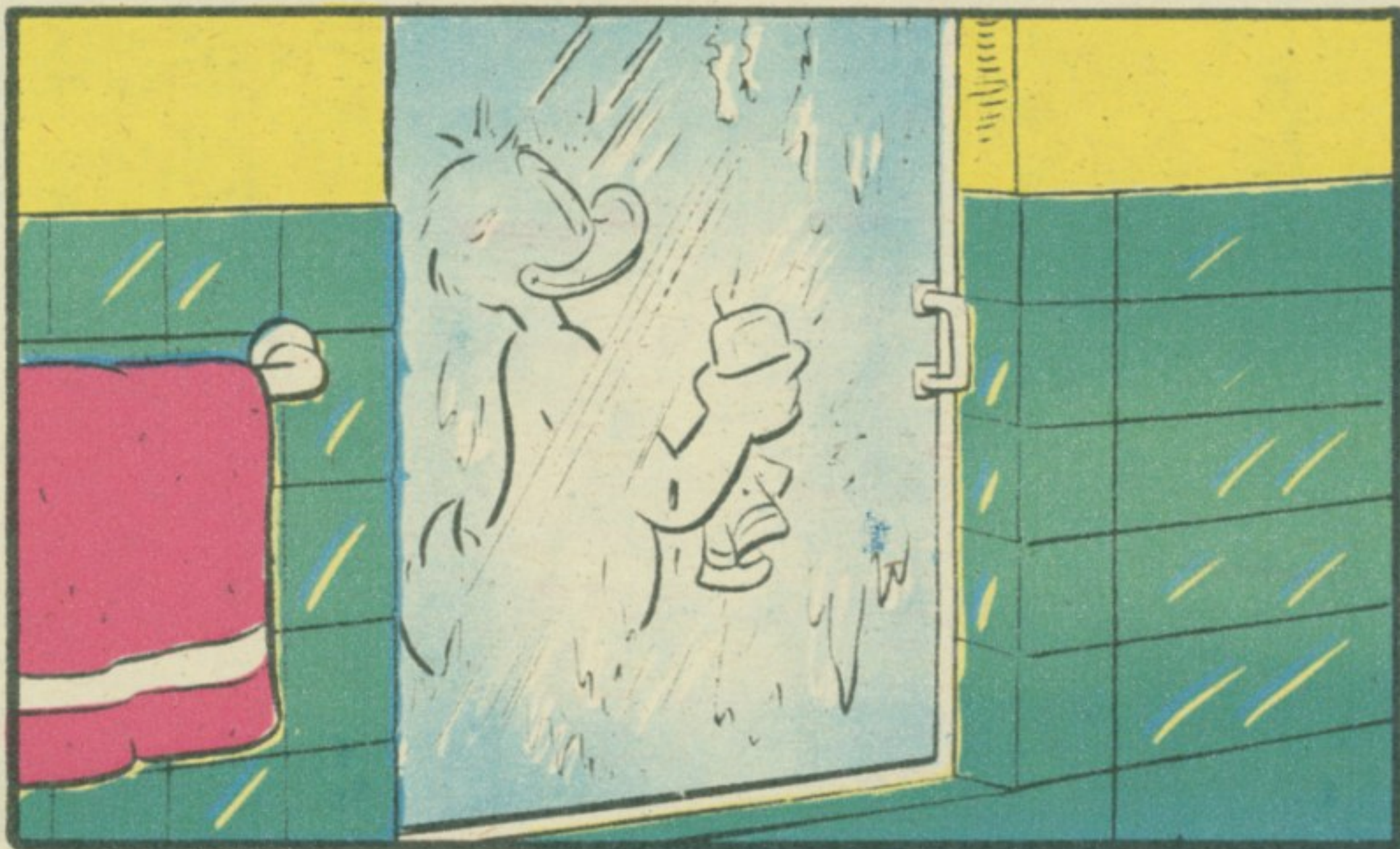
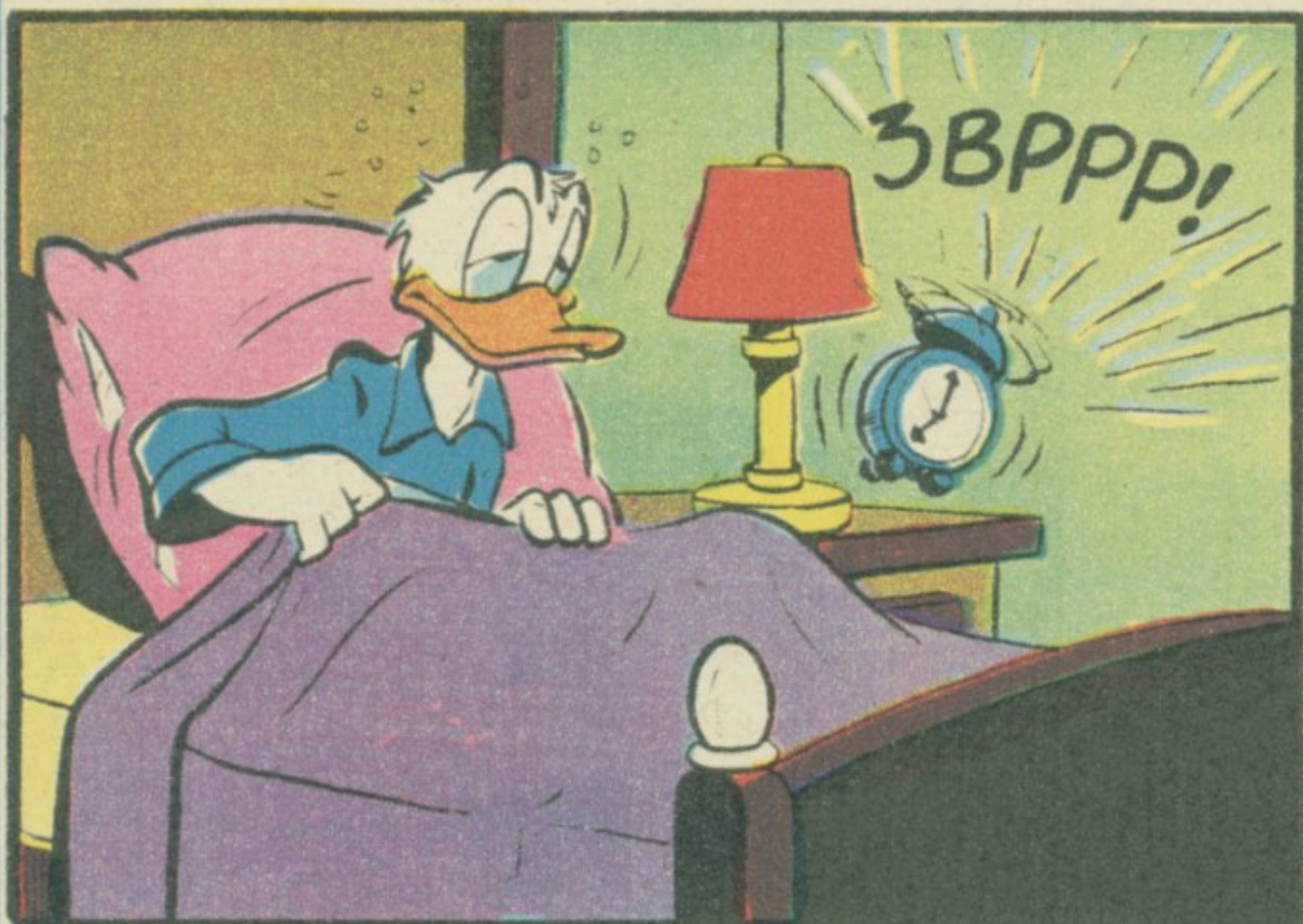
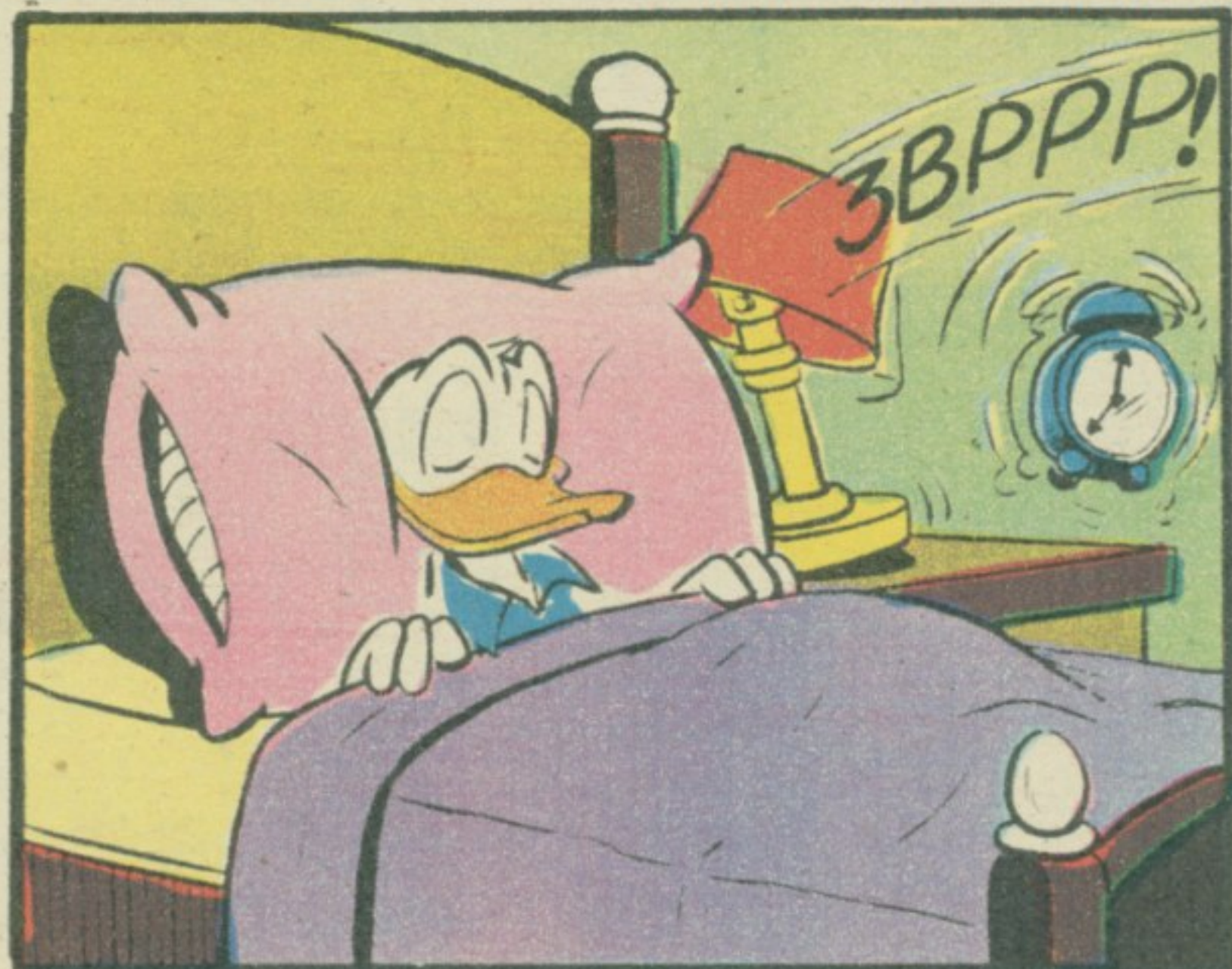
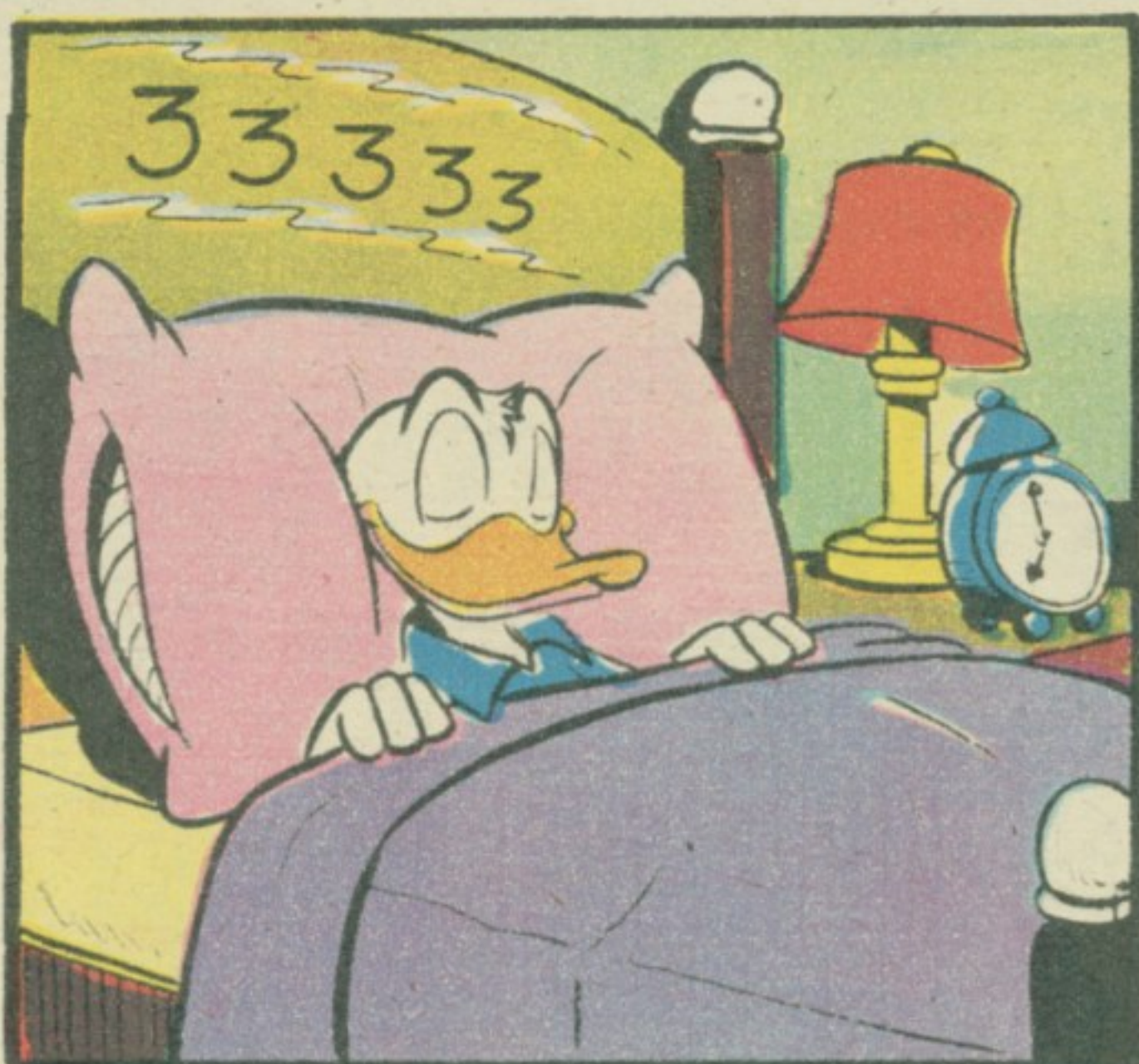
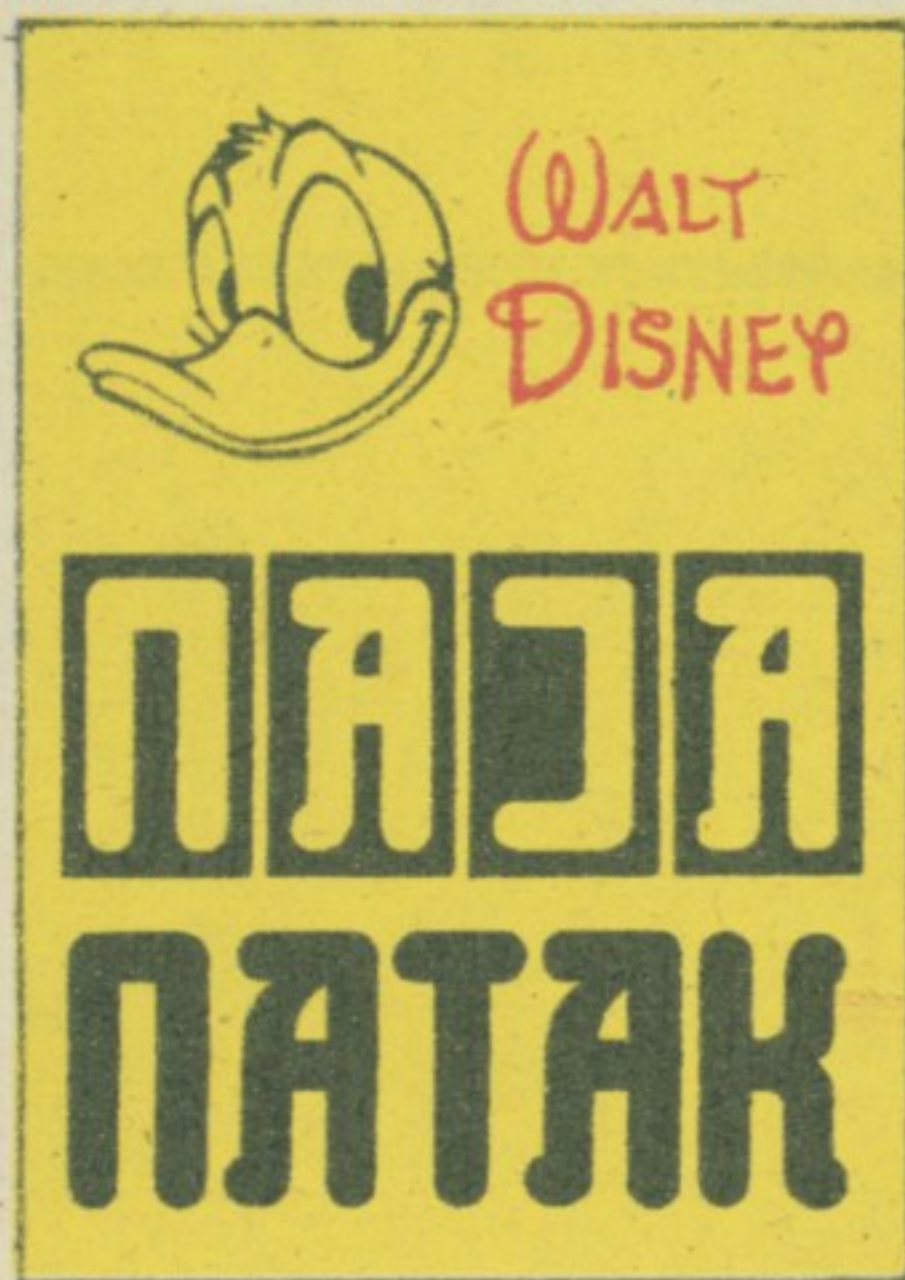
Добар казан за ракију траје један људски вијек, 60-70 година, наши су казани бар такви, а ево и откуд. Главни материјал на казану је бакар. Има и жељеза, али гдје год долазе алкохолне паре, ту на спојевима мора бити бакар или месинг, од бакра је и сакупљач паре и цијев која проводи од капка до хладњака. Зато казаница мора бити поштен мајстор, иначе ће ти муштерија доћи сутра и набити казан на главу. Не смије нибра у њему да загори, мора брзо да прокува, оптимум је 40 минута до један сат. Али, има ту још једна тајна: пошто су се прије казани продавали на кило, појачава се материјал да би казан био што тежи. После су направљени ценовници по величини казана, али су моји наставили да праве тешке казане и тако се очувало име. Погађам се и ја са сељацима, али много краће него моји који се, прича мајка, по цио дан затворе доље у радионици и преговарају – није лако сељак узети паре и да оде задовољан.

Кад сам ја постао власник радње, у чаршији су ме још дуго звали Цале, Владан, па „летећи казаница“ док сам возио, хонду 1000“, а само понеко од муштерија мајстор Благојевић. Све што је дјед радио, и отац, наставио сам и ја, исто ако не и боље, а сигурно више. Модернизовао сам радњу и проширио послове. Осим ливнице, ковачнице, ту је сад универзални струг за обраду метала, глодалица с електронским управљањем од 800 милиона... Ја сам у међувремену завршио казаницки, машинобраварски и ливачки занат...

Казана је све мање и мислим – кад ја „заврнем“ – биће готово. Ко ће данас у казаници кад се дијете, док прогледа, дохвати компјутера. А штета, Риједак и лијеп занат и жао ми је што њиме неће нико да се бави. Мој сестрић Немања, кад дође из Београда у госте, сваки час се искраде од бабе на терасу и шапуће момцима: „Зовите ме“. Баба се боји да га пушта доље због машина, а њему се свиђа, воли да једе с нама „топли оброк“ који се доноси из сусједне гостионе или кад скухамо пасуљ. Кад одрасте, њему не гине бар месец дана у радионици. А ако се ја будем женио и имао своје дијете, најтежећу га да заволи казане. Па и ако буде кћер, нека изучи. И моја сестра, која је дипломирала немачки, боље држи ћекнић од већине мушкараца. Нећу дати да казани Благојевића стану.

Дућан ми је све, почетак и крај, све лијепо и ружно везано ми је за њега, волим посао и казане посебно, али највише од свега волим чаршију рано ујутро, кад испред дућана поздрављам сусјеле занатлије оним онако неважним реченицама: „Јеси поранио“, „Може ли се, комшија“ у којима је у ствари цио људски живот.

С вама трага Вера Смиљанић

Е. Л. Докторов:

ХУДИНИ, НАГЛАВАЧКЕ

... Случајно је баш тог истог дана Худини требало да изведе један од својих спектакуларних подухвата под ведрим небом. Стога није могао да размишља о надвојводиној смрти колико би зацело иначе размишљао. Изишао је из куће, дозвоа такси и одвезао се до Тајмс Сквера. Ту су му, након сат и по, пред очима неколико хиљада људи, навукли на леђа лудачку кошуљу, привезали му челично уже за глежњеве и подигли наглавце до половине висине облакодера на Тајмс Скверу. Сваким окретом дизалице на крову подигао би се за који метар више њишћући се на ветру. Светина је клицала од усхићења. Било је вруће и небо је било плаво. Што се више уздицао, то је улична врева била све удаљенија. Видео је наопачке своје властито име исписано изнад улаза у позориште Палас, пет улица даље. Аутомобили су трубили а трамваји су се све дуже задржавали на Тајмс Скверу јер су возачи желели да виде шта се догађа. Полицијци на коњима звиждали су својим пиштаљкама. Све је било окренуто наопачке – аутомобили, људи, тротоари, полицијци на коњима, зграде. Небо му је било под ногама. Худини је прошао поред семафора с резултатима безбола који су били постављени на облакодеру. Дубоко је дисао и био миран у опасности, што је била способност коју је развио у себи годинама и годинама телесне дисциплине. Наложно је својим помоћницима да га подигну на висину отприлике дванаестог спрата, тако да буде заиста високо у ваздуху, али опет не толико да га људи не би могли лепо одоздо да виде. Намеравао је да се усправи снагом мишица као акробата на трапезу и дохвати се ужета за које је везан

ланцем око глежњева. Затим ће се ослонити на ноге, са стопалима усађеним у кривуљу велике куке, па ће махати руком светини спуштајући се на земљу. Худини се у последње време нешто боље осећао. Своју жалост за мајком, страх да ће изгубити публику, сумње које су га мучиле да му је живот безначајан а сви успеси смешни – сав терет свакидашњих брига и мука некако је лакше подносио. То је приписивао својој новој делатности, раскринкавању

средствима. Новинари и публика су били одушевљени тим новим елементом у његовим наступима, али то је за њега било споредно. Рекло би се да сада, када му је мајка умрла, мора бранити небеса. Борећи се, имао је осећај да ће ускоро разнати границе подручја у којем она борави. Његови приватни детективи обилазили су спиритистичке салоне у свим градовима у којима је гостовао. И сам је одлазио на сеансе прерушен у седу удовицу, са великом прекрочица. Осветлио би цепном

батеријом танку жицу помоћу које су подизали сто. Збацио би покров испод којег је била скривена „Виктрола“. Зграбио би званике који су лебдели у ваздуху, и шчепас за врат ортаке скривене иза застора. Тада би се усправио и драмским покретом смакао перику од наковрчане седе косе и обзнанио свима ко је. Навукао је себи на врат на десетине парница. Худини је запазио да се дигао до потребне висине. Ветар је

ту био нешто снажнији. Осећао је како се окреће у ваздуху. Гледао је у прозоре на облакодеру на Тајмс Скверу, а онда у широки простор изнад Бродвеја и Седме авеније. – Хеј, Худини – позвао га је неко. Ветар је окренуо Худинија према облакодеру. Неки човек му се церио, окренут наглавце, с прозора на једанаестом спрату. Могао се заправо извући из лудачке кошуље за мање од једног минута. Али кад би се пребрзо извукао, људи му не би веровали да се није послужио неким триком. Зато се навлаш извлачио спорије. Рекло би се да се упиње из петних жила. Чуо је како људи доле на улици, уздишу и јојкају кад год би се челично уже трзнуло и заиграло. Убрзо му је цела горња половина тела, заједно с главом, била заплетена у тканину. У дебелом морнарској платну лудачке кошуље био је мрак као у рогу. Отпочинио је на тренутак. Висио је главачке изнад Бродвеја, година је била 1914, а надвојвода Франц Фердинанд наводио је убијен у атентату. У том трену изрони једна слика из његовог сећања. Била је то слика малог дечака што се огледа у блиставој, меденој површини аутомобилској фара. За ову чудновату појединост познати смо из мађионичаревих личних, необјављених списа. У својој каријери јавнога забављача, Хари Худини стекао је склоност преувеличавању, па стога не смемо узети здраво за готово његову тврдњу да је то био једини мистични доживљај у целом његовом животу. Како било да било, у породичној архиви се чува подсетница господина Худинија која носи датум свега недељу дана после тог догађаја. (Из књиге „Ректајм“)

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Алфред Наујокс – есесовац који је одиграо кључну улогу у неколико најспектакуларнијих нацистичких злочиначких афера.

Главна улица у Венлоу – позорница невероватног догађаја на почетку другог светског рата.

Био је 9. новембар 1939. године, прохладно и мирно поподне у месташцу Венлоу на самој граници између Холандије и Немачке. У Холандији која је још веровала да ће успети да остане неутрална, као у претходном светском рату, живот је текао уобичајено. Главном улицом Венлоа прошао би понеки бициклиста, у кафеу је неколико људи уз поподневну кафу читало новине. Један црни „бјуик“ полако се приближавао кафеу: очигледно, возач је тражио место да паркира. У колима су била још три путника. Тада се испред кафеа створио човек који је руком показао онима у „бјуику“ где се налази паркинг и кола су се упутила у том правцу.

Истог тренутка, уз шкрипу гума, појурио је велики „форд“ који је до тада стајао на немачкој страни. Проваливши граничну баријеру, праћен ломљавом и повицима војника који се уопште нису снашли, зачас се испречио испред „бјуика“.

Са папучица „форда“ поскакала су шесторица с машинкама, из „бјуика“ је један путник већ бежао. Рафал га је покосио. Шофер из „форда“ је искочио с откоченим револвером, отворио задња врата „бјуика“ и двојици који су седели, запањени, наредио кратким покретом да „промене возило“ – било је сасвим јасно да се не шали и људи су послушали. Следећег тренутка „форд“ се већ удаљавао преко границе. Било је 15 часова и двадесет минута. Цео препад није трајао ни неколико минута!

У општој паници нико није обратио пажњу на човека који је неколико тренутака раније показао онима у „бјуику“ где се налази паркинг. Тај човек је сада мирно ушао у свој аутомобил и одвезао се такође преко границе, некуд у Немачку.

Двоструки агент F-479

Данас се зна да човек који је дао знак испред кафеа није био нико други до Валтер Шеленберг лично, а шофер „форда“ Алфред Наујокс, једна од најнеобичнијих личности Трећег рајха. То је човек који је „от-

ОТМИЦА У ВЕНЛОУ

ДОГАЂАЈ НА
НЕМАЧКО-ХОЛАНДСКОЈ
ГРАНИЦИ КОЈИ НИ ДО
ДАНАС НИЈЕ РАЗЈАШЊЕН

почео“ други светски рат: он је командовао оној групи немачких војника који су, преобучени у пољске униформе, инсценирали напад на немачку пограничну караулу у Глајвицу (Гљивицама) чиме је Хитлер добио „повод“ да нападне Пољску. За име Наујокса везана је и афера фалсификованих фунти – све сами криминални „спектакли“.

Већ сутрадан сазнало се да су отети путници из „бјуика“ британски обавештајни официри Стивенс и Бест. Зашто је Немцима била потребна та афера?

Прича би могла да почне у јесен 1939. године, у Холандији. Човек који је све започео био је двоструки агент, вођен у немачкој документацији као F 479. Он је већ годи-

нама живео у Холандији и захваљујући изванредној репутацији коју је стекао као „противник нацизма“ и „избеглица“ из Рајха, увукао се у британску обавештајну службу. Својој британској вези F 479 ставио је до знања да он одржава контакт с једном групом официра Вермахта који су противници Хитлеровог режима и који планирају да изврше преврат, успоставе нову, ненацистичку власт и окончају рат који тек што је био почео, али је претио да захвати свет.

Британци су се заинтересовали за сарадњу са F 479. Са своје стране, Немци испрва нису имали неку посебну рачуницу с овим агентом (барем по ономе што се до данас сазнало). Сматрали су да ће

лажним информацијама које он буде преносио британској страни изазвати забуну и стратешке грешке код савезника. Међутим, изгледа да је Химлер баш негде у октобру 1939. дошао на следећу замисао: противници фирера и нацизма сасвим сигурно постоје унутар Рајха – па зашто не би од Британаца, а преко F 479, сазнао и ко су они! Поред тога, могли би да убаце, управо користећи се „холандском везом“, свог човека у сам врх британске владе! Већ су имали готовог тројанског коња, само да га гурну у игру!

Агент F 479 обавестио је своју британску везу да један представник немачке опозиционе групе жели да се сретне с Енглезима. Уговорен је састанак за 21. октобар, у холандском месту Цутфену.

План се одвија

Био је то први од неколико сусрета између британских обавештајних официра мајора Стивенса и капетана Беста и „представника немачке опозиције“ који се звао Шемел. Британци тад нису слутили да је право име Шемела – Валтер Шеленберг. Овај двадесетдеветогодишњи правник који је у нацистичку партију ступио још као студент, а сада већ био десна рука Хајдриха, сјајно је одиграо своју улогу у преговорима с Британцима. Договорено је, у начелу, да када Хитлер буде оборен с власти, нова влада склопи са савезницима мир до те мере повољан за Немачку да би јој биле враћене чак и колоније од пре првог светског рата!

Уговорено је да у том циљу шеф превратничке групе лично допуће у Холандију, одакле би, тајно, авионом, био пребачен у Лондон и непосредно с представницима британске владе уговорио све детаље. Лет је прво договорен за 7. новембар, али је касније одгођен за два дана. Бест, Стивенс и „Шемел“ требало је да сачекају „вођу превратника“ у Венлоу и пребаце га до места узлетања које су Британци још држали у тајности.

Шеленберг је одмах обавестио Берлин о овоме и затражио да се пошаље личност која ће летети у Лондон. План је све дотле текао изванредно.

Међутим – Берлин је ћутао. Пала је и ноћ 8. новембра, а да Шеленберг који се налазио у Диселдорфу,

удаљеном свега педесетак километара од Венлоа, још није добио никакве инструкције, а камоли човека који треба да се увуче у британске политичке врхове! Захватила га је нервоза. Да заспи, прогутао је таблету за смирење. Из сна пренуло га је звоњење телефона. Подигао је слушалицу и јавио се. Глас на другој страни га је запањило – био је то лично рајхсфирер Химлер!

Шеленберг је саслушао кратак и беспоговоран монолог:

– Вечерас, одмах после фиреровог говора у пивници у Минхену експлодирала је бомба. Фирер је,

Валтер Шеленберг је био десна рука шефа нацистичке обавештајне службе Рајнхарда. Да је његов план изведен до краја – ко зна какав би тон примили догађаји на почетку другог светског рата!

Сутрадан су све немачке новине и радио објавили да су ухваћени британски агенти Стивенс и Бест који су припремили атентат на фирера у минхенској пивници. Ухваћени су „у покушају бежања преко границе с Холандијом“! Ухваћен је, како су писали Немци и непосредни подметач бомбе у подрум пивнице, немачки грађанин Георг Елсер.

Да ли је све разјашњено?

Бест и Стивенс спроведени су у логор где су остали до краја рата. Игром случаја (или можда намерно) Елсер се нашао у истом логору! Ту се и упознао са својим британским „наредбодавцима“, а чудом које није разјашњено и он је остао у животу. Тако је, доцније, свет чуо и његову верзију догађаја, такође пуну (за сада) необјашњивих појединости.

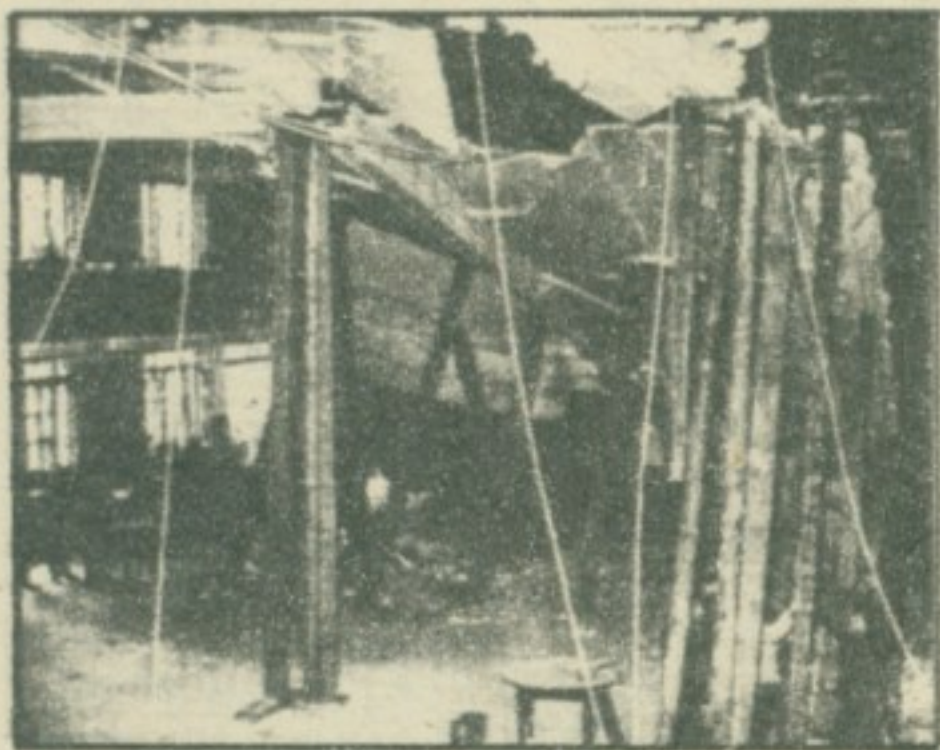
Елсер је, наиме, као комунист још у лето 1939. бачен у Дахау. Тамо су га једног октобарског дана позвали у канцеларију где је од двојице цивила који су му рекли да је дошао час обрачуна с нацистима, добио задатак да начини бомбу и подметне је у пивницу у којој ће фирер одржати говор. Међутим, као што је испричао Бесту, Елсеру су наредили да бомба мора да се активира – тек пошто фирер напусти пивницу!

Очигледно се све тако и догодило. Али, зашто?

Георг Елсер, творац и подметач бомбе која је демолирала пивницу у Минхену, час пошто је Хитлер изишао из ње.

Улаз у пивницу Бројкелер изгледао је овако пре детонације.

Демолирана дворана у којој је фирер одржао „чувени“ говор 8. новембра 1939.

срећом, раније изишао. Нема сумње да иза свега стоје британске тајне службе. Фирер је наредио да сутрадан, кад се сретнете с вашим британским агентима, ухапсите обојицу и спроведете их за Немачку. За то вам је упућен један одред СС који се већ налази на граници. Ово је наређење лично фирера.

И готово! Разговор је био завршен. Значи, нема више преговора, ни увлачења у британске врхове!

Зашто? То ни Шеленбергу није било јасно, али морао је да изврши наређење и тако је уследила акција у којој је Наујокс веома успешно одиграо главну улогу.

М. К.

ПРИКАЗУЈЕ
ВИДЕО-ХИТОВЕ

„СТВАР“

ЏОНА КАРПЕНТЕРА

Главне улоге: Курт Расел
Режија: Џон Карпентер

Џон Карпентер је уз Стивена Спилберга, сигурно, највећи магнет за публику осамдесетих. Док Спилберг прави углавном авантуристичке филмове које публика, нарочито млађа, просто „гута“ Карпентер прави филмове који изазивају „унутрашњу језу“ и који баш због те „невероватне“ страве стварају утисак вредног уметничког дела, а самим тим привлаче гледаоце. Због тих „префињених“ филмова страве и ужаса и напетости у којој режисер држи гледаоце, Карпентер подсећа на Хичкока који је својим филмом „Психо“ направио безмало револуцију у жанру хорор филмова. Ако Карпентера и можемо назвати Хичкоковим след-

беником, Хичкока је наследила права личност. Један од важнијих елемената напетости у Карпентеровим филмовима је музика, коју сам пише, тако да се добија складна целина слике и звука. Изгледа добар систем, јер редитељ најбоље зна какву је атмосферу желео.

„The Thing“ (Ствар), новије Карпентерово дело, можемо сврстати и у жанр научне фантастике, али и у хорор филм. Сама прича заснива се на вешто искоришћеним мотивима истоименог филма Хауарда Хјуза из 1945. године који смо видели и на телевизији. „Ствар“ је биће из галаксије које поприма облик живог бића у ком се налази. Његов свемирски брод пада на Јужни пол, проналазе га Норвежани, али их загонетно биће убија и, узевши облик пса, долази до америчке базе. Тада почиње борба храбрих истраживача за спас сопствених живота, али и за спас човечанства...

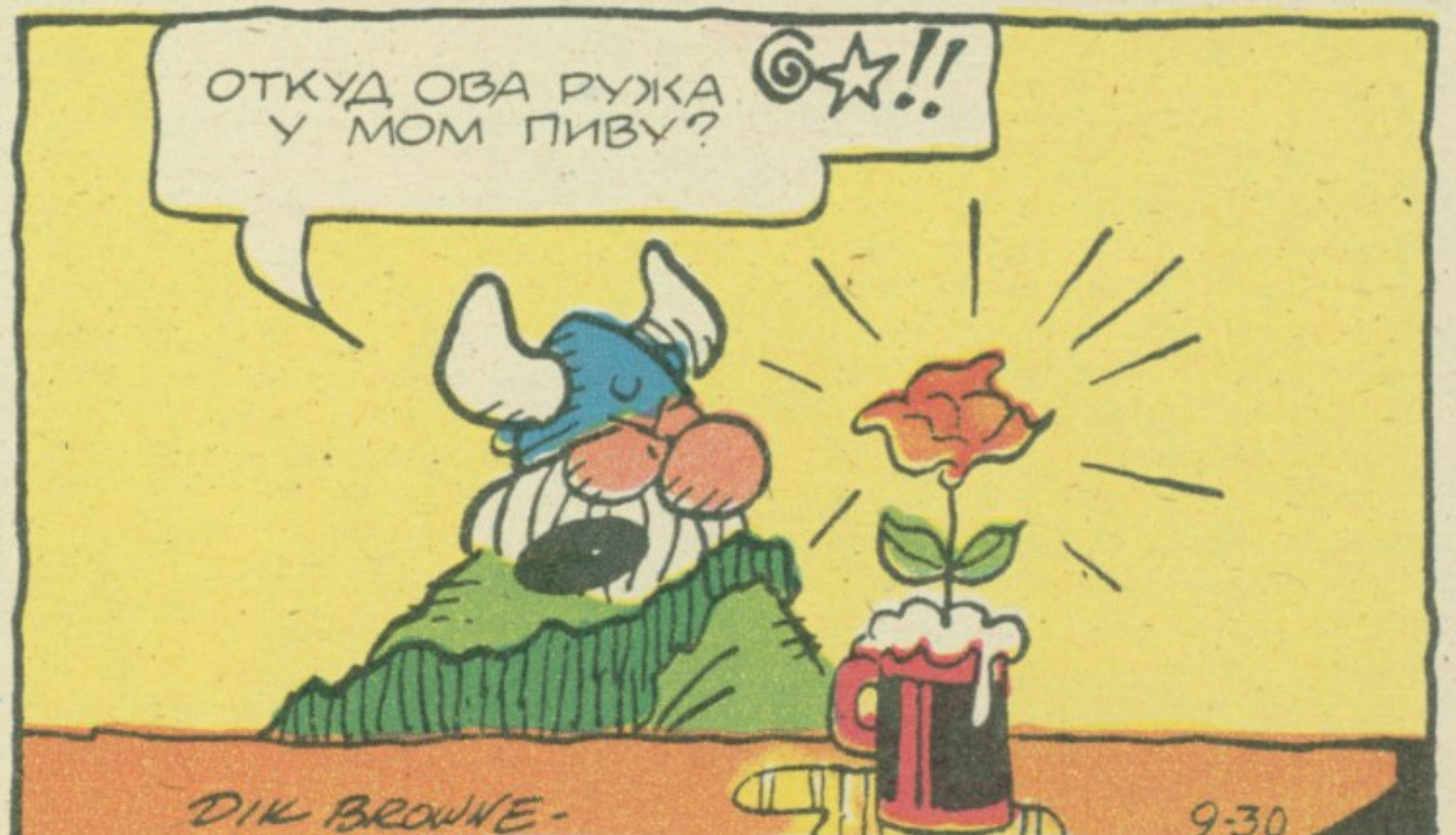
Поједине сцене филма (излазак „ствари“ из бића у ком се налази) снимљене су одлично. То су сцене које гледалац и после филма дуго носи у себи. Ако је добар филм – филм који заокупља пажњу и гледаоца све време наводи на размишљање, онда „Ствар“ заслужује оцену: добар филм.

У филму ћете сигурно препознати и Курта Расела, очигледно Карпентеровог омиљеног глумца („Њујорк 1997“ „Полицијска станица бр. 13“). Филм у ствари не зависи толико од глумачких остварења колико од редитеља – Карпентер је без „звезда“ направио одличан филм, што му свакако иде у прилог.

Г. 3.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЉУДИ,
ЈЕ ЛИ
ТО
МОГУЋЕ

ЖИВИ БИЛИ ПА ВИДЕЛИ

ОД МЕТУЗАЛЕМА НА ОВОМ
СПИСКУ ЈЕДАН БИ,
НАВОДНО ЖИВЕО И ДУЖЕ
ОД 153 ГОДИНЕ ДА ЈЕ МАЊЕ
ЈЕО, ДРУГИ ЈЕ НАДЖИВЕО 12
КРАЉЕВА, ГРОФИЦИ ЈЕ У 145.
ГОДИНИ ЉУБАВ БИЛА ИГРА,
МЛАДОЖЕЊА ЈЕ ИМАО 115
ГОДИНА (99 ВИШЕ ОД
МЛАДЕ)
ОСАМДЕСЕТОГОДИШЊА
ПОЛИНА ИЗАЗИВАЛА ЈЕ,
СВОЈИМ ЧАРИМА, УЛИЧНЕ
МЕТЕЖЕ

Наставак на стр. 14

У Француској је крајем прошлог века живело 83 људи старих између 100 и 116 година. Већина њих живела је на југозападу Француске, на Корзици, и на северу. У Немачкој тог доба било је 90 стогодишњака. Према неким подацима 1885. године у Европи је живело око 3000 стогодишњака.

У документима су остали многи интересантни примери дуговечности.

Године 1905. др Е. Мориц је у својој књизи о дуговечности писао и о извесном Хенрију Џенкинсу, Шкотланђанину који се родио 1501. године, умро у 169. години – 1670. године! Џенкинс се у другом веку свог живота појављивао и на суду. Једном су га позвали на суд да би сведочио о догађају који се збио 140 година раније?! Дошао је са двојицом синова, од 113 и 109 година. Последњих година живота Џенкинс се искључиво бавио риболовом.

Сељака из Винингтона (Енглеска) Томаса Пара су у 102. години оптужили због незаконите везе са једном младом сељанком, због чега је био осуђен и везан за стуб срама. У 120. години Пар се наводно оженио по други пут. Његов син из другог брака Мајкл доживео је 123 лета. Све до своје 130. године Пар се бавио сеоским пословима. Онда га је стигла старост, издало памћење, а и вид му је ослабио. Али су му зато слух и моћ расуђивања остали недирнути. Када је за њега сазнао енглески краљ, наредио је да га доведу у Лондон где је старина умро у 153. години. По мишљењу лекара који је извршио обдукцију Пар је у Лондону умро због преобилне исхране, на какву иначе није био навикао јер се читавог живота хранио искључиво хлебом, сиром, млеком и пивом; можда би, да је остао у селу, живео још коју годину дуже.

Не живе само сељаци дуже од сто година. Жан Фредерик де Валдек (1766–1875) у младости је био

паж краљице Марије Антоанете, а за време француске револуције Дантонов повереник. Де Валдек је био и сликар – сликао је све до 101. године живота.

Млетачком конзулу у Смирни Франку Секардију (1587–1702) у 100. години живота израсла је црна коса, а у 113. је добио нове зубе?! Ко зна како би се још поновио да није умро у 115. години.

Енглески поштански службеник Роберт Тејлор (1764–1898) био је жртва сопственог јубилеја. Наиме, за 134. рођендан добио је на поклон од краљице њен портрет с поветом „Дар краљице Роберту Тејлору у знак сећања на његову старост“. Краљевски поклон је толико

узбудио старца да је легао и више није устао.

Године 1768. у Даркајту у Шкотској, живео је 133. годишњи дедица који је радио у рудницама пуних 80 година!

На списку метузалема су и Норвежанин Јосеф Сурингтон који је проживео 160 година, затим Афзал Мухамед – 180-годишњи вођа једног племена у Пакистану (кажу да је његов отац живео више од 200 година?!), 185-годишњи мађарски сељак Петер Картен и његов вршњак Сен-Мунг, оснивач бискупије у Глазгову. Тајбад Анијева са Кавказа успела је да доживи 181. годину.

Часопис из Сент Луиса „Лансет“ је 1878. писао о 180-годишњем Мајклу Солису, чији су потпис нашли

међу папирима из 1712. године. Лекар који га је обишао нашао га је како ради у башти. По старчевим речима своју дуговечност може највише да захвали умереном начину живота и томе што је јео само једном дневно – увек иситњену и никад врелу храну. Два пута месечно је постио и тада је пио велике количине воде.

Енглески сељак Томас Карни је за својих 207 година живота преживео 12 краљева!

Кинез Ли Чун Јун живео је 252 године. Старац до последњих дана живота никада није боловао, био живахан и чио и брао је по брдима лековито биље.

У град Едо (стари назив за Токио) 1795. године на позив цара дошли су извесни Мампе (имао је тада 194. године) и његова 145-годишња сна-

Илустровао Брана Јовановић

25. 1. 1985.

ПОПУЛТАРНИ
ЗАБАВНИК

13

ха. Кроз 48 година Мампе је поново дошао у Токио да би, заједно са породицом присуствовао, свечаности отварања новог моста. Тада је имао 242 године, а његова жена 221!

Тридесетих година овог века причало се о Турчину Заро Аги, који је живео 156 година. Данас на списку рекордера које су прегледали лекари можемо да нађемо имена Иранца Мухамеда Ајуба (живео 180 година и оставио 170 потомака), Алжирца Бен Месауда – 160 година, Азербејџанца Ширалија Муслимова који је достигао 168 година.

... У 160. години умро је најстарији становник Африке Модисапуди Елиас Маучо из јужноафричког места Блуме Фонтане, који се сећао времена када су ратници Зулу племена и њихов војсковођа Чаке у 19. веку потукли енглеску војску; сећао се и енглеских истраживача Стенлија и Ливингстона. На последње путовање га је испратило 150 деце, унука и праунука. Скоро истовремено у јорданском селу Барма преминуо је његов вршњак Али Абдала Афуна, чија породица има 150 потомака.

Свој 134. рођендан славио је 1976. најстарији држављанин САД Чарли Смит, који никада није могао да учествује на изборима пошто документима није могао да докаже када се доселио из Либерije. Мејид Агајев, 142-годишњи пастир из азербејџанског села Тикјабенд, није могао да се смири код куће и, кад је престао да чува стада, постао је чувар колхоза.

У високом друштву дуго се шепурила ирска грофица Демонд. У младости је плесала на двору са војводом од Глостера (касније Ричард III), удала се за време владавине Едварда IV и доживела 145 година. Љубав за игру није је напуштала до последњих дана живота.

Међу женама, узгред, дуго живи и лепота. Полина де Виње, родом из Тулуза, Петраркина савременица, важила је за једну од најлепших жена свог доба и своју лепоту и грациозност очувала је све до 80. године. Када би ступила на улицу, одмах би је опколила маса обожаваца, због чега су јој власти ограничиле кретање по граду – да се избегну улични нереди! То је изазвало бурну реакцију мушког дела становништва Тулуза и власти су онда Полини дозволиле да се појављује на прозору.

Пре неколико година у главном граду Доминиканске републике Санто Доминго приређена је необична свадба. По дубоком личном убеђењу срећног младожење Рамона Гарсије Дијаза – 115 година, колико их је имао, су праве године за тако одговоран корак као што је женидба. Упркос разлици од 99 година – његовој невести Мари Томаз Перез било је само 16 година – младенци су успели да нађу заједнички језик у свом првом браку.

Да ли би научници оверили овај списак? Они се, истина, слажу да би човек могао да живи знатно дуже од свог просечног века. Али, да у томе успе морао би умногоме да промени начин живота: да не загађује животну средину, да смањи трку, стресове, итд. Док то не учини, метузалема савременици и они из прошлости, дођу му као изузеци који не потврђују правило. У свету у којем и дан-данас милиони умиру само од глади, тешко је разложно говорити о општој дуговечности.

М. Ш.

НИЈАГАРА

**ВОДОПАДИ ИГУАСУ
НАЈВЕЋИ СУ НА СВЕТУ.
НИЈАГАРИНИ СУ
НАЈАТРАКТИВНИЈИ.
ПОГЛЕДАЛИ СМО ИХ
ИЗБЛИЗА**

Водопаде Игуасу неки зову осмим чудом света. На тропици Бразила, Аргентине и Парагваја, вода – чак 17.000 кубних метара у секунди, на простору од пет километара – чупа дрвеће и пени, стрмоглављујући се у дубину од сто метара. Падајући вода толико потреса земљу да се тутањ чује на 25 километара

ПРОТИВ

удаљености, а водене капи дижу се и 200 метара увис.

Водопаде Игуасу радознали разгледају са бразилске и аргентинске стране. Ређе се водопади посећују са парагвајске стране.

Дивне визије и Баволско грло

Дрвене стазе и мостови воде вас час изнад воде, час испод слапова. Тада су то дивне визије: тропско растиње које расте из воде, потоци који се сунављају у амбис без дна. А све се те воде састају на једном широком

платоу у чијој је средини кањонски бездан у којем онда, нестају. То величанствено место зове се Баволско грло. Име му доиста пристаје.

Американци у Игуасу тужно уздишу: „Сирота Нијагара“.

Са групом наших туриста улазимо у чамац који ће нас превести са аргентинске на бразилску страну. Река Игуасу подсећа нас на Дунав. Широка, моћна река. Водопади су са наше десне стране. Све се то сасвим јасно види из чамаца. Сви с видним олакшањем ступамо на бразилско тло.

ИГУАСА

Дневно – 20 хиљада брачних парова

Нијагарини водопади су мањи од водопада Игуасу. Али су Нијагарини слапови, на граници Канаде и Америке, много привлачнији за туристе. То, уосталом, није заслуга природе.

Много је хотела, од оних најлуksузнијих до мањих и најмањих ресторана, барова, пицерија, дискотека. Овде се свакодневно затекне 20 хиљада младих брачних парова из Америке. Дођу да „медени месец“ проведу на Нијагариним водопадима. То је веома у моди. Да ли је овим брачним паровима живот касније испуњен таквом „динамиком“, енергијом какву имају Нијагарини водопади, то се не зна.

Кад падне ноћ, Нијагарини водопади се осветле. У ноћи, са разнобојним светлима, добију посебну драж. Да би се добили жељени светлосни ефекти, упале се рефлектори који троше струју као један град од 300 хиљада становника. Толико је електричне енергије потребно да се пробије „магла“ од водених капи, која се диже и до 150 метара увис.

Како се прави „шоу“

Светлости су упаљене до поноћи. Онда се гасе, а вода Нијагаре користи у турбинама електрана. Ујутру се вода поново враћа на водопаде, да би се – како кажу – „правио шоу“. Шоу бизнис.

Водопади Нијагаре могу се гледати и из аутобуса, који вас кривудаваим путем вози на околна брда. Водич није заборавио да нам, као важан податак, саопшти да је први наш досељеник био из околине Чачка, а да данас наших ту има прилично...

Природа је учинила да водопади Игуасу буду највећи на свету. Људи који имају смисао за бизнис учинили су да Нијагарини водопади буду најатрактивнији на свету.

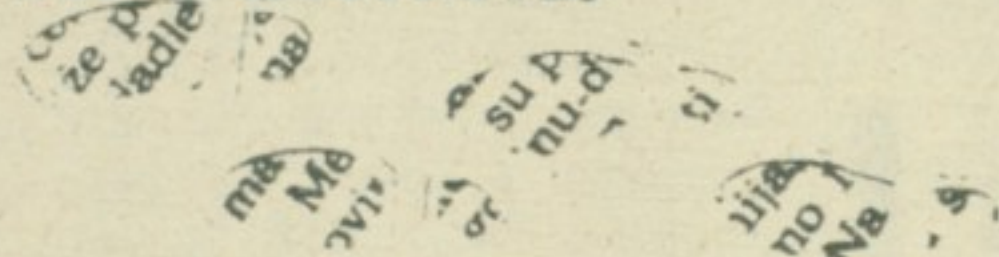
То му дође као неко такмичење: Игуасу против Нијагаре. Победник је – туристичка агенција. Пада вода, пада новац, касе се пуне.

Хранислав Николић

Илустровао Ненад Милићев

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

ЛЕПТИР НА МЛАЗНИ ПОГОН

По свим законима физике лептири не би могли да лете. А они ипак лете. И те како: изводе осмице, полећу вертикално увис, прекрасно пикирају, једном речи изводе праве ваздушне акробације. Осим тога неке врсте могу да прелете стотине, чак и хиљаде километара брзином већом од 50 километара на час. Научници су тек недавно успели да реше тајну летења лептира, а пошло је то за руком у Институту за еволуциону морфологију и екологију животиња Совјетске академије наука.

Снимили су обичног жутог лептира – лимуновца (200 кадрова у секунди). И ево шта су ти снимци показали. Крила лептира се најпре дижу навише и склапају у једну равну, да би се затим раширила и спојила испод телашца. У свим тим природним покретима научници су запазили једну необичност: кад се лептирова крила подижу нагоре, она се не спа-

јају по целој површини већ остаје места за један талас који се креће од предњег обода крила према задњем. Као последица тога између задњих обода крила изнад телашца инсекта, ствара се канал с правилним округлим

пресеком. И управо кроз тај канал крила снажно избацују захваћену струју ваздуха која, као и издувни гасови избачени из отвора реактивног мотора, гура лептира напред, напред.

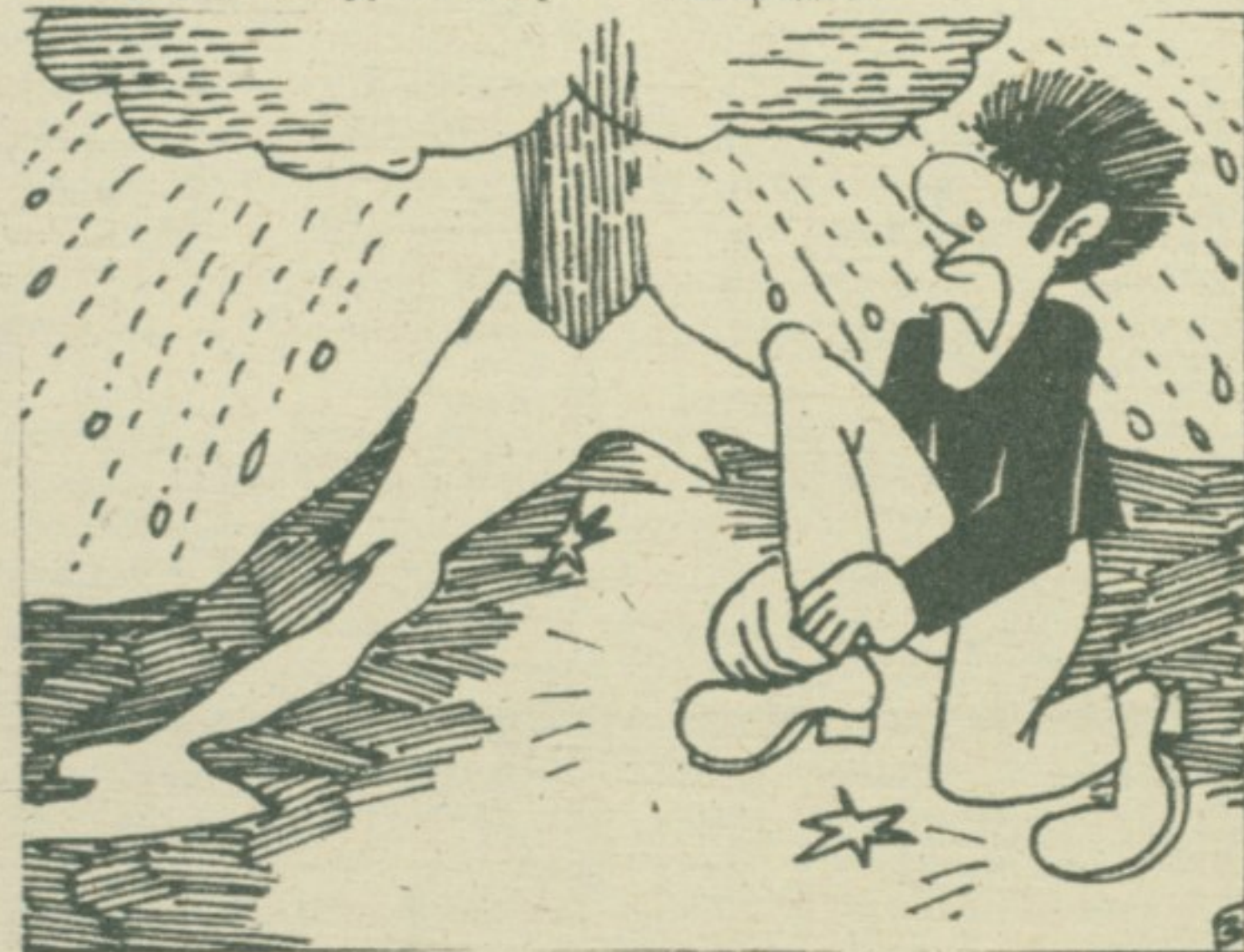
ПАЛАЦ - СЕЙЗМОГРАФ

Палчева има разних (бар по облику) али да постоје и они који предвиђају земљотресе, мало је вероватно. Па ипак такав палац има Италијан Џо Кардучи.

Живећи годинама у градићу Ђаре у подножју вулкана Етна Џо је приметио да кад год почне да га „сева“ палац, догоди се нешто на Етни. Када га је у новембру 1951. про-

будио јак бол (где би, него опет у палцу) сместа је одјуррио до градоначелника. Пробудио га је и замолио да обавести људе да је на помолу катастрофа. Градоначелник је тренутак оклевао али је ипак одлучио да послуша Џоа. Звона су зазвониле на узбуну и за двадесетак минута становништво је било евакуисано.

Из Етне је убрзо покуљала лава. Градић Ђаре претворен је у рушевине. Нико није настрадао.

КЛАВИР, У КЛАВИРУ ВИОЛИНА, У...

На распродаји више него половних ствари Мексиканац, по имену Едуардо Пласенсија, набавио је врло јефтино клавир. Тиме су његови пријатељи и суседи добили изванредно захвалну тему за шале свих врста: на инструменту се није могло свирати јер су пропадали читави нивози дирки, клавир такође није могао да служи ни као украс у стану – био је исувише стар и похабан.

Шта да ради злосрећни Пласенсија? Чим би изашао из куће, сретао је злураде погледе суседа и – није издржао. Пошао је најтежим путем, позвао је познатог и скупог клавирштимера.

Е, ту се коначно срећа осмехнула јадноме Пласенсији. Кад је мајстор скинуо покло-

пац са инструмента, открио је футролу која је била приврћена за задњи зид клавира. С једне стране шрафови су испали и футрола је лежала равно преко жица што је и сметало да се добије нормалан звук. Али, оно најважније, заправо најсензационалније, чекало их је у фут-

роли – унутра је лежала виолина са натписом „Антонио Страдивари 1716“.

Клавир од тога дана звучи савршено чисто. Али, ко сад мисли о тој шклопоцији, макар и одлично звучала, кад је у кући оригинална Страдиваријусова виолина? Да се нешто и у њој не крије?

ПЉУНУЛА МЕ МАМА

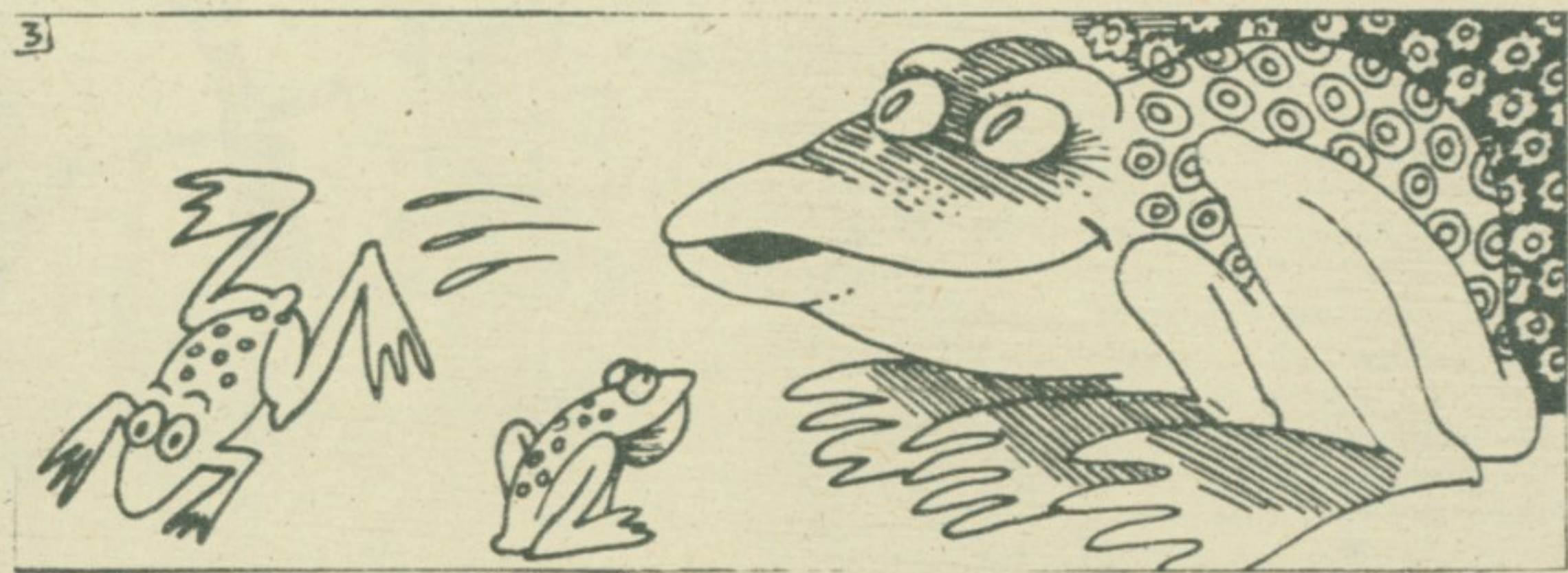
Аустралијски биолози су најзад после дугог посматрања успели да сниме како тамошња жаба *geobitrahus* доноси на свет младунце. А рађање потомства право из желуца један је од најнеобичнијих односа родитеља и деце у целом животињском свету. Пошто мужјак оплоди икру, женка, која је обично дугачка 5,5 центиметара, полако гута јајашца: она ће сазревати у желуцу. Стадијум пуноглавца ни овде се не пре-

скаче само што се икра у топлој надушеном трбуху брже претвара у мале жабе.

Показало се да снимити тренутак рађања није нимало лако. Прва жаба у тераријуму где су вршена посматрања испљунула је своју децу за само делић секунде на раздаљину од шездесет центиметара. Друга је мама била мање нервозна и научници су успели да фотографишу како је отворила уста и два детенцета су сама, врло самоуверено, искочила у свет, заправо на оближњу маховину. После неколико минута мама је поново почела да се на-

преже и испљунула још четири жабице за шта је потрошила мање од једне секунде. Потом се „порођај“ успорио и клинци су се појављивали по три на дан, излећући из мајчиних уста на удаљености од 15 центиметара. У току једне недеље на овај необичан начин катапултирано је 27 жабица.

Научници су чак успели да сниме и случај кад је женка спазила у тераријуму слабашног синчића и лепо га прогутала да још мало порасте и ојача. После недељу дана испљунула је правог правцаога делићу-жапца.

СЕРВИС ЗА ШПИЈУНИРАЊЕ

У аустралијском граду Аделејду постоји сервис који надзира децу, али не ону малу већ тинејџере. Родитељи који желе из прве руке да сазнају у каквом друштву им се деца крећу и куда иду могу да се обрате овој агенцији. „Млади одлазе у диско-теке, возикају се аутомобили-

ма, и мотоциклима, воде „бу-бав“, кажу детективи. „Само, неуморни момци и цуре задају нам много муке јер их баш није лако држати на оку. Пошто не могу дуго да се стрпе на једном месту, зачас нам некуд одлепшају. Понекад смо, опет, приморани да се облачимо као панкери или да терамо неку њихову смешну моду само да бисмо имали приступ на места на која они залазе“.

За судију Ноту случај је био јасан.

Није се двоумио ни јавни тужилац.

Коначну реч требало је да да порота. После месец дана суђења 3. јуна 1938. извештај је саопштио њену одлуку: „Оптужени је крив!“

Судији Ноту сада је остало само да одмери казну. Био је оштар. Тако је педесетдогодишњи Бертрам Кемпбел осуђен на десет година робијања у злогласном Синг-Сингу. Пре него што је казна изречена, он је из затвора написао писмо судији Ноту: „Кунем вам се свим светим и животима своје деце да сам невин!“

Пребачен је у Синг-Синг и у затворску картотеку заведен под бројем 95111. Под тим новим „именом“ је свакодневно и прозиван.

Помозите!

Суђење Бертраму Кемпбелу одржано је пред њујоршким судом, а докази против њега били су неоториви. Оптужен је због фалсификовања чекова што се у Америци сматра тешким кривичним делом.

Полиција се није много мучила да расветли случај. Истина, Кемпбел је живео на Лонг Ајленду у Њујорку уредним породичним животом, на рачуну у банци имао је сасвим малу уштеђевину, суседи су о његовом узорном понашању мужа и оца троје деце рекли све најлепше, али сведоци!... Седморо их је потврдило да је он човек који је лажним чековима подизао новац у банкама. Разговарали су с њим, исплатили му новац... Били су то углавном шалтерски службеници и благајници, чак и директор једне мале банке који је лично одобрио исплату веће суме.

Фалсификујући чекове Кемпбел је – тврдили су – олакшао неколико њујоршких банака за укупно тридесетак хиљада долара!

Оптужени се на суду бранио да он није та особа за коју га сматрају, али то нико није узимао у обзир. Чак је и адвокат два дана уочи суђења одбио да га брани. Плачући, Кемпбелова жена Гертруда се обратила познатом адвокату Вилкинсону. Пристао је да разговара с Кемпбелом. Оптужени му је све испричао о свом животу. На крају га је испратио са сузама.

– Помозите!

Вилкинсон је пристао да бесплатно брани Кемпбела, али и поред све своје

ВЕЛИКА СУДСКА ЗАБЛУДА

ЗАТВОРЕНИК БРОЈ

БЕРТРАМ КЕМПБЕЛ ЈЕ
ОСУЂЕН НА ДЕСЕТ
ГОДИНА РОБИЈЕ У
СИНГ-СИНГУ. ДОКАЗИ
ПРОТИВ ЊЕГА БИЛИ
СУ НЕОБОРИВИ

говорничке вештине, није могао много да помогне.

Случај из Чикага

Пролазили су дани, месеци. Кемпбел се помирио са судбином. У затвору је копнио. Није то више био онај весели, добродушни човек. Повукао се у себе и ретко говорио. Ослабио је. Жена га је посећивала кад је могла, јер је пут био скуп, а она једва састављала крај с крајем.

Јула 1941. Кемпбел је,

као узоран затвореник, условно пуштен на слободу с тим да се сваког месеца јавља полицији у Њујорку. Запослио се као књиговођа петролејске компаније на Лонг Ајленду и настојао да заборави тешке дане у Синг-Сингу. У почетку то је било тешко. Трзао се ноћу у кревету, викао у сну, будио се сав у зноју.

Тако је дочекао 1944. годину. Није имао појма да баш у то време чикашка полиција има посла са Александром Тилом, човеком средњих година кога

је притисла због фалсификовања лекарских рецепата помоћу којих је подизао дрогу у апотекама. Чикашки суд је осудио Тила на затвор од једне године уз обавезно лечење.

Тил је упућен у затворску болницу, а његова слика стављена у полицијску картотеку.

Али, пре него што је Тил ухапшен због лекарских рецепата, он је „олакшао“ и неколико чикашких банака фалсификованим чековима. Месна полиција није посумњала у њега. Једном

службенику одељења за фалсификате Федералног истражног бироа, где се, иначе, достављају подаци из целе Америке о значајнијим случајевима, пажња се задржала на извештају о фалсификовању чекова у Чикагу. Учинило му се да се са истом техником „рада“ већ негде срео. Најзад се сетио и готово узвикнуо:

– Кемпбел! То је његов стил! Зар му није доста робије!

Упорни детектив

Детектив је пожурио у Чикаго. У тамошњој полицији су рекли да је у последње време због фалсификовања осуђен само Александар Тил, али као „стручњак“ за лекарске рецепте. Детектив је узео његову слику из картотеке и обишао преварене чикашке банке. Шалтерски службеници и благајници су без двоумљења потврдили да им је особа са слике подметнула фалсификоване чекове.

Детектив је био згранут, али то није Кемпбел! Грозничаво је размишљао. Сео је у авион за Њујорк и право са аеродрома одвезао се таксијем у суд. У архиви је пронашао судски досије Бертрама Кемпбела и имена и адресе сведока који су га на суђењу теретили. Посетио их је и сваком показао Тилу слику постављајући исто питање:

– Је ли то Бертрам Кемпбел?

Некадашњи сведоци нису крили незадовољство што их детектив подсећа на непријатне дане суђења. Ипак, били су одлучни да је на слици Кемпбел. Неки су питали да ли је још на робији.

Све је било јасно. Бертрам Кемпбел и Александар Тил били су вршњаци по годинама, и личили један на другог као браћа близанци. Кривично дело за које је осуђен Кемпбел починио је Тил. Сведоци су се „само“ у томе преварили, али то нису могли знати. Пресуда Бертраму Кемпбелу била је велика судска заблуда. Ствар је доспела у јавност и америчка штампа је листом стала уз невинно осуђеног човека. Гувернер државе Њујорк је званично рехабилитовао Кемпбела, исплаћена му је и одштета од 75 хиљада долара, али све то мало је вредело – он је био рушевина од човека. Живео је још само 82 дана после рехабилитације.

М. Тодоровић

Илустровао Брана Јовановић

МОДЕСТИ БЛЕЈЗ: АЈДАХО ЦОРЧ

ЦРТА: Е. РОМЕРО (E. ROMERO)
ПИШЕ: П. О. ДОНЕЛ (P. O'DONNELL)

РАСКОШНО ИТА-
ЊЕ СВЕЖИ ХОП
НА ОБАЛИ НОР-
ФОЛКА...

НАДАМ
СЕ ДА
СИ ДА-
НАС
РАДИО,
ЏИЛБЕР-
ТЕ...

ЧЕ-
КАМ
ИН-
СПИ-
РАЦИ-
ЈУ,
АНА-
СТАЗИ-
ЈА...

ВРЕМЕ ЈЕ ДА СТИСЛИШ
НЕКУ ЗАБАВУ ЗА НАШЕ
ЉУДЕ... НА ПРИМЕР, ПРО-
ВАЛУ БАН-
КЕ...

ДА, ДРАГА!

ТИ СИ НАЈНЕСПОСОБ-
НИЈИ МУЖ, ЏИЛБЕРТЕ!
ПОС ПРЕМ МУЖ, АЛФРЕД,
БИО ЈЕ САСВИМ ДРУКЧИ-
ЈИ...

ДА, ДРА-
ГА!

СВАКИХ ШЕСТ МЕСЕЦИ ЈЕ
УСПЕШНО ПЉАЧКАО БАНКЕ...

ЗНАМ, ДРАГА!
ЈА САМ ЗА
ЊЕГА ПРАВИО
ПЛАНО-
БЕ!

... И ЗАТО
СУ ГА ЉУДИ
ПОШТОВА-
ЛИ! ТЕ-
БЕ ПРЕ-
ЗИ-
РУ...

ДА, ДРАГА!

ПОСЛЕ
ВЕЧЕРЕ...

КАФУ
РЕМО
ПИТИ
У САЛО-
НУ?

У
РЕДУ,
ГОС-
ПО-
БОУ!

АХ, АЛФРЕДЕ, ШТО СИ МЕ
НА САМРТИ НАТЕРАО ДА СЕ
УДАМ ЗА ЏИЛБЕРТА... ТОГ
НЕСПОСОБНА-
КОВИГАТ!

ЗНАО
ЈЕ ДА
НИКО
КАО ЈА
НИЈЕ У
СТАЊУ ДА
ИСПЛАНИ-
РА ЗЛО-
ЧИН...

ПА ОНДА ИС-
ПЛАНИРАО
НЕШТО
ВЕЋ
ЈЕД-
НОМ!

НАСТАВИЈА БОН НАСЛЕДИЛА
ЈЕ ОД ПРВОГ МУЖА БАНДУ КРИ-
МИНАЛЦА...

УКЉУЧИ
ТЕЛЕВИЗОР,
УИЛ-
БЕР-
ТЕ...

ДА, ДРАГА!

...И РЕ-
ЧИ
МИ
ШТА
ИМА
...

ЏЕЈН
КУКСТОН
РАЗГОВА-
РА С
ПОЗНА-
ТИМ
ЉУ-
ДИ-
МА...

А ТИ ГАЗИШ ПОТАЈ-
НЕ ЖЕЉЕ ПРЕМА
ТОЈ ВОДИТЕЉИЦИ?

ДА,
ДРАГА...

ТЕЛЕ-
ВИЗИЈ-
СКИ
ИНТЕР-
ВЈУ...

...У ЛОН-
ДОНУ СЕ ОД-
НЕДАВНО
НАПАЗИ
ЧУВЕНИ
ГУРУ РАМ
ДАЛ
СИНГХ...

ИЗВОЛИТЕ,
ГОСПОДИНЕ
СИНГХ?

ЈА САМ СИТА ...
ТУПЛАЧИГУ ВАМ
ГОСПОДАРЕВЕ
МИСЛИ?

СТВАРНО?
НИ-
САМ
ЗНА-
ЛА?

ОН ВАМ СЕ НЕ
МОЖЕ ОБРА-
ТИТИ ЈЕР СТЕ
ЖЕНА? А ЊЕМУ НЕ
ПРИЛИЧИ ДА РАЗГО-
ВАРА СА ЈЕДНОМ
ЖЕНОМ?

ГОСПОДАР
ТИМЕ НИЈЕ
МИСЛИО
НИШТА
УВРЕДЉИ-
ВОУ!

БАШ ЈЕ ЉУ-
БАЗАН...

ХОБЕ ЈИ ОДГОВАРА-
ТИ НА МОЈА ПИТА-
ЊА?

ХОБЕ...
ПРЕКО
МЕНЕ?

У СТЕЗВЛИ ХОЛУ...

ПОЈАЧАЈ! ХОРО-
СКОП МИ КАЖЕ ДА
ОБРАТИМ ПАЖ-
ЊУ НА НЕО-
БИЧНЕ ПО-
ЈАВЕ...

ДА,
ДРА-
ГА!

ШТА ЈЕ ТЕМА
ВАШЕГ УЧЕЊА,
ГОСПОДИНЕ
СИНГХ?

НАРЕКУЈЕ МИ
ДА КАЖЕМО: ЧОВЕЧА-
СТВО СЕ МОРА УСКЛА-
ДИТИ С ПРИРО-
ДОМ...

...И СТОГА ЖЕНЕ
ТРЕБА ДА СХВАТЕ
ДА ИМ ЈЕ
ПОДИЗА-
ЊЕ ДЕ-
ЧЕ
ЈЕДИНИ
ПО-
САО...

У СТАНУ КРАЈ ХАЈД ПАР-
КА...

...А ТАКОБЕ
И БРИГА О
МУЖЕВИ-
МА?

ПРИН-
ЧЕЗО,
ДОБИ
ДА ВИ-
ДИШУ!

ВОЛЕЛА
БИХ ДА
ПРОГРАМ
ВИДИМ
ДО
КРАЈА,
АЛИ
ЖУРИ-
МО...

ИМАМО ЈОШ
ПЕТНАЕСТ
МИНУТА?
ТИ СИ ЈЕ-
ДИНА ЖЕ-
НА КОЈА
СЕ СПРЕМИ
ПРЕ ВРЕ-
МЕНА?

ОНДА,
ПОГЛЕДАЈ-
МО ЈОШ МА-
ЛО?

У ТВ-СТУДИЈУ...

... ХОРЕ
ЛИ ЗА ТО
УПОТРЕБИ-
ТИ НАД-
ПРИРОДНЕ
СИ-
ЛЕ?

НЕ, ТО СУ
ПРИРОДНЕ СИ-
ЛЕ!

АЛИ, ВЕРОВАТНО
ЧВРСТЕ ПРЕДМЕТЕ
НЕ МОЖЕ НАПРАВИ-
ТИ НИ ИЗ ЧЕ-
ГА?

ОН
КАЖЕ...

... ДА
СВЕ ШТО МА-
ТЕРИЈАЛИЗУ-
ЈЕ ДОЛАЗИ
ИЗ НЕ-
ЧЕГА?

МОЖЕ
ЛИ ДАТИ
ПРИ-
МЕР...

НАД ВИСТО СЕ ДОТОРГЛИ
ОВОГ ПУРУА, ДОШЛИ ВИСТО
ДО НОВЦА БЕЗ ПРОВА-
ЛА?

У СТЕЈВ-
ЛИ ХО-
ЛД...

ДА,
ДРАГА?

НЕДАВНО
ЈЕ ГОСПОДАР МА-
ТЕРИЈАЛИЗОВАО
МИЛИОН ДО-
ЛАРА У ДОБРО-
ТВОРНЕ СВРХЕ...

ТОГ ДАНА ТАЈ ИЗНОС
НЕСТАО ЈЕ ИЗ ЈЕДНЕ
ОД НАЈВЕЊИХ СВЕТ-
СКИХ БАНКА, КАКО
ЈЕ ШТАМПА ЈА-
ВИЛА...

А ШТА ИЗЈАВ-
ЉУЈЕ РАМ ДАТИ
СИНГХ?

ОН НИКАД НИШТА
НЕ ИЗЈАВЉУЈЕ, СА-
МО ЈЕ БАНЦИ ЗАХВА-
ЛАН НА ТОМ
ЧИНУ МИЛО-
СРЂА?

ЈОШ
НЕ ВИ-
ДИМ
ТРИК...

МИСЛИМ ДА БЕ
МНОГИ ГЛЕДАОЦИ БИ-
ТИ ПОВРЕБЕНИ РАМ
ДАТИ СИНГХОВОМ ТЕ-
ОРИЈОМ ДА СУ ЖЕ-
НЕ НИЈА БИ-
БА...

... И НЕКЕ ВЕРОВАТИ ДА
НИ ИЗ ЧЕГА МОЖЕ ДА
МАТЕРИЈАЛИЗУЈЕ НО-
ВАЦ, УКОЛИ-
КО НЕ ДО-
КА-
ЖЕ...

ЊЕГА НЕ ЗАНИ-
МА ДА НИШТА
ДОКАЗУЈЕ...

А САД ЈЕДНО
ПИТАЊЕ ЗА ВАС,
ГОСПОДИЦЕ
КУКСТОН...

ОСТАЛО
НАМ ЈЕ
ЈОШ НЕКО-
ЛИКО СЕ-
КУНДИ,
АЛИ
РЕЦИТЕ
...

ПОГЛЕДАЈУ
И КАРТЕ И
ХОРОСКОП
ДА ЛИ ДА
СА КРИМИ-
НАЛНА ПРЕ-
БЕМО НА
МАТЕ-
РИЈАЛИ-
ЗОВАЊЕ

АКО УСПЕШ
ДА
НАТЕРАМ ТОГ ГУРУА
ДА РАДИ ЗА НАС,
ОНДА ВИХ
РАСПУСТИ-
ТА БАН-
ДУ?

ДА,
ДРАГА?

ДИВНО БИ БИЛО НЕ
РАДИТИ ВИШЕ С ОБИЧ-
НИМ ТУДИМА,
КАО ШТО СУ
ПОПА
И ТР-
БО-
ЊА?

4358

ПРВИ ПОТЕЗ НАМ
ЈЕ КИДНАПОВАЊЕ ГУ-
РУА И ЊЕГОВЕ ПО-
МОКНИЦЕ...

...А ОНДА ЂЕ НАМ,
ЗА СИТНО ТРОШКА-
РЕЊЕ, ДА МАТЕРИЈА-
ЛИЗУЈУ НЕКОЛИКО
СТОТИНА ХИЉАДА
ДОЛАРА?

АЛИ,
АКО
ОДБИ-
ЈУ?

А ЗАШТО СУ ТУ
НАШИ ТУДИ ЧЕРЕ-
КАТО И СКОТ И
ЧАРТИ
РАЖАЊ??

4359

ЗА ТО ВРЕМЕ...

МНОГО
САМ
ВАМ
ЗА-
ХВА-
ЛАН,
ПОДЕС-
ТИ?

МОЈ ГОСТ ЈЕ УЖИ-
ВАО ШТО МОЖЕ ДА
РАЗГОВАРА СА ВА-
МА НА СВОМ ЈЕ-
ЗИКУ?

ТЕПО ЈЕ БИТИ
ОД КОРИС-
ТИ, СЕР
ЏЕРАЛД-
ДЕ?

ХОБЕТЕ
ЛИ ДА ПО-
ПИСЕТЕ
НЕШТО
С НАМА?

НЕ,
ХВАЛА
РАДИЈЕ
КУ ОД-
МАХ
КУКИ...

4360

КАСНО ЈЕУ
ШТО НЕ ОСТА-
НЕШ, ВИЛИ?

ХВА-
ЛА,
ПРИН-
ЦЕ-
ЗО?

ГОСПОДИЦЕ
БЛЕЈЗ...

... МАЊИ
ЛИФТ НЕ
РАДИ...

У
РЕДУ,
МАЈК?
ИЛИ
БЕМО
ОНИМ ДРУ-
ГИМ?

ВИДИТЕ ОНАЈ
ПАР... МАЛОПРЕ СУ
БИЛИ НА ТЕЛЕВИ-
ЗИЈИ? ОСТАЈУ
ОВДЕ
НЕДЕЉУ
-ДВЕ...

ГЛЕ... ТО СУ
АЗДАХО ЊОРЧ
И МЕЗЗИ...

4361

ОН ЈЕ НЕКАКАВ ФАКИР
И ЧИНИ ЧУДНЕ СТВА-
РИ...

... КАО ШТО ЈЕ ХО-
ДАЊЕ ПО КОНОПЦУ
КОЈИ ЛЕВДИ ПА
ИШЧЕЗНЕ... НИШТА
ЈА ТО НЕ ВЕРУ-
ЈЕМ!

У КОМ
СУ
АПАР-
ТМАНУ,
МАЈК?

ТРИДЕСЕТ! ЈЕДАН
СПРАТ ИСПОД ВАШЕГ,
РОСПОБИЧЕ
БЛЕЈЗ?

ОНДА РЕМО ГА-
ЛИТИ СУСЕДСКЕ
ОДНОСЕ...

4361A

ПОСТУ ВИДИ
КО ЈЕ ТУ?

ЗАВЕ-
ЖИ,
БУДА-
ЛО?

ДА ЛИ
СУ НАС
ПРЕПОЗ-
НА-
ЛИ?

ВАД СЕ ЛИФТ ЗАТВОРИО...

ЗДРАВО, ЏОРџ! СЈАЈНА ТЕЛЕ-
ВИЗИЈСКА ЕМИСИЈА! КОРЕТЕ
НА КАФУ
КОД
НАС?

ХВАЛА, ДУШО... НА-
ДАМ СЕ ДА НЕГЕШ
ПРАВИТИ ПРОБЛЕ-
МЕ...

4362

ШТО ТИ ЈЕ ЖИВОТ:
ТАМАН МИСТИШ
ДА СИ УСПЕО, А
НАПЕТИШ НА ЉУДЕ
КОЈИ ТЕ ЗНАЈУ?

У МОДЕСТИНОМ АПАРТМА-
НУ...

ЗАТО СЕДИ И ОПУС-
ТИ СЕ ДОК НЕ СКУ-
ВАМ КАФУ?

И ХОБУ,
ДУШО?

НИКОМЕ НЕ-
РЕМО РЕКИ ДА
СИ НАЈВЕРА
ВАРАЛИЦА
НА СВЕТУ?

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ОХУ
ВИЛИ
ГАРВИН?
БАШ
СИ МИ
НЕДОС-
ТАДО?

ХЕЈ,
ЛАКШЕ...

4363

СТИРИ
СЕ,
МЕЈЗИ...
ЗА-
БО-
РАУ?

ММММ? ШТО
МЕ ТИ НЕ
СТИРИШ,
ВИЛИ?

СЛУШАЈ, ЏОРџ...
ЖАО МИ ЈЕ
ЗБОГ ОВОГ?

СВЕ ЈЕ У РЕДУ? МЕЈ-
ЗИ ХОМЕ ДА СЕ УДА
ЗА МЕНЕ ПА МЕ ПРАВИ
ЉУБОВОРНИК...

ТО ОН САМО ЗАТИШЉА?
ХОРЕШ ЛИ ИМ ИСПРИЧАТИ
О НАШОЈ ГУРУ-АВАНТУ-
РИ, ЏОР-
ЏЕ?

СВАКАКО,
ЧЕКАМ
МОДЕСТИ?

4364

7

ПРВО, КАКО
СИ ИЗВЕО
ТРИК СА
ЗЛАТОМ?

ИМАО САМ
ЈЕДАН ЗЛА-
ТАН И ЈЕДАН
СРЕБРНИ
ГРУМЕН
ИСПОД
КАПУТА
ПОВЕЗАНИ
ОПРУГОМ...

ДОК ЈЕ МЕЏИ
ЗАГОВАРАЉА
ВОДИТЕЉИ-
ЊУ, ЈА САМ
НЕПРИМЕТНО
ПОВУКАО
ОПРУГУ
ИСПОД ЕПОЛЕ-
ТЕ...

ПРОВЕО
САМ СТОТИ-
НЕ ЧАСО-
ВА ВЕЖ-
ВАЈУ-
ЊИ...

4365

ДИВНО, ЧОРЋУ?

АТИ, АНАСТА-
ЗИЈА... НЕ МО-
ГУ НИШТА ДА
ПЛАНИРАМ
ДОК НЕ ПРО-
ГРАМИРАМ
КОМПЈУ-
ТЕР?

НАРАВНО?
И ПРЕСТАНИ ДА
ЦВИЛИШ...

...МОЈ ДРАГИ ПРВИ
МУЖ ГОВОРИО ЈЕ ДА
СИ ТИ ЈЕДАН ИЛИЗДРА-
ВИ ШОЊА, ПА СЕ ЧЕСТО
ПИТАМ ДА НИСАМ
ПОГРЕШИЛА...

...МЕЋУТИМ...

ДАВИТЕЉУ,
ХИТНО МИ
ПОШАЉИ
ЊУШКУ
И НО-
СОЊУ?

РАЗУМЕТ,
ГОСПО-
БО?

4366

ЕТО, ФИЛБЕРТЕ, НАШИ НАЗБО-
ЉИ ТРАГАЧИ БЕ ТИ ЗА КОЈИ
ДАН ДОНЕТИ ПОТРЕБНЕ ПОДАТ-
КЕ О РАМ ДАЛ СИНГЛУ И СИ-
ТИ?

ЧИМ ИСПЛАНИРАШ
ОТПЛИЊУ,
САЗВАГУ
ШТАБ
РАДИ
ПОДЕ-
ЈЕ УПО-
ГА?

ДА, ДРАГА?

ТИ СИ, ЊУШКО? ГАЗДА-
РИЦА ЗО-
ВЕ ТЕБЕ
И НОСОЊУ
ДА СПЕСТА
ДОБЕ-
ТЕ?

4366

А ЗА ТО ВРЕМЕ...

ДОБЕШ У СТУДИО, КАЖЕШ
ДА СИ ВЕЛИКИ СВАТИ...

... ИЗЈАВИШ ДА СУ
ЖЕНЕ НЕКОЛИКО ИН-
КАРНАЦИЈА ИСПОД
МУШКАРАЦА, МАТЕРИ-
ЗАЛИЗУЈЕШ КОМЛАД
ЗЛАТА И ОДЕШ?

И ЧЕМУ
СВЕ
ТО?

Е, ТО ДОЛАЗИ
КАСНИЈЕ,
ДУШО?

4367

НАШ ПЛАНЕР, МОЈ
ДРУГИ ТУЖ, ФИЛ-
БЕРТ ВОН, САД ЋЕ
ВАМ ИЗЛОЖИТИ
ПЛАН ОТПИЦЕ
ГУРУА...

КАД РАЗМИ-
СЛИТЕ О ВАРИ-
ЈАНТАМА,
МОЖЕТЕ
ПОСТАВЉА-
ТИ ПИТА-
ЊА...

ТРИ ДАНА КАСНИЈЕ...

ТРУВНИТЕ
МОЛИМ ВАС,
ОНОМ ХИНДУСУ
ШТО СТОЈИ
НА УГЛУ?

У РЕ-
ДУ...

ХОБЕТЕ
ЛИ ДА ВАС
ПОВЕЗЕМ,
ГОСПОДИ-
НЕ СИНГХ,
ИАКО
СУ ЖЕНЕ
НИЈА
БИКА?

ИМАЈЕТЕ ТУ ЧАСТ,
МЛАДА ДАМОУ!

ПИТАМ СЕ ШТО
НЕ МАТЕРИЈАЛИ-
ЗУЈЕТЕ СЕБИ ТАК-
СИ, КАД ВАМ
ТРЕБА?

ДУШО, ВИДИ ШТА
САМ КУПИО МЕЈ-
ЗИ... ТРЕБА ЈОЈ
НОВ САРИ? НЕ
ЗНАМ ДА ЛИ ЈОЈ
БОЈА ОДГОВА-
РА?

КО КАЖЕ
ДА НИСАМ?

ДА ВИ-
ДИМ...

ШТА ЈА
ЗНАМ...
МЕЈЗИ
ИМА
ТАМНИ-
ЈИ
ТЕН?

ОМОТАКУ
ГА ОКО СЕ-
БЕ КАД
СТАНЕ-
МО...

... ТАКО РЕШ
ЗНАТИ ДА ЛИ
ЋЕ ЈОЈ ДОБ-
РО СТАЈА-
ТИ?

СРЦЕ СИ? ВИ-
ЋЕ БЕСНА АКО
ЈОЈ НЕ ПРИ-
СТАЈЕ...

НЕДАЛЕКО ОД ХО-
ТЕЛСКОГ ПАР-
КИРАЛИШТА...

СИНГХ И СИТА
СТИЖУ У НЕКА СЕ
ОТИГЛАЧИ
СПРЕМЕ...

НИСАМ ВАШ СИГУРНА КА-
КО СЕ САРИ ОБЛАЧИ, АЛИ МО-
ЖЕШ ДА ЗАМИСТИШ МЕЈ-
ЗИ У ЊЕМУ...

ДА...

МИСЛИМ
ДА ЋЕ ЈОЈ
ОДГОВА-
РАТИ,
ДУ-
ШО...

ЕНО ИХ!
ВОЗИ
ПРА-
ВОУ!

КОНТРОЛА ЗОВЕ
ЛАПУ... КРЕНИТЕ У
НАПАД, ШТИТИМО
ВАС...

МЕЏИ СЕ
ВРАПАТА
ИЗ КУПО-
ВИНЕ...

ТРЕБАЛО БИ
ДА СЕ ЏОРџ
ВЕА ВРАТИО...

АЛИ, ТОГ ТРЕНУТКА ОНА СПА-
ЗИ КАКО АЗДАХА И ПОДЕСТИ
УБАЏУЈУ У КОМБИ...

ОХ! ПАТО
ЈЕ ОТ-
МИЦА...

НЕМА
ИХ!

НЕ СТЕМ
ЗВАТИ ПО-
ЛИЦИЈУ...
ЈАВИМ
ВАТИ-
ЈУ...

НЕКОЛИКО
ЧАСОВА ПОС-
ЛЕ ОТМИ-
НЕ...

БУДИ СЕ, ДУШО,
ДА НЕШТО УРАДИ-
МО... У ПИТАЊУ ЈЕ
ТВОЈ ФАХ!

УТУКНИ, ЏОРџ,
ДОК МИ СЕ ИЗ-
БИСТРИ У ГЛА-
ВИ...

ДОБРО, ДОБРО, САМО
МЕ НЕ ЗОВИ ЏОРџ!
АКО НЕКО ЧУЈЕ ДА
НИСАМ ГУРУ, ОБ-
РАО САМ БОСТАН!

ДОБРО,
САД
МИ
РЕЦИ...

ОТЕЛА НАС ЈЕ БАНДА
ПРОФЕСИОНАЛЦА И САД
СТО У НЕКОЈ КУЋИ НА
ОБАТИ...

... КОЈА ЈЕ НЕ-
КАД БИЛА ПА-
НАСТИР... ТАКО,
БАР, ОНА КА-
ЖЕ...

ОСТАВИ СЕ
ТУРИСТИЧКИХ
ОБАВЕШТЕЊА!
КО ЈЕ
ОНА?

НЕКА
ЛУДА
ЖЕНА
— ШЕФ
БАНДЕ У
ВИДЕЛА
МЕ ЈЕ НА
ТЕЛЕВИЗИ-
ЈИ И САД
ХОРЕ ДА
ЈОЈ ПРАВИМ
ЗЛАТО!

РАЗУМЕШ ЗАШТО
СУ ТЕБЕ ОТЕЛИ,
АЛИ ЗАШТО
МЕНЕ?!

ГРЕШКАТ
МИСЛИТИ СУ
ДА СИ СИТА!

ДОЗНАЛИ СУ ТО ТЕК КАД
СУ МИ ПОГЛЕДАЛИ У ТАШНА!
ДОТИЧНА ШЕФИЦА, АНАСТАЗИ-
ЈА БОМ, ДОБИЛА ЈЕ НЕРВНИ
НАПАД!

ИДИОТИ! ГУРУ
НЕ МОЖЕ БЕЗ ЊЕ
ДА РАДИ!

12

4381

МОРАМО
ПАЗИТИ
ДА
НАС
НЕ
ОТКРИ-
ЈУ?

ПОТРЕБНИ СУ НАМ
САРАДНИЦИ,
ГАРВИНЕ?

ДА, И ТО
ПАМЕТ-
НИТ ПОЗ-
ВАЊУ
МОД-
ТИЛЕР
И ЋЕ-
НЕТ?

ВЕНР, ТИ
ПОЗОВИ
РУФУСА
МАРША И
СТИВА КОЛИ-
ЈЕРАТ

ЗА ТО ВРЕМЕ...

СВЕ
ЈЕ НЕ-
УПО-
ТРЕБ-
ЉИ-
ВА
ПЛАС-
ТИКА...

4388

СЛУШАЈ, ДУ-
ШО, ШТО НЕ
СТИСЛИШ
НЕШТО ПА-
МЕТНО ДА
НАС ИЗВУ-
ЧЕШ ОДАВ-
ДЕ?

А ЗАШТО ТИ
НЕ УЧИНИШ
НЕШТО? ЗНАШ
ТОЛИКО
ТРИКОВА?

ЗА ТРИКОВЕ ЈЕ
ПОТРЕБНА ПУБЛИ-
КА, А ОВДЕ
СТО САМИ?

А ЗА ИЗЛА-
ЗАК ЈЕ ПОТ-
РЕБНО НЕШ-
ТО КАО КА-
ПЛУЗ, ЕКСПЛО-
ЗИВ И СЛИЧНО

ЈЕ
ЛИ,
ЏОРџ,
ШТА
ЈЕ
С
МО-
ТОР-
ТАШ-
НОМ?

4389

ПРЕТРЕСЛИ СУ ТИ ТАШНУ
У КОЛИМА, АЛИ САМ УСПЕО
ДА УЗМЕМ ТВОЈ
НОВЧАНИК...

ПА ТО ЈЕ
ПРАВИ
ПОДУХВАТ,
ЏОРџ...

И НИЈЕ
БИЛО БОГ-
ЗНА ШТА
У ЊЕ-
МУ...

МОДЕСТИ,
ЗАШТО ПО-
МИШ ТАЈ
НОВЧА-
НИК?

ЗАТО ШТО ЈЕ
УНУТРА РАМ ОД
ЖИЦЕ ОД КОЈЕ
КЕМО НАПРАВИ-
ТИ КАПА-
УЗ?

4390

ЈЕСУ ЛИ ЗА-
РОБЉЕНИ-
НИ ДОБИ-
ЛИ ХРА-
НУ?

ДА,
ГОСПО-
БО?

РЕШИЛА
САМ ДА
СРЕДИМ
ТУ МОДЕСТИ
БЛЕЈЗ?

КО-
ЛИК
МЕ-
ТОДОМ
И КАД,
ГОСПО-
БО?

ЗНАБЕШ КАД
ПРОУЧИМ
ХОРОСКОП...

4391

НЕШТО КАСНИЈЕ...

ЛЕПО ЈЕ ШТО
ШЕФИЦА ХОЋЕ
ДА ЈЕ СРЕДИ?
АЛИ, СХВА-
ТА ЛИ ОНА
ДА ЈЕ ТО
МОДЕСТИ
БЛЕЈЗ??

ТО ЈЕ ВЕО-
МА ОПАСНО
ЈЕР РЕМО
НАВУКН
ВИТИЈА
ГАРВИ-
НА!

ВИЛИ НИШТА НЕ
ЗНАЈАТИ, ОНА ЈЕ ОПАС-
НА ПА РЕМО УДВОСТРУ-
ЧИТИ СТРАЖУ ПРЕД
РЕТИ-
ЈОМ!

МОДЕСТИ ЈЕ ПРОВЕ-
ЛА ЧИТАВ ЧАС У ОБЛИ-
ЧАВАЈУКИ КАЛАУЗ...

СЈАЗНО?
КАД ОТВО-
РИШ, ПРВА
ИЗИДИ... МОЖ-
ДА ИМА СТРА-
ЖА ПРЕД
ВРАТИМА...

ТИ ЗНАШ КАКО
ТРЕБА С ЊИМА?

ПРЕКИНИ,
ЏОРџЕ!

БРАВА ЈЕ
ШКЉОЦ-
НУЛА...

УСПЕЛА
САМ...

АЛИ,
ВРАТА СУ
СЕ НАГЛО
ОТВОРИ-
ЛА И МО-
ДЕСТИ ЈЕ
ОДЛЕТЕЛА
У СТРАНУ...

ПОВУНИ
СЕ ДОК
ЈА ПРО-
ВЕ-
РИМ...

УФ?

ХВАЛА,
ГИТТЕР!

ЈЕСТЕ
ЛИ НЕШ-
ТО
ХТЕЛИ,
ГОС-
ПО-
ДИЦЕ?

ЗАШТО МЕ, ЗАБОГА,
ПРЕКИДАТЕ У
МЕДИТИРА-
ЊУ??

ИДЕМ ДА ПОКА-
ЖЕМ ШЕФИЦИ ЧИМЕ
ЈЕ МЛАДА ДАМА ОТ-
ВОРИЛА ВРАТА...

КАД СУ СЕ ВРАТА ЗАТВО-
РИЛА...

МОРА ДА СИ СЕ
ПОВРЕДИЛА,
ДУШО...

СИТНИ-
НА... ПА-
ЗИ САМО
ДА И ТЕБЕ
НЕ ЗАДЕ-
СИ ИС-
ТО?

КРАЈ У СЛЕДЕ-
ЋЕМ БРОЈУ

ИСТОРИЈА ЧАЈА, КАФЕ И ЧОКОЛАДЕ

ЧАЈ ЈЕ ЈОШ ОДАВНО ПОЗНАТ У КИНИ. ТАМО ЈЕ БИО ТОЛИКО ПОПУЛАРАН, ДА СЕ СЛУЖИО ПО УЛИЦАМА - КАО ШТО МИ ДАНАС ПИЈЕМО СОКОВЕ ИЛИ КИСЕЛУ ВОДУ. У ЕВРОПУ...

... ЧАЈ СУ СА ЈАВЕ ПРЕНЕЛИ ХОЛАНДСКИ ТРГОВЦИ 1610. ГОДИНЕ. НАРАВНО, ОДМАХ СУ ПОЧЕЛИ ДА ГА ХВАЛЕ КАО БОЖАНСКО ПИЋЕ КОЈЕ ДАЈЕ СНАГУ, БИСТРИ МОЗАК.

ДА ЛИ СТЕ СЕ НЕКАД ЗАПИТАЛИ ОД КАД УПОТРЕБАВАМО ЧАЈ, КАФУ И ЧОКОЛАДУ У ЕВРОПИ И КАКО СУ СЕ ОНИ ТУ ОДОМАКЛИЛИ.

КИСЕЛУ ВОДУ. У ЕВРОПУ...

КУПИТЕ ЧАЈ ИАКО ЈЕ ГРОЗНО СКУП, ЈЕР ЧАЈ ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ ДОСАД ПОЗНАТЕ!

Чујин кућник

НЕКИ ЛЕКАРИ СУ ГА ПРЕПИСИВАЛИ КАО ИЗУЗЕТАН ЛЕК, ТАКО ДА ЈЕ И ДО ДНАС У МНОГИМ ЗЕМЉАМА ОСТАЛО ДА СЕ БОЛЕСНИКУ ДАЈЕ ЧАЈ.

КАФУ СУ ИЗ ТУРСКЕ И ЕГИПТА У ЕВРОПУ ДОНЕЛИ ФРАНЦУСКИ ТРГОВЦИ НЕКОЛИКО ГОДИНА ПОШТО СЕ ПОЈАВИО ЧАЈ. ПРИЧАЛИ СУ ДА КАФА ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ, ДАЈЕ СНАГУ И БИСТРИ МОЗАК. КАО ДОКАЗ НАВОДИЛИ СУ ДА У ЕГИПТУ И ТУРСКОЈ ПОСТОЈЕ МЕСТА - КАФАНЕ ГДЕ СЕ ПИЈЕ - САМО КАФА.

ЗА ВАШУ БОЉКУ 20 ШОЛА ЧАЈА ДНЕВНО!

А ОВО ЈЕ БИЈОКА КАФА ОД КОЈЕ СЕ ПРАВИ ЦРНИ НАПИТАК

ИПАК, КАФА ЈЕ ПОСТАЛА ПОПУЛАРНА ТЕК КАД ЈЕ ПОЧЕО ДА ЈЕ ПИЈЕ ФРАНЦУСКИ КРАЉ А ЗА КРАЉЕМ...

АДВОКАТИ, УМЕТНИЦИ, НАУЧНИЦИ

ЈАО, ПРЕСЕЛО МИ 15 ШОЛА КАФЕ!

НАЈПОПУЛАРНИЈИ СЛАТИШИ - ЧОКОЛАДУ ДОНЕО ЈЕ ИЗ МЕКСИКА ЧУВЕНИ ШПАНСКИ МОРЕПЛОВАЦ КОРТЕЗ.

АЛИ БИЛО ИХ ЈЕ КОЈИ СУ МРЗЕЛИ КАФУ. ЈЕДНА ПРИЦЕЗА ЈЕ РЕКАЛА ДА ЋЕ РАДИЈЕ ДА ПИЈЕ ВИНО НЕГО НЕВЕРНИКУ ЧАЈ СА ВОДОМ. ПРИЧАЛО СЕ ДА ЈЕ МИНИСТРА КОЛБЕРА ЗАБОЛЕО СТОМАК ОД КАФЕ.

ВОЈВОДЕ И ПРИНЦЕВИ

ГРОФОВИ, КОНТОВИ, БАРОНИ, МАРКИЗИ

ПИХ! ЧОКОЛАДА!

ЧОКОЛАДА У ПОЧЕТКУ НИЈЕ БИЛА ПОПУЛАРНА. ИСТИНА, ИНДИЈАНЦИ СУ ЈЕ ПРАВИЛИ ТАКО ШТО СУ КАКАО МЕШАЛИ С КУКУРУЗНИМ БРАШНОМ И БИБЕРОМ. ЕВРОПЉАНИМА ЈЕ ТО БИЛО ГАДНО, СМАТРАЛИ СУ ДА СЕ ОД ТОГА МОЖЕ И УМРЕТИ.

ДАНАС СЕ ЗНА ДА ЈЕ ЧОКОЛАДА ЗАРАВА И ХРАЊИВА.

АЛИ, КАДА СУ У 18. ВЕКУ ПОЧЕЛИ ДА МЕШАЈУ И ПРЕСУЈУ МЛЕВЕНИ КАКАО, ШЕЊЕР И ВАНИЛУ, ЧОКОЛАДА ЈЕ ПОСТАЛА ОМИЉЕНА ПОСЛАСТИЦА.

ЈЕДУ ЈЕ ДЕЦА, СПОРТИСТИ, ЧЛАНОВИ НЕКИХ ДАЛЕКИХ ЕКСПЕДИЦИЈА, ВОЈНИЦИ - СВИ ОНИ КОЈИ РАСТУ И КОЈИ ТРОШЕ ЕНЕРГИЈУ.

—СТАВНИ— И НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ И НА ФИЛМУ

Подно је. Насред улице стоје два човека. Руке су им на дршци револвера. Јунак, за кога цела сала навија из све снаге, брже притиска обарач. А онда – мук. Ово је сцена из „каубојца“ „Тачно у подне“, али она се у безброј прилика понавља у филмовима још од 1903. када је снимљен први вестерн „Велика пљачка воза“ који је постао модел за сва каснија остварења.

„Велику пљачку воза“ публика је одлично примила. Редитељи су брзо схватили да је „Дивљи запад“ прави златни рудник. Покренута је нова филмска машинерија. Оживљавају се ликови злогласних одметника, револвераша, трапера, чувених индијанских поглавица, пустиловине из доба изградње железнице, призори из живота досељеника, гонича стоке... Чувена имена

и стварне личности из америчке историје Дивљег запада – Били Кид, Вајат Ерп, доктор Холидеј, Бил Хикок, Џеси Џејмс и други – по ко зна колико пута се појављују на филмском платну. Играју их још познатији глумци, Гари Купер, Џон Вејн, Џејмс Стјуарт, Роберт Тејлор, Кирк Даглас, Хенри Фонда, Чарлтон Хестон, Грејори Пек, Ли Марвин...

Колико је легендарни Дивљи запад привлачна тема за редитеље и глумце говори и податак да готово да нема ниједног познатог имена из света филма које се није огледало у том жанру. „Најпривлачнија страна вестерна је што свако може да се идентификује с његовим јунацима“, рекао је славни редитељ Џон Форд. „Сви ми себе замишљамо како чинимо херојска дела.“

Све то саткано је у овим причама о караванима и људима који из Европе долазе у обећану земљу – Америку. То су филмови у којима добро мора увек да победи зло. Вестерн је прича о човеку, правди, сукобу добра и зла. Романтични мит који не умире у стварности, ма каква она била.

Лепотица и каубој – Обично се тврди да су жене у каубојцима ту само да му појачају романтичан садржај. Грејори Пек и Џенифер Џонс у „Двобоју на сунцу“ (1945).

Један од најуверљивијих – Џејмс Стјуарт с Марлен Дитрих у „Дестри поново јаше“ (1939). Стоји раме уз раме с Џоном Вејном и Кирком Дагласом.

С њим је почело – Том Микс, један од првих каубоја на филмском платну.

Идеални јунак – Висок, плавих очију, кратко подшишане косе, Гари Купер (у средини) је био идеал за жене и узор за мушкарце. Сцена из филма „Долази Џонс“ (1945).

Стварне личности из историје Дивљег запада – Хенри Фонда, као чувени шериф Вајат Ерп и Виктор Мечјур као доктор Холидеј у филму „Моја драга Клементина“ (1946).

Краљ вестерна – Џон Вејн на почетку каријере у филму „Велики прогон“ из 1930.

Ни Марлон Брандо му није одолео – Из каубојца „Једнооки Џек“ (1961). Поред Марлона је наш земљак Карл Малден (Младен Секуловић).

Сукоб каубоја и модерне цивилизације – Кирк Даглас у „Храбри су усамљени“ (1962). То је вестерн нашег доба – о отуђености каубоја у свету млазних авиона, воки-токија и хеликоптера.

Легенда о неваљалцу – Пол Њумен и Роберт Редфорд као одметници у „Буч Касидију и Киду“ (1969).

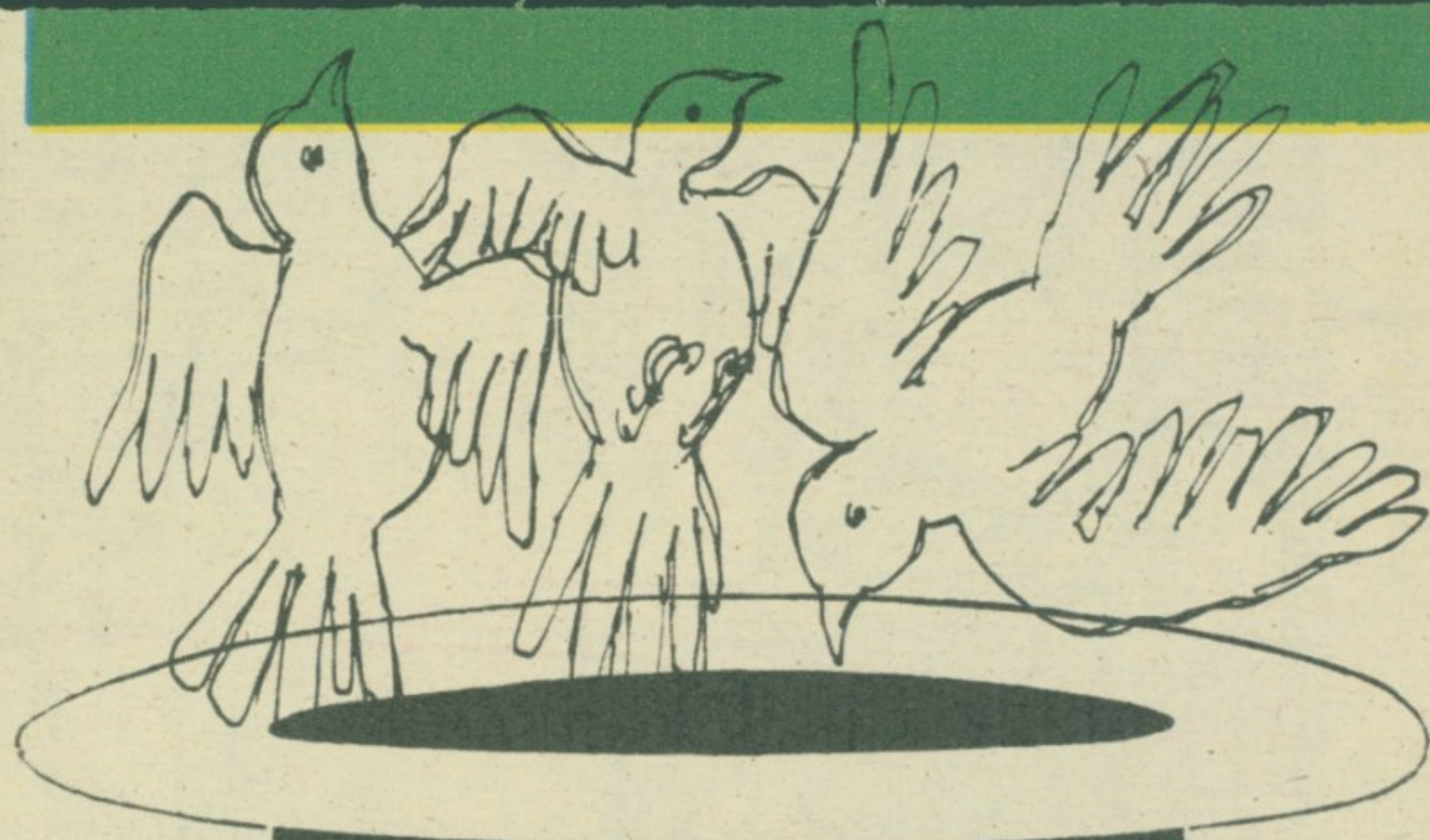

У позним годинама – Овако је изгледао Џон Вејн 1962. у филму „Ко је убио Либерти Валанса“. С њим је Џејмс Стјуарт.

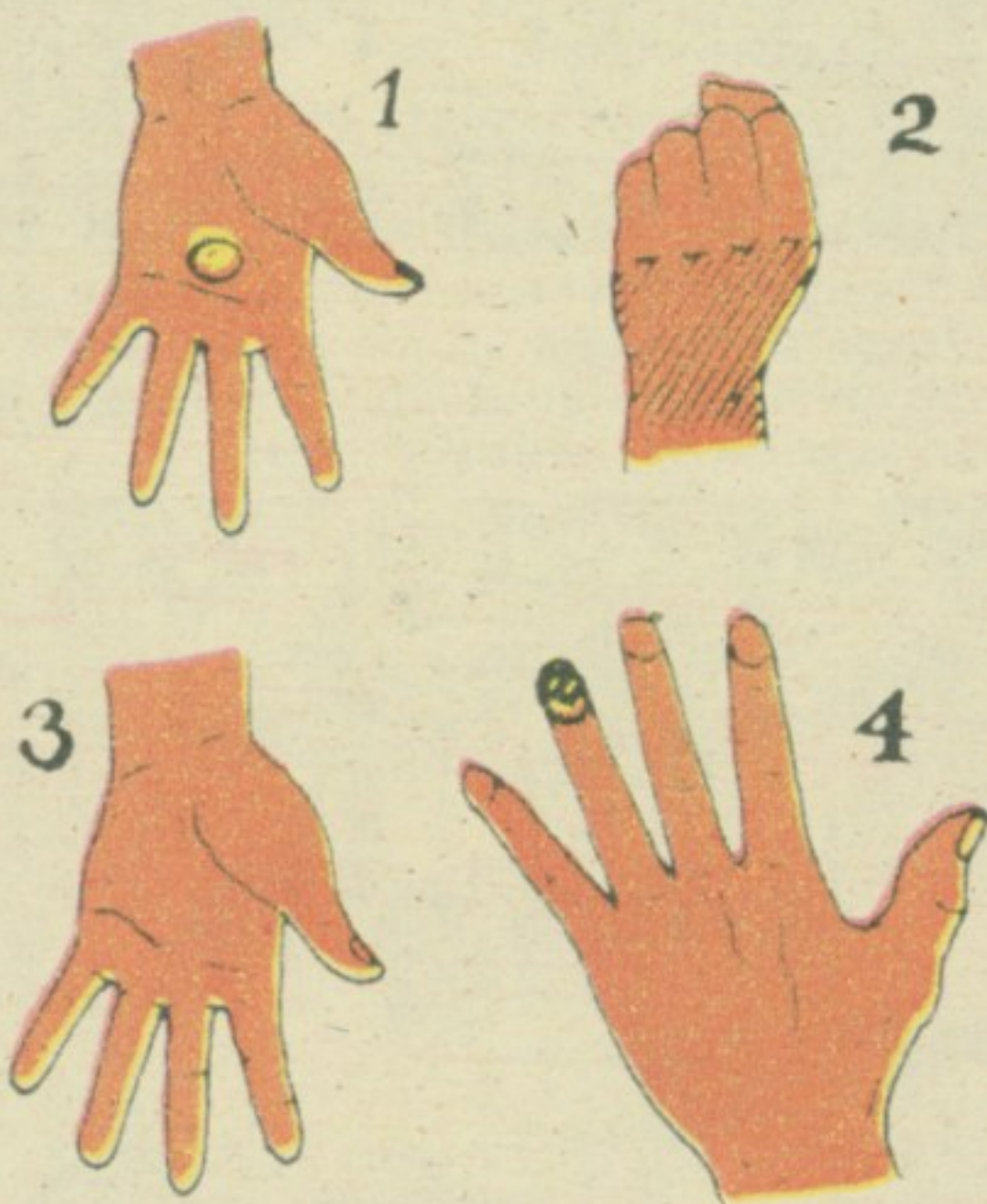
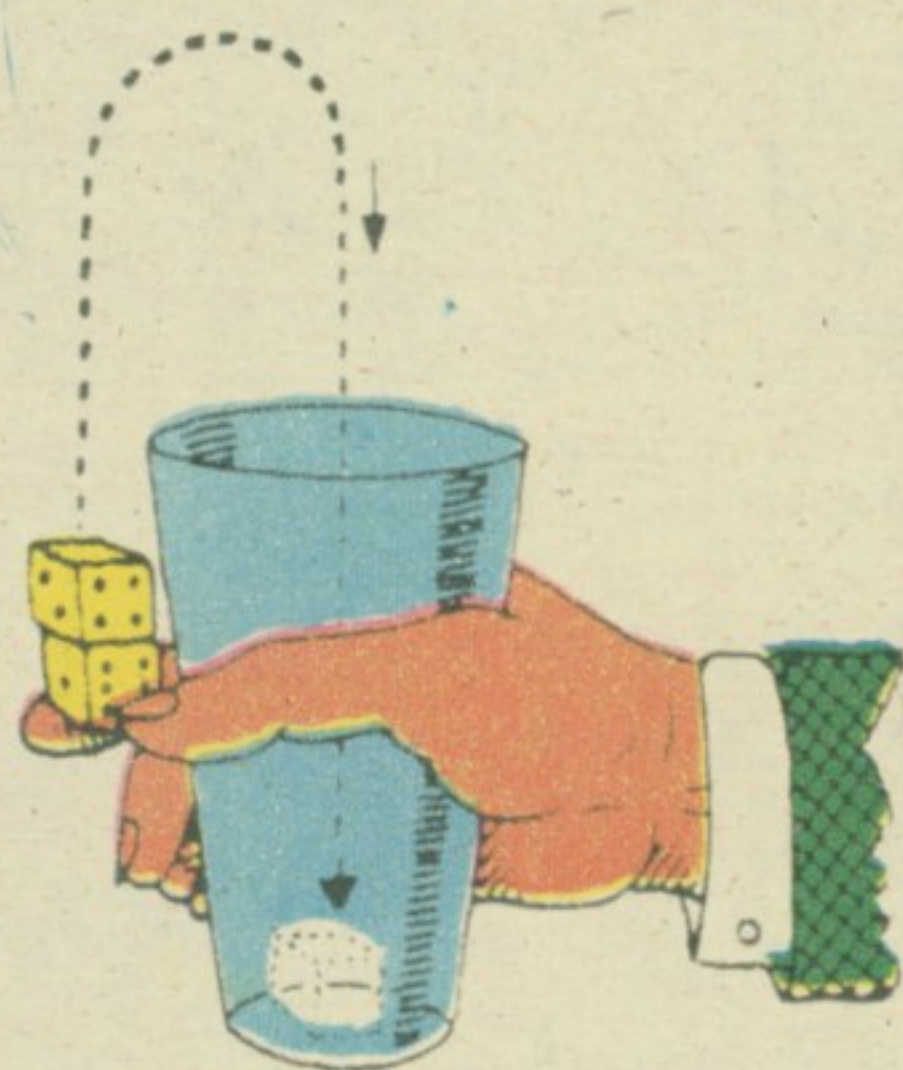
Постаните мађионичар

ВЕЛИКАНИ СУ БИЛИ ПОЧЕТНИЦИ

Чувени мађионичар Худини био је прави уметник у ослобађању од лисица и свих других врста окова у ваздуху или под водом. На његовој снази и вештини завидели су му и највећи снагатори на свету. Худини је своју каријеру почео као и сваки мађионичар – триковима. Временом је и сам смислио неке мађионичарске вештине које су после његове смрти објављене у књизи „Худинијева магија“.

Начинили смо мали избор Худинијевих трикова које сте можда већ видели, али који су лаки за извођење и, увек изнова, погодни за сваког ко жели да се опроба у овој вештини. Не губите стрпљење ако вам све не крене отпрве. И ваши претходници су ланцима, а понекад и годинама увежбавали своје вештине. Ни Худини, није увек био велики Худини. Прво је био Ерих Вајс.

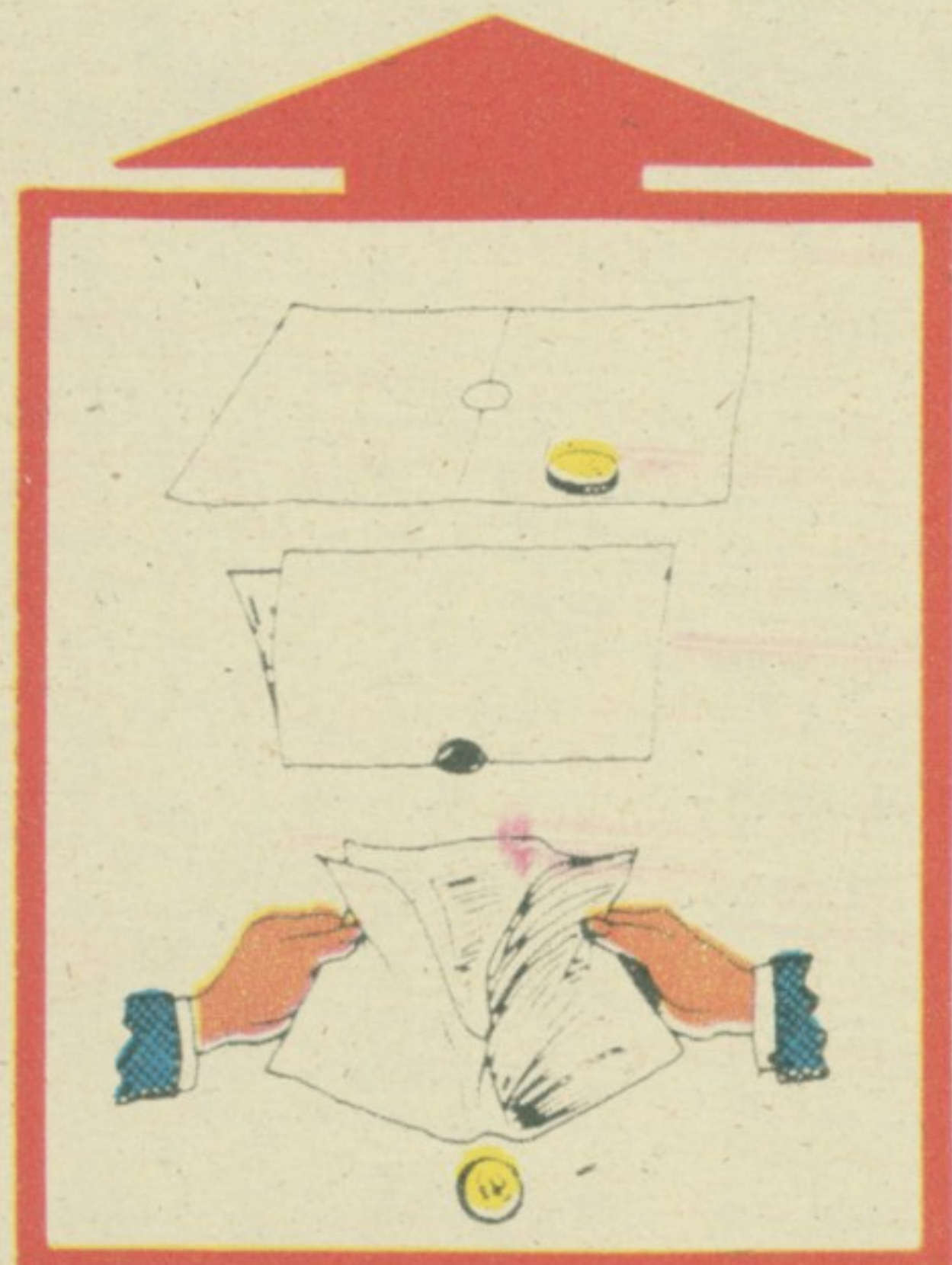

Ово је стварно једноставно – Узмите мању чашу и ухватите је као на цртежу. Кажипрстом и палцем држите једну коцкицу и на њу поставите другу. Сада покушајте да убаците једну по једну коцкицу у чашу. Горњу ћете лако, али ону коју држите – ни случајно. Јер, приликом бацања и хватања коцкица у чаши би испала. Трик се састоји у томе да коцкицу коју држите прстима једноставно испустите, а онда брзо подметнете чашу и ухватите је.

Сад га видиш, сад га не видиш – Ставите новчић на длан (цртеж 1), стисните песницу (цртеж 2), отворите шаку (цртеж 3) и – гле! Новчић је нестао. На цртежу 4 види се како је то могуће извести. Залепите мало сапуна на нокат, а на њега ће се опет, кад стиснете песницу, залепити новчић. Само, при том станиите подаље од посматрача и одаберите новчић који неће бити много већи од вашег прста.

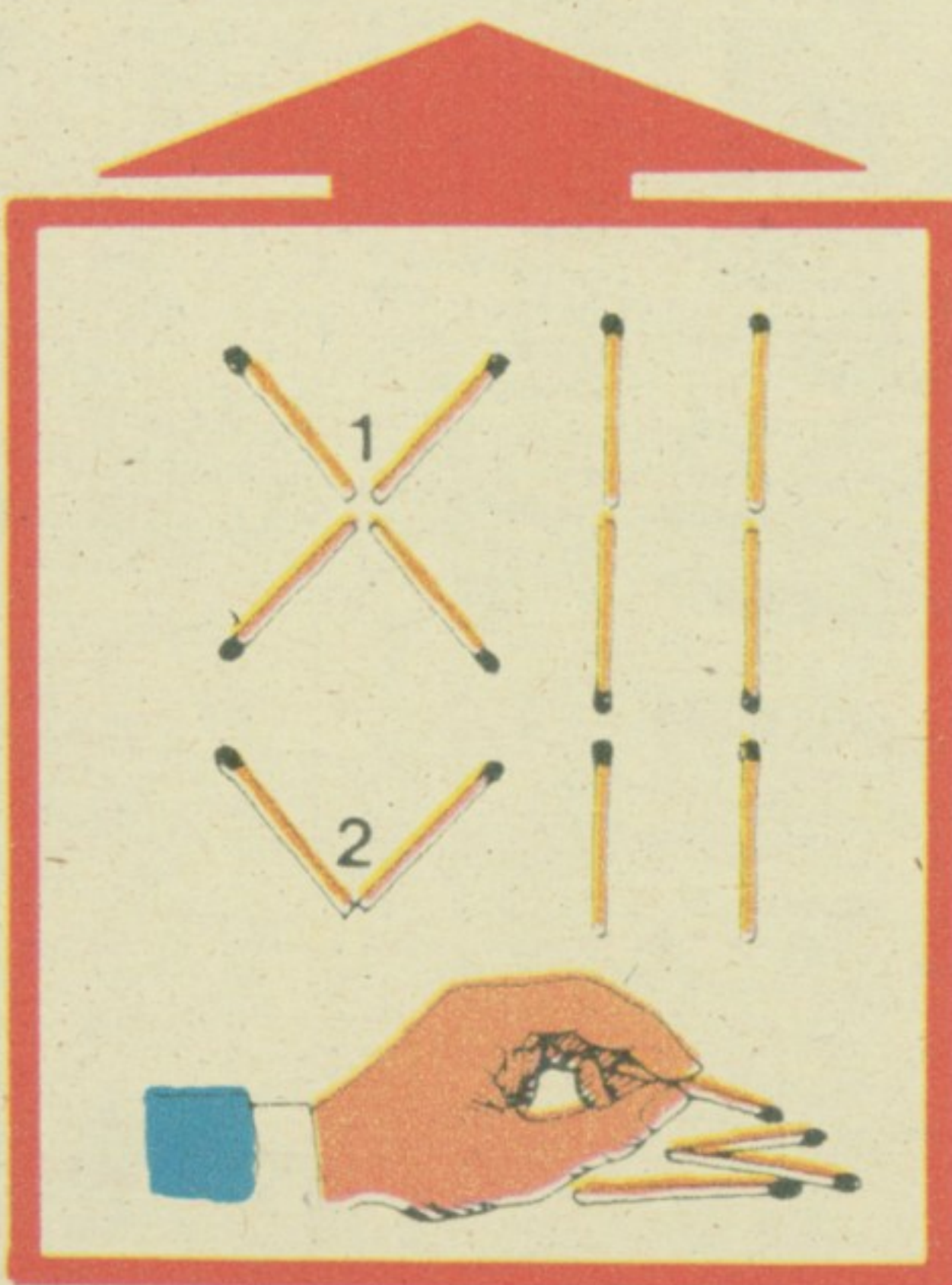
Новчић који балансира – Папир исечен у облику траве ставите преко мало дебље чаше са заравњеним, облим, ширим рубом. На руб преко папира ставите новчић (цртеж 1). Ако шаком нагло ударите по папиру (цртеж 2), на рубу чаше ће остати само новчић (цртеж 3).

Покушајте ово – На средини мало мекшет папира направите рупу величине новчића. Пријатељу кажите да ћете новчић провући кроз рупу, а да отвор нећете ни поцепати нити маказама увећати. Да би трик успео, савијте папир по средини. Новчић треба да се види кроз рупу онолико колико је то могуће. Држећи папир за оба краја, приближите руке једну другој и – новчић ће испасти кроз рупу.

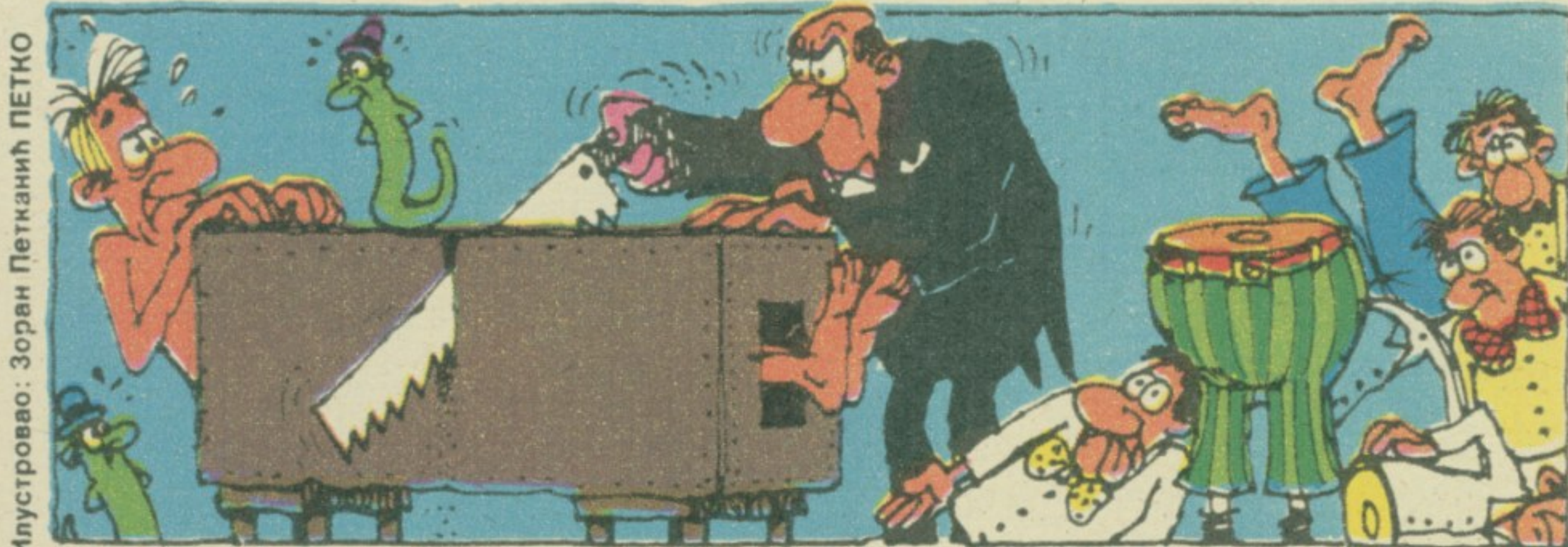

Послушна палидрвца – У чинију с водом поређајте у круг пет, шест палидрвца, али да између њих оставите мали размак. Сада узмите парче сапуна које је на једном крају зашиљено и додирните воду по средини, између палидрвца. Ова ће одмах склизнути ка ивици чиније. Уместо сапуном, воду сада додирните кошком шећера. Шибце ће се вратити у центар.

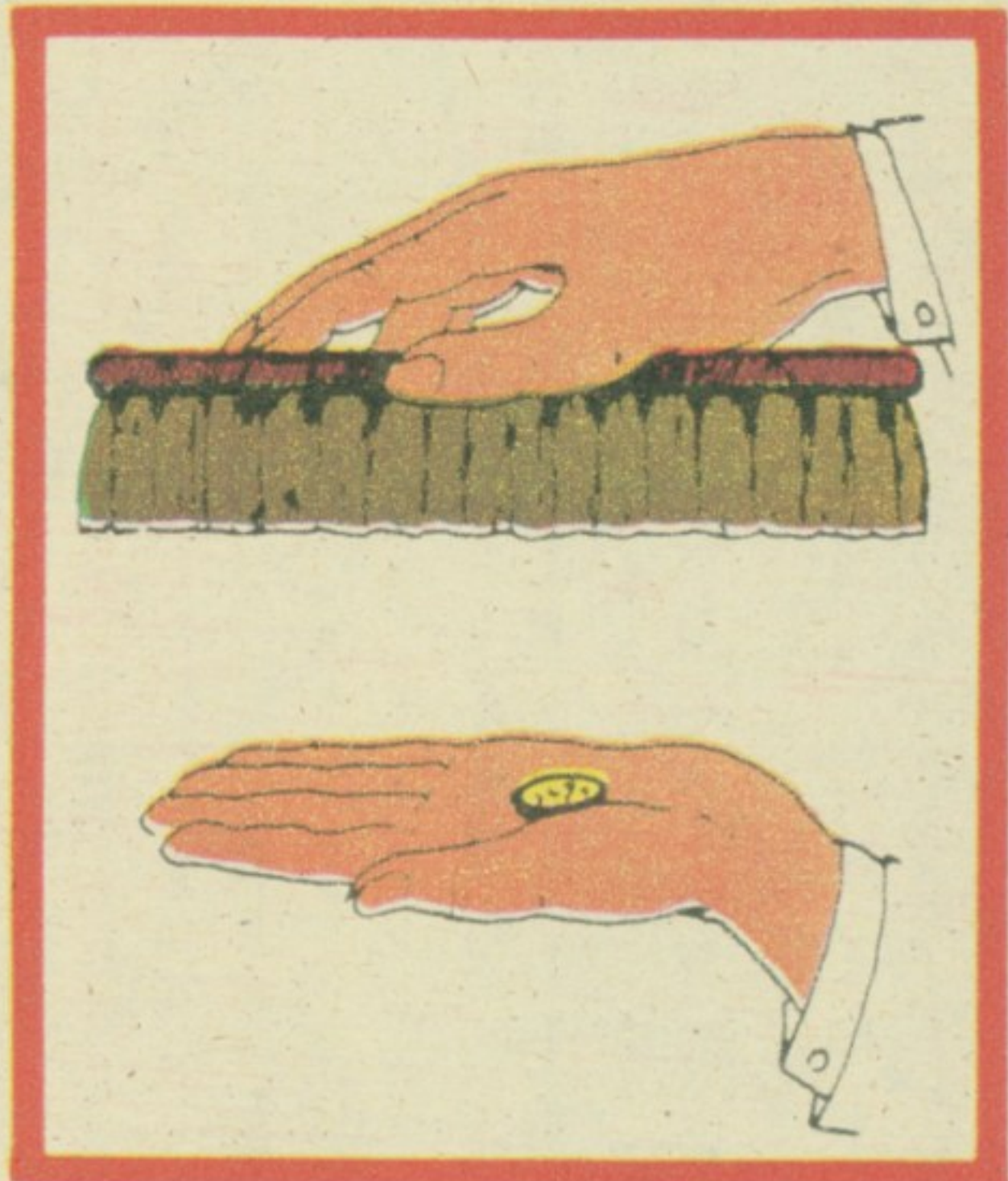
Половина од 12 је? – Сви знамо да је половина од дванаест шест. Али, ако палидрвцима направите римски број 12, као на цртежу 1, лако ћете доказати да је половина од тога – 7! Једноставно, доњу половину палидрвца уклоните и добићете римску седмцу.

Ово је стварно невероватно – Ставите лењир на сто тако да му један крај вири. Преко њега раширите новине, али подаље од ивице стола. Сада снажно лупите по делу лењира који вири. Ако сте помислили да ће новине полетети за лењиром, преварили сте се. Може се догодити да их само поцепате или поломите лењир.

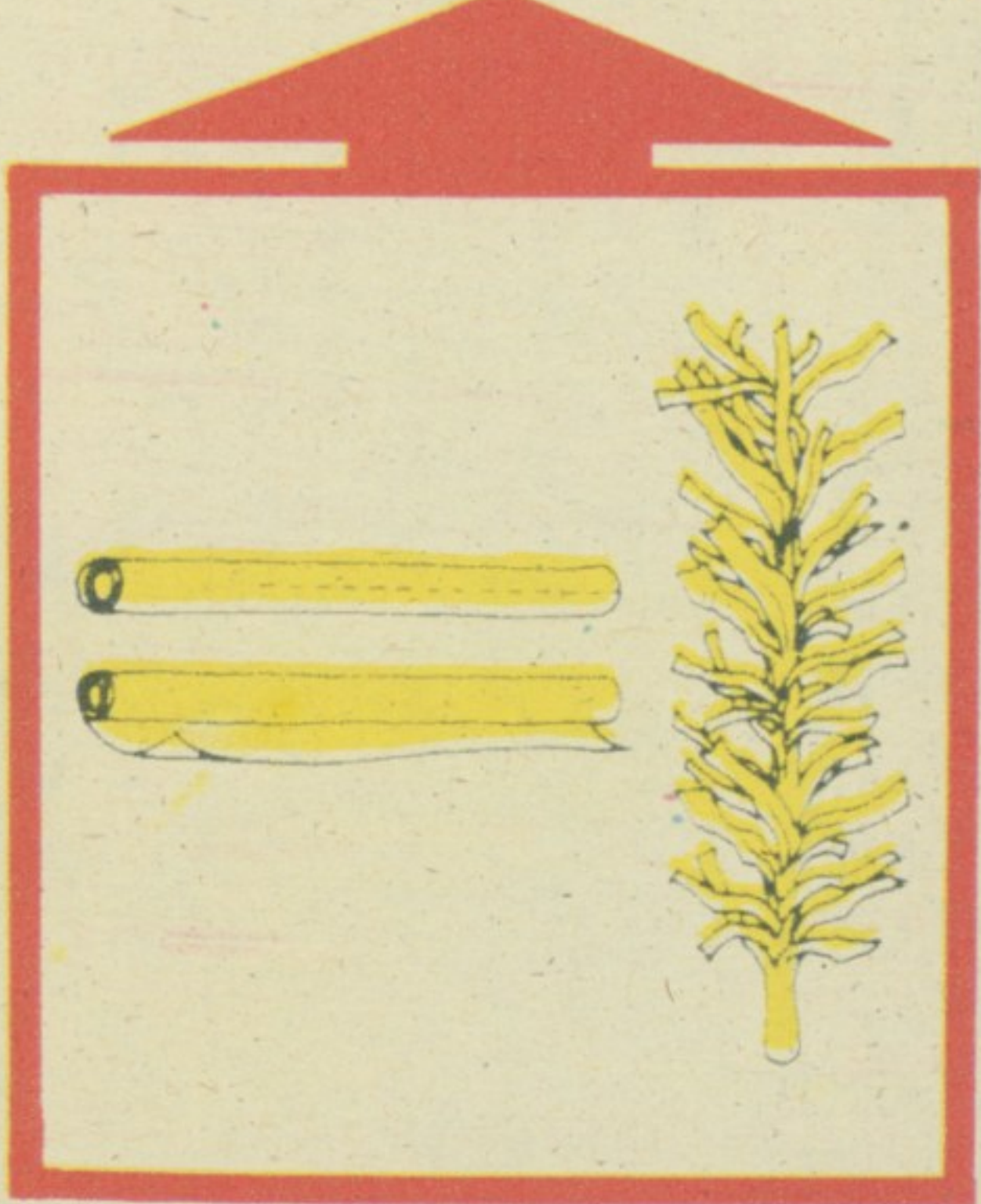
Да, немогуће је – Ставите новчић на испружен длан, а онда кажите неком да покуша да га збади прелазећи преко њега четком за одела. Новчић се неће ни помаћи.

Дрво од папира – Ево једног сложенијег али и ефектнијег трика који мађионичари радо приказују на представама. Више новинских листова залепите тако да добијете дугачак табак. Њега онда увијте у ролну, а крај залепите да се ролна не би одмотала. Оштрим маказама пресеците ролну на два места, по дужини, и то с једног краја до мало више изнад средине ролне. Њу онда оставите на други лист новина и делимично умотајте.

За време представе мађионичар узима овај лист новина са стола (гледаоци не виде да је унутра ролна) и, мотајући га, приближава се публици. Почиње да га цепа с једног краја ка средини, што је сасвим једноставно јер су новине већ пресечене на два мест. Те исечене делове сад рашири и добије нешто налик на ољуштеног банану с кором која виси на све четири стране. Стављајући кажипрет у средину ролне, извлачи папир нагоре и – разгранато дрво од папира је ту! Колико ће оно бити високо, зависи од тога колико сте листова новина употребили.

С. Н.

НОВА ПЛОВИДБА

Нишка група Галија већ неколико година успешно делује на југословенској рок сцени стичући полако, али сигурно одану публику која са нестрпљењем чека сваки нови потез Неше Милосављевића и његових музичара. После доста дуге паузе недавно се појавио њихов четврти по реду албум „Без наглих скокова“. Плоча је уз помоћ продуцента Гордона Роулија снимљена у Енглеској, а миксована у Америци. Но, њихово најјаче оружје и даље остају динамични концертни наступи.

СВАКО СВОЈИМ ПУТЕМ

Трио Stray Cats, једна од најпопуларнијих група рокабилног правца, више не постоји. После четири године заједничког рада и три објављена албума Брајан Сетзер, Ли Рокер и Слим Џим одлучили су да се разиђу и започну самосталну каријеру. Њиховим обожаваоцима остаје само да се надају да ће и ти самостални пројекти бити једнако квалитетни и да уживају у старим хитовима као што су „Runaway Boys“, „Rock This Town“, „Stray Cat Strut“...

СЕПАЊЕ НА ЈАПАН

Иако је прошло скоро две године од њиховог разлаза, група Јапан и даље доноси зараду својој дискографској кући Virgin. Крајем 1984. објављен је двоструки албум – ретроспектива под именом „Exorcising Ghosts“ (Истеривање духова). У првом издању биће и комплетни текстови за сва три последња албума групе „Quiet Life“, „Gentlemen Take Polaroids“ и „Tin Drum“.

МЕКСИКО

Музика и текст:
Ненад Милосављевић
Изводи: Галија

Не можеш имати баш све
што пожелиш
можеш да машташ – то
могу сви
радиш из навике и
купујеш шта има
за боље сутра си ти.

Без наглих скокова
није било тешких битака
није било крви ни кап
о теби неће причати
генерације

Хоћу да успео сам
већ у много чему
а тек сам на самом
почетку и знам
код мене текло је све
по неком реду
код мене ишло је све

Без наглих скокова...
И не знам шта ће бити
само знам – никада нећу
видети Мексико

Мене ће памтити
пријатељи моји
можда по неком
стиху ко зна
по многим ноћима уз
чашу вина
мислећи да је прави
живот баш то.

Без наглих скокова...

СОЛО – СОЛО

Певача Сала Сола наша публика веома добро познаје као солисту енглеске групе Classix Nouveaux. Међутим, Сал је крајем прошле године објавио самостални сингл „San Damiano“ на коме свира готово све инструменте, и, наравно, пева. Соло тврди да ова његова „екскурзија“ никако не значи распад матичне групе, иако Classix већ дуго нису ништа ново снимили. „Ова песма је сувише лична и не би се једноставно уклапала у концепцију групе“ – тврди Соло.

РОКЕРИ У ХУМАНОЈ АКЦИЈИ

Рок музичари често помажу разне хумане акције. Многа позната имена из света музике ангажују се, било снимањем плоча од којих приход иде у корист угроженог и гладног народа, било одржавањем до-

бротворних концерата. На једној од ових манифестација у лондонском Ројал Алберт Холу учествовали су Ник Хејвард, Мери Вилсон, Рик Вајкмен и група Ешвуд.

ЧУДАН УКУС

У последње време веома успешна певачица Шака Кан која је песмама „Ain't Nobody“ и „I Feel For You“ стекла наклоност многих слушаоца, има чудан укус: „Обожавам сваку храну која је црвене боје. Није ми важно да ли су то слаткиши, нешто љуто или слано... важно да је црвено“.

ШТА
СУ НАМ
СВЕ
ОСТАВИЛИ
ПОЗНАТИ
ЉУДИ

ПРЕДСЕДНИКОВ

ЗУБ

ОПКЛАДА У КОЈОЈ ЈЕ
УЛОГ БИО МОЗАК.

ЗА УСПОМЕНУ

У једном од најзабаченијих кутака Музеја човека у Паризу налазе се стаклене тегле у којима се чувају људски мозгови. Неки од њих припадали су интелектуалцима, неки криминалцима, а од свих „узорака“ најзначајнији је, свакако, мозак Пола Брока доктора и антрополога из 19. века, оца модерне неурохирургије. Овај цењени научник извршио је за живота безброј операција мозга, открио мождани центар за артикулисан говор који у медицини носи његово име и одредио однос између величине мождане масе и лобање.

Ни један од највећих мозгова 20. века није сахрањен заједно с главом којој је припадао. Творац теорије релативитета Алберт Ајнштајн завештао је свој мозак науци и, када је умро 1955. године, жеља му је испуњена. Ајнштајнов мозак, за који се испоставило да није ни тежи ни већи од нормалног, фотографисан је, снимљен са свих страна, сециран и послат најбољим америчким стручњацима на проучавање. Највећи делови данас се налазе у Вичити, америчка држава Канзас.

Чувени амерички етнолог и геолог Џон Пауел, вођа прве експедиције кроз кањон Колорада, оставио је тестаментом свој мозак Смитсоњијанском институту у Вашингтону и то из шале. Он и један његов пријатељ кладили су се у мозак, то јест чији је мозак већи, што је могло да се докаже, једино посмртно. Пауелова „сива маса“ и данас се налази у збирци Смитсоњијанског института у Вашингтону, али, на жалост, нико не зна шта је с вијугама његовог пријатеља, па је Пауел добио опкладу – у недостатку доказа.

Католичком теологу и филозофу светом Бонавентури из далеког 13. века заиста није било суђено да почива у миру. Триста година после смрти његови (под)земни остаци нашли су се усред француског верског рата између католика и протестантских хугенота. Године 1562. хугеноти су раскопали његов гроб у Лиону и јавно спа-

(френологисти на основу лобање одређују карактерне црте њеног живог или мртвог власника) поткупио је чувара гробља да украде Хајднову главу и, када ју је проучио, дао је познанику. Тако је почела сто четрдесет пет година дуга одисеја главе у којој

Илустровао Брана Јовановић

лили „тело“, али је главу – одлично сачувану кажу – успео да украде и склони неки верни католик. Свечева глава је нестала за време француске револуције и отад јој се изгубио сваки траг.

Одисеја Хајднове лобање

Аустријски композитор Јозеф Хајдн умро је 1809. године. Убрзо после погребња један официр, иначе аматер – френологист

су настале 104 симфоније и много других дела, између осталих и ораторијум „Годишња доба“ и „Стварање света“.

Крађа лобање примећена је 1820. када је породица композиторовог мецене кнеза Естерхазија ископала тело да би га сахранила на другом месту. Дигла се узбуна и Естерхазијеви су добили лобању – која није била Хајднова. Она права мењала је власника, појединце и институције, и најзад нашла уточиште у стакленом ковчегу Бечког

друштва пријатеља музике. Године 1932. потомци Естерхазијевих поново су покушали да је добију, али се у причу умешао други светски рат, а потом и „хладни рат“ – тело је почивало у делу Аустрије под совјетском надлежношћу, а лобања у такзваној међународној зони. Тек 1954. глава и тело поново су се нашли заједно.

Иако мртав већ више од сто седамдесет година, амерички глумац ирског порекла Џорџ Фредерик Кук још увек игра у позоришту. Његова лобања власништво је Музеја медицинске школе Џеферсоновог универзитета у Филаделфији и Музеј је, кад год затреба позајмљује позоришту као сценски реквизит.

У посети својој нози

Национални херој Филипина лекар и песник Хосе Рисал, који се борио за ослобођење своје отаџбине од Шпанаца, ухваћен је 1896. када је путовао за Кубу, враћен у Манилу, осуђен на смрт без правог судског процеса и погубљен. Сахрањен је као зло-

чинац без ковчега. Када су Американци 1898. преузели Филипине, тело је откопано и сахрањено испод Рисаловог споменика у Лунети. Али, један вратни пршљен је положен у ковчежић и чува се као реликвија у Форт Сантијагу.

Њујоршки политичар Ден Сиклес организовао је и предводио групу добровољаца на почетку америчког грађанског рата између Севера и Југа и учествовао у крвавим борбама код Гетисберга где је изгубио десну ногу. Уместо да ладне у очајање, Сиклес је ногу балсамовао и послао у Вашингтон где је изложена у Медицинском музеју. Када се рат завршио, Ден Сиклес је често посећивао своју ногу.

Уперен у небо

Велики италијански астроном Галилео Галилеј умро је 1642. године и сахрањен је привремено док се не пронађе место достојно великана. За време преноса његових моштију до цркве Санта Кроче у Фиренци (где и сад почива) 1737. неки племић иначе велики поштовалац славног научника, кришом је одсекао три Галилејева прста. Данас, два прста припадају италијанском доктору који не воли публицитет, а трећи, средњи прст, налази се у Музеју историје науке у Фиренци и – показује небо.

Пре него што је познати италијански природњак и професор универзитета у Мантови и Павији Лазаро Спаланцани умро 1799. године, своју оболелу бешику завештао је колегама да је проуче за напредак медицине. Пошто су то урадили, одужили су му се поставивши је у музеј у Павији где је и данас споменик једном несебичном уму посвећеном науци и за добробит човечанства.

Јуна 1793. први председник Сједињених Америчких Држава Џорџ Вашингтон поклатио је свом ађутанту пуковнику Џону Трамбулу медаљон с праменом косе. Трамбул је прамен председникове косе чувао до смрти и тестаментом га оставио Вашингтоновом синовцу др Џејмсу А. Вашингтону који га је, опет, дао својим потомцима као породичну светињу.

Још један део тела Џорџа Вашингтона је сачуван. Његов зубар Џон Гринвуд задржао је за успомену последњи председников природни зуб који му је Вашингтон послао као узорак за нов пар вештачких вилица. Овај зуб се у породици Гринвуд преносио из генерације у генерацију и чува и данас.

Б. Дожић 39

Универзитет је једина је милош

У ОЛУЈНОМ ОБЛАКУ

НАШИ
ПАДОБРАНИ
СУ
СЕ
САВРШЕНО
ОТВОРИЛИ.
САМО,
УМЕСТО
ДА
СЕ
СПУШТАМО,
ПЕЛИ
СМО СЕ
СВЕ ВИШЕ
И ВИШЕ...

За дванаест Норе Коронавела (међу државним организацијама највећег дела Британске Империје између осталих Канаде, Аустралије и Новог Зеланда) које су се током септембра и октобра 1982. одржавале у аустралијском граду Бризбејну било је предвиђено много спортских атракција. Што се мене тиче, био сам уверен да ништа неће моћи да засени падобрански скок наше екипе на стадион „Краљице Елизабете II“ приликом церемоније отварања Игара.

* * *

План је: нас деветорица ћемо, у групама по тројица, на висини од 1800 метара искочити из авиона. Прва група ће отворити падобране после 12 секунди слободног пада, друга после седам, а трећа, у којој сам био ја, непосредно после искакања. У ваздуху ће се свака група тако распоредити да се нађемо један изнад другог, а онда ногама закахачимо и направимо тзв. тројку. Три метра изнад земље требало би да се раздвојимо и спустимо што је могуће ближе циљу.

Генерална проба била је заказана за 26. септембар, три дана пред мој двадесет и девети рођендан. Сео сам у авион са друговима и гледао на стадион где је 6500 ђака, окретањем картона у бојама, требало прво да састави мапу Аустралије, а затим аустралијску заставу.

Знак за искакање био је тренутак када клинци направе заставу. Поновним окретањем картона деца ће „насликати“ мету у чијем се средишту налази травнати круг пречника 30

метара. На догађајним тренинзима сви смо се спуштали у сличне мете.

У овој тројки налазили су се тридесет четворогодишњи пилотар Питер Ноуз и Стјуарт Мекни, тридесетогодишњак који је вечно мењао послове. Већали смо недељама. Сада је кућну час ковање провере пред велику завршницу.

* * *

На југу смо видели дим и пламен мањег пожара који је захватио „буш“ (предео прекривен трмљем, карактеристичан за Аустралију и Африку), али ветар није мењао правац. Због пожара, дакле, још нисмо морали да бринемо. Далеко непријатније било је оно што смо угледали око седам километара ка југозападу: масу првих, олујних облака уобичајених за Бризбејн у то доба године. Најчешће краткотрајне, овакве олује обично су жестоке. За сада се олуја кретала споро.

Тачно у три последње деца су направила заставу. Прве две тројке су искочиле, за њима и моја. Погледао сам изнад себе и видео како се моја првеностлава купола отвара и затеже.

Дошао је тренутак да формирамо тројку. Питер се налазио око два метра изнад и метар испред мене. У прави час повукао се уназад и уплео ноге у кононице мог падобрана. Заједно смо заплутали надолје, ка Стјуарту. Провукао сам ноге кроз његове кононице, склизнуо неколико центиметара ниже и тројка је била довршена.

Мој висинометар показивао је да се налазимо на 1500 метара. Далеко испод нас деца су се распоредила по стадиону да нам помоћу картона обичаје мету.

А онда су и деца, и стадион, и земља испод нас оједном ишчезли. Прођуто нас је таман олујни облак. Добио сам ужасну вртоглавицу.

Имао сам утисак да се не померамо ни навише ни наниже, него да лебдимо у месту. Погледао сам на висинометар. Хиљаду и петсто метара! Па, ми се заиста нисмо ни померили!

Три-четири минута лебдели смо у месту. Онда сам поново погледао на висинометар: 1800 метара. Сада сам бар знао о чему се ради: јако струјање тоглог ваздуха усисавало нас је навише. Довикнуо сам Стјуарту и Питу да и они провере висину. Потврдили су оно што сам већ знао.

И даље смо се незадрживо пели, али нас је жестоко комешање ваздуха уједно вукло и у страну. У први мах намеравамо да сачекамо да облак прође и онда се, са неколико минута закашњења, спустимо на стадион. Али наше куполе дивље су лепршале и схватили смо да се више уопште не ради о томе колико ћемо закаснити – него о борби за голи живот.

Поново сам бацио поглед на висинометар: 2440 метара. Невероватно! Пели смо се отприлике истом брзином којом је требало да се спуштамо по 300 метара у минути!

Онда је почела да пада киша која нам је падала лица, а тада је, изненада, све око нас засењујуће блеснуло. Тренутак затим проломила се тутава грмљавине. Били смо у срцу олује.

На три хиљаде метара наша тројка се распала. Један силовити трзај и Пит је ишчезао. Стјуарт ми је довикнуо: „Држи се, Рик!“ Али, олуја је захватила и мене и у трену повукла за собом. У близини није било више никога коме бих могао да одговорим.

* * *

Тачно је да увек може да буде још горе: кишу је сменио град. Једно време штитила ме је купола, али онда су ледени мети почели да ме попуштају са свих страна. Лице и глава за трен ока били су ми израђављени и крвави. Што је најгоре, јако је могло да се догоди и да ме комад града онесвести. Да и не говорим о томе да сам се налазио на 3660 метара висине и понављајући: ускоро нећу имати ни кисеоника!

На 3800 метара повукао сам ручицу за ослобађање купола је одлетела, почео сам да се сунављају. Падао сам брзином од 192 километра на сат, лица надолје, рукама штитећи главу и груди, грчевито стежући у шаши драгоцени висинометар. Нисам скидао очи с њега гледајући како игла пада. За 50 секунди спустио сам се скоро 700 метара. Лице ми је бридело од рана.

На 760 метара још сам се налазио у олујном облаку. На 460 метара више се нисам усхићивао да и даље чекам. Повукао сам ручицу за отварање резервног падобрана.

Можете да замислите моје олакшање када сам видео како се купола заталасала и отворила. „Само, где је земља?“ На висини од 150 метара најзад сам се извукао из облака.

* * *

Спустио сам се на блатнаву обалу једног потока, шест и по километара западно од стадиона. Било је три и двадесет осам. Скок који је требало да траје шест минута трајао је скоро пола сата.

Младић који је видео како се спуштам и дотрчао да ми помогне одвезао ме до стадиона. Стјуарт Мекни и Питер Ноуз појавили су се двадесет минута после мене: први се спустио у једно школско двориште, други у башту неког хотела. Од нас деветорице само су тројица успела да се спусте на стадион. Нико од осталих није, као ми, морао да употреби резервне падобране. Имали смо много среће. На дан отварања Игара наша екипа се беспрекорно спустила у средиште мете.

Рик Коллис

Илустровао Ненад Мирковић

ПОПНИТЕ СЕ ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО! УЗ МЕРДЕВИНЕ

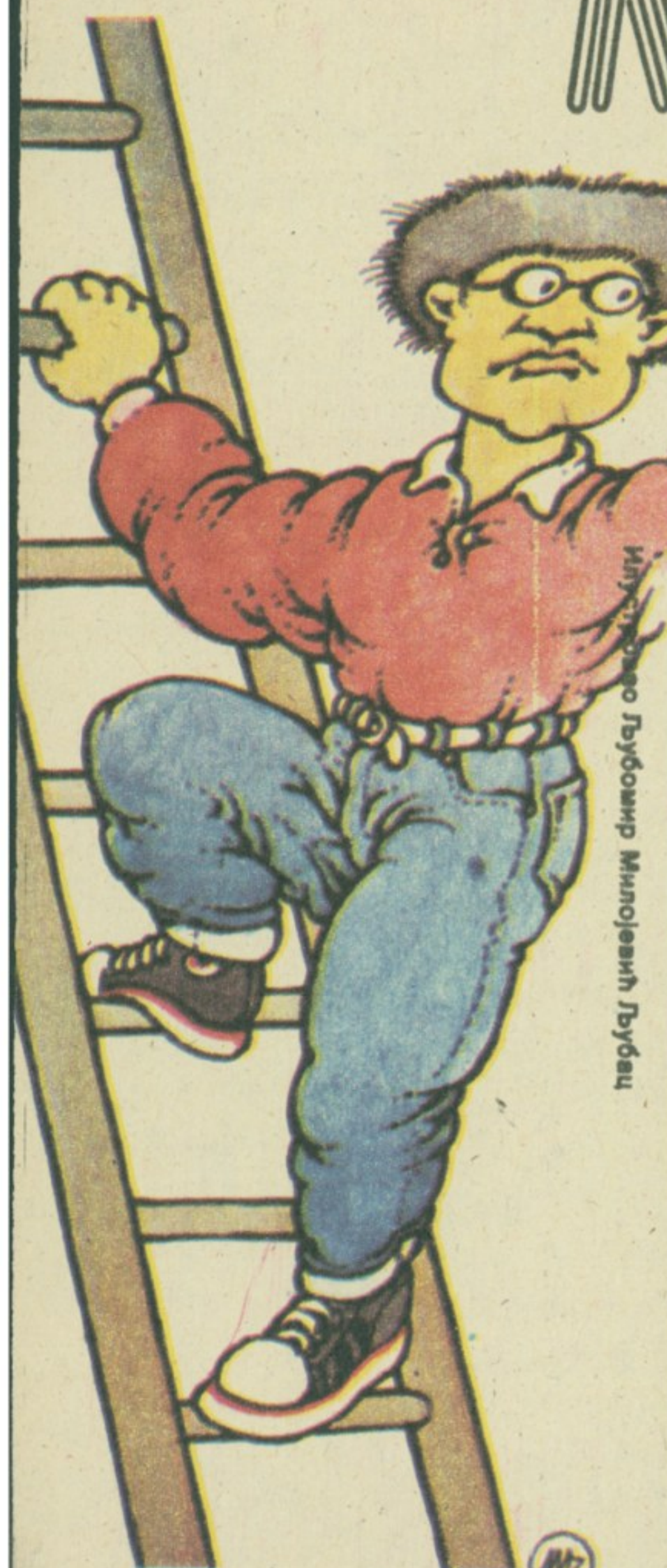
Пред вама се налази „листинг“ (програм) компјутерске игре „МЕРДЕВИНЕ“. Све што треба да урадите да бисте је одиграли је – да притиснете дугме с одговарајућом ознаком, редом, како је наведено у „тексту“ програма који овде објављујемо. Када унесете програм у ваш „Spectrum“ 16 К или 48 К, пред вама ће се наћи прилично занимљива акциона игра.

Налазите се у тамном ходнику куће пуне малих, страшних сподоба. Ваш задатак је да се, служећи се мердевинама, попнете (кроз све ходнике) до врха куће и „елиминисете“ све „мале зелене“. Успут, док се пењете ка врху куће, не заборавите да покупите изгубљено драго камење – без њега нема проласка на виши ниво игре (има их девет). Приликом уклањања сваке сподобе ослобађа се отровни гас који вам скраћује ионако ограничено време. Пошто сте „очистили“ екран, прођите кроз врата на дну екрана да бисте се дохватили следећег нивоа на којем ћете, за исти задатак, имати знатно краће време на располагању.

Препоручујемо вам малу анализу програма (пре него што почнете да се играте). Написан је изузетно разумљиво а корист од сваког схваћеног програма је велика (за будућу, озбиљнију употребу рачунара). Значи – учите играјући се, играјте се учећи.

Уколико вам се игра свиђа, снимите је на касету да бисте уштедели труд око уписивања програма – сваки пут када зажелите да играте „МЕРДЕВИНЕ“!

И. Ст.

Илустрација Љубомир Милојевић Љубац

```
1 LET hs=0
2 INK 3: BORDER 0: PAPER 0: CLS
3 GO SUB 2000
4 CLS: PRINT AT 10,0: INK 7
  "Do you need instructions? (y/n)"
5 IF INKEY$="n" THEN GO TO 7
6 IF INKEY$="y" THEN GO SUB 5500
7 GO TO 4
8 CLS: PRINT AT 0,0: INK 7: "START LEVEL? (1-9)": INPUT 1: LET sc=0
  : LET k=0: IF 1<1 OR 1>9 THEN CLS: PRINT AT 10,13: FLASH 1: INK 7: "FOOL": PAUSE 100: GO TO 3
9 CLS: PRINT AT 0,0: INK 7: "SCORE=";sc: AT 0,13: "TIME=";t: AT 0,25: "LEVEL=";1
10 FOR a=1 TO 30
11 PRINT AT b,a: INK 5: "E"
20 NEXT a
30 IF b>8 THEN LET b=b-3: GO TO 10
40 FOR m=1 TO 2
45 LET r=RND *29+1
50 FOR s=1 TO 2: PRINT AT b,r: INK 6: "D": LET b=b+1: NEXT s
70 IF b<19 THEN LET b=b+1: GO TO 45
80 LET b=3: NEXT m
90 LET z=5
95 FOR b=1 TO 14: PRINT AT 1,b: INK 4: "F": LET b=b+1: NEXT b:
```

```
PRINT AT 1,15: INK 4: "FF": FOR b=18 TO 30: PRINT AT 1,b: INK 4: "F": LET b=b+1: NEXT b
100 FOR n=0 TO 5: PRINT AT z,RND *29+1: INK 7: BRIGHT 1: "C": LET z=z+3: NEXT n
110 PRINT AT 20,29: INK 2: "GH"
```

```
120 FOR m=-10 TO 20: BEEP .05,m: NEXT m
195 LET a=20: LET b=1
200 PRINT AT a,b: "A"
201 BEEP .002,0: BEEP .002,10
```

```
205 PRINT AT 0,6: INK 7: sc
250 IF INKEY$="S" AND b>0 THEN LET b=b-1: PRINT AT a,b+1: OVER 1: "A"
260 IF INKEY$="B" AND b<31 THEN LET b=b+1: PRINT AT a,b-1: OVER 1: "A"
270 IF SCREEN$(a-1,b)=" " AND INKEY$="7" THEN PRINT AT a,b: " ": LET a=a-1: PRINT AT a,b: "A": BEEP .1,2: LET a=a+1: PRINT AT a-1,b: " "
275 IF ATTR(a-1,b)=6 AND INKEY$="7" AND a>3 THEN PRINT AT a,b: " ": LET a=a-3: BEEP .01,10: BEEP .01,5
280 IF ATTR(a-1,b)=4 AND INKEY$="7" AND a<3 THEN PRINT AT a,b: " ": PRINT AT a-1,b: "A": BEEP .1,-20: PRINT AT a-1,b: " ": LET sc=sc+100: LET n=1: LET k=k+1
281 IF ATTR(a+1,b)=6 AND INK
```

```
EV$="6" AND k>=16 THEN LET a=a+3: PRINT AT a-3,b: " ": BEEP .01,10: BEEP .01,0: LET n=0
282 LET t=t-1
285 IF ATTR(a,b)=71 THEN BEEP .1,40: LET sc=sc+50
287 IF n=1 THEN LET t=t-(2*1)
```

```
288 PRINT AT 0,18: " ": AT 0,18: INK 7: t
289 IF t<0 THEN LET t=0: PRINT AT 0,18: " ": AT 0,18: INK 7: "0": IF t=0 THEN GO SUB 5000
290 IF b=0 OR b=31 THEN GO SUB 1000
291 IF ATTR(a,b)=2 THEN LET l=1+1: GO TO 8
300 GO TO 200
1000 LET a=a+1: PRINT AT a,b: "A": BEEP .1,-a: PRINT AT a,b: " ": IF a<>21 THEN GO TO 1000
1010 PRINT AT a,b: FLASH 1: INK 2: "B": BEEP 2,-40: GO TO 5000
```

```
2000 FOR z=144 TO 151: FOR x=0 TO 7: READ a: POKE USR CHR$ z+x, a: NEXT x: NEXT z
2010 DATA 24,36,24,60,90,24,36,66
2020 DATA 60,92,191,251,190,255,86,24
2030 DATA 0,16,56,84,254,84,56,16
2040 DATA 195,255,255,195,195,255,255,195
2050 DATA 255,255,129,66,36,24,255,255
```

```
2060 DATA 102,153,60,90,60,102,255,126
2070 DATA 63,33,33,33,33,33,33,63
2080 DATA 248,248,248,248,232,248,248,248
2090 RETURN
5000 CLS: IF sc>hs THEN PRINT AT 5,8: INK 7: FLASH 1: "CONGRATULATIONS": AT 7,3: "YOU HAVE BEATEN THE HI-SCORE": AT 9,10: "of "; hs: AT 11,8: "with a score of "; sc: LET hs=sc: GO TO 5010
5005 PRINT AT 10,7: INK 7: "Your score was ";sc
5010 PRINT AT 15,1: INK 7: "Do you want another go? (y/n)"
5020 IF INKEY$="n" THEN CLS: PRINT AT 10,11: INK 7: FLASH 1: "GOODBYE": STOP
5030 IF INKEY$="y" THEN GO TO 3
5040 GO TO 5020
6000 CLS: PRINT INK 7: "Your task is to steer yourself (A) around the screen without falling to your death or running out of time. You must attempt to collect the jewels (C) and kill all the monsters (F) before moving on to the next level through the door (GH)."
6005 PRINT INK 7: "Press any key to continue.": PAUSE 0
6010 CLS: PRINT INK 7: "Once you have killed a monster an invisible gas is released and your time decreases more rapidly. You score 50 points for each jewel and 100 for each monster."
6020 PRINT AT 10,10: INK 7: "INSTRUCTIONS": AT 12,5: "5.....left": AT 14,5: "6.....down": AT 16,5: "7.....up": AT 18,5: "8.....right"
6025 PRINT INK 7: "Press any key to continue.": PAUSE 0
6030 GO TO 7
```


СТИВЕН ВИНСЕНТ БЕНЕТ

Био сам сасвим мали када ми је отац дозволио да први пут уз мем метал у руке. Узео сам га и нисам умро. Отац је био срећан и рекао је да ћу и ја постати врач. За награду сам добио велики комад меса и топао кутак крај ватре. Али, када бих се хвалисао или плакао без разлога, кажњавао ме је строже него браћу.

Касније ми је дозволио да идем сам у Мртве куће и тражим метал. Више се нисам плашио ни костију. Биле су крхке и старе. Понекад би се претварале у прах при додиру. Додирнути их био је велики грех.

Учио сам како да зауставим крварење из рана и многе друге тајне. Да читам и пишем учио сам из старих књига. Било је мукотрпно и дуго је трајало. Знање које сам стицао чинило ме је срећним. Највише од свега волео сам да слушах приче о старим ланцима и боговима.

Ми нисмо неукли као шумски људи. Наше жене преду вуну, наши врачевци носе беле одоре. Не једемо ларве инсеката, нисмо заборавили старе записе иако их тешко разумемо. У сваком случају, оно што знам и оно што не знам кључа у мени. Желео бих више да знам.

Када сам најзад постао човек, дошао сам пред оца и рекао:

– Време је да пођем на свој Пут. Дај ми благослов.

Дуго ме је посматрао, гледајући браду и коначно је рекао:

– Да. Време је.

Те ноћи, пред пут, отац је затражио да му причам о свом Сну. Причао сам о ономе о чему сам увек сањао и стално мислио, о реци, о великом Мртвом месту, о боговима који су некад њиме ходали.

Када сам завршио, отац је три пута бацио штапиће и гледао како ће пасти.

– Тај те сан – рекао је – може уништити.

– Не бојим се – рекао сам гледајући га у очи. Додирнуо ме је по грудима и челу и пружио лук и три стреле.

– Узми их и запамти: забрањено је ићи на исток. Забрањено је прећи Велику реку. Забрањено је ићи у Град богова.

– Забрањено је, знам – проговорио је глас из мене, или не мој.

– И ја сам некада имао младачке снове – рекао је отац некако тужно. –

Ако те твој сан не уништи, можда ћеш постати велики врач. Ако те уништи, бићеш и даље мој син.

Узору сам већ добро одмакао од села. Молио сам се, чекајући на з н а к. Био је то орао. Летео је ка истоку високо изнад мене. Пошао сам и ја. Узнемирен, али сигуран да је овај пут прави.

Пут на исток траје осам сунчевих дана и води кроз многа Мртва места. Шумски људи их се плаше, али не и ја. Уз пут сам једном чак и занео на самом рубу Мртва места. Ујутру сам у Мртвој кући нашао нож, мало зарђао, али добар метални нож. Све ми је говорило да сам на правом путу – кад сам тражио дивљач, била ми је баш на нишану, а два пута сам прошао сасвим близу хорде шумских људи а да ме нису чак ни опазили.

Пред залазак осмог сунца, коначно сам кроз густо шипрање избио на чистину и преда мном је пукла Велика река, цинковска и блистава. Могла би да прогута све потоке које ми познајемо, а да остане жедна. Зове се

Како да испричам шта сам видео? Опрезно сам ходао, затегнутог лука, спреман на опасност. Очекивао сам да чујем крике духова, али није их било. Било је мирно и сунчано. Трава је расла у пукотинама камена. Лепо је ово острво. Није чудно што су богови овде градили.

Како да испричам шта сам видео? Сви торњеви нису разрушени. Ту и тамо стоји понеки нетакнут, као огроман платан у шуми, а птице се високо гнезде. Али, торњеви изгледају неми и слепи, јер богова више нема. Тада сам угледао поломљену фигуру човека – или бога – од белог камена. Косу је носио као жена, скупљену на потиљку. Прочитао сам на одломљеном комаду камена његово име, или је то био део имена – Вашингт —. Помислио сам да би било мудро помолити се Вашингту, иако за тог бога никад нисам чуо.

Како да испричам шта сам видео? На камену и металу нема мириса човека. Нити има много дрвећа у овој цунгли камена. Има много голубова

но, одлучно сам пошао у потрагу за храном коју су богови јели.

Коначно сам је нашао у великом храму усред града. У пећинама и тунелима моћног храма (мора да су ту држали робове) царовали су пацови, па даље нисам силазио. Иза великих врата, у срцу храма, пронашао сам слатко воће у теглама и пиће у флашама од стакла. Пиће богова је веома јако, па је почело да ми се мути у глави. Сит и напојен, попео сам се на висок камен и заспао с луком и стрелама под главом.

Кад сам се пробудио, сунце је залазило. Погледао сам испод себе и угледао великог сивог пса како се исплаженог језика кези на мене. Није ме се плашио, гледао ме је као добар залагај. Ноћ се примишала, морао сам наћи безбедно преноћиште.

Ушао сам у једну Мртву кућу која није била порушена, а пси су искежени остали пред вратима. Но, пас не може да отвори врата. Ха! Изненадили су се када сам им их испред носа залупио. Чуо сам само бесно за-

ЗАБРАЊЕНИ ГРАД

Ха-ду-сон, што значи Света. Нико из мог племена није је видео, чак ни мој отац, врач. Пао сам на колена и молио се. Када сам погледао на југ, преда мном се указао Град богова. Како да опишем приказ? Гигантске рушевине, грађевине исувише велике да би се звале куће, паралеле су небо окупирале црвеном светлошћу.

Све што ми се до сада догодило било је довољно да испуни људски век. Али, знао сам да ћу прећи реку и ићи даље, у Град богова. Знао сам да ме тамо чека сигурна смрт, али и да, ако не одем, никада више нећу наћи мир.

Ипак, док сам праврио сплав, срце ми је било хладно као жаба, колена клецала. Отиснувши се од обале, запевао сам песму смрти:

Примицао сам се Граду богова, плашио сам се, ужасно. Снажне струје Велике реке зграбиле су сплав. Магија, јер Велика река је иначе лења и питома. У ведром јутру, осећао сам свуд око себе зле духове. Никада нисам био овако сам. Покушавао сам да мислим о знању, али оно ми више није давало снагу. Био сам сићушан као тек излегло птиче.

Струја ме је све јаче вукла ка злослутним рушевинама Забрањеног града. Некако сам успео да се искрцам, затегао лук и пошао у сусрет ... Чему?

Под ногама сам осећао нешто налик на земљу. Није пекло. Није, значи, истина оно што кажу наше бајке – да тло вечно гори. Такође није тачно оно што причају неки врач – да је ово острво увек обавијено маглом и чиница.

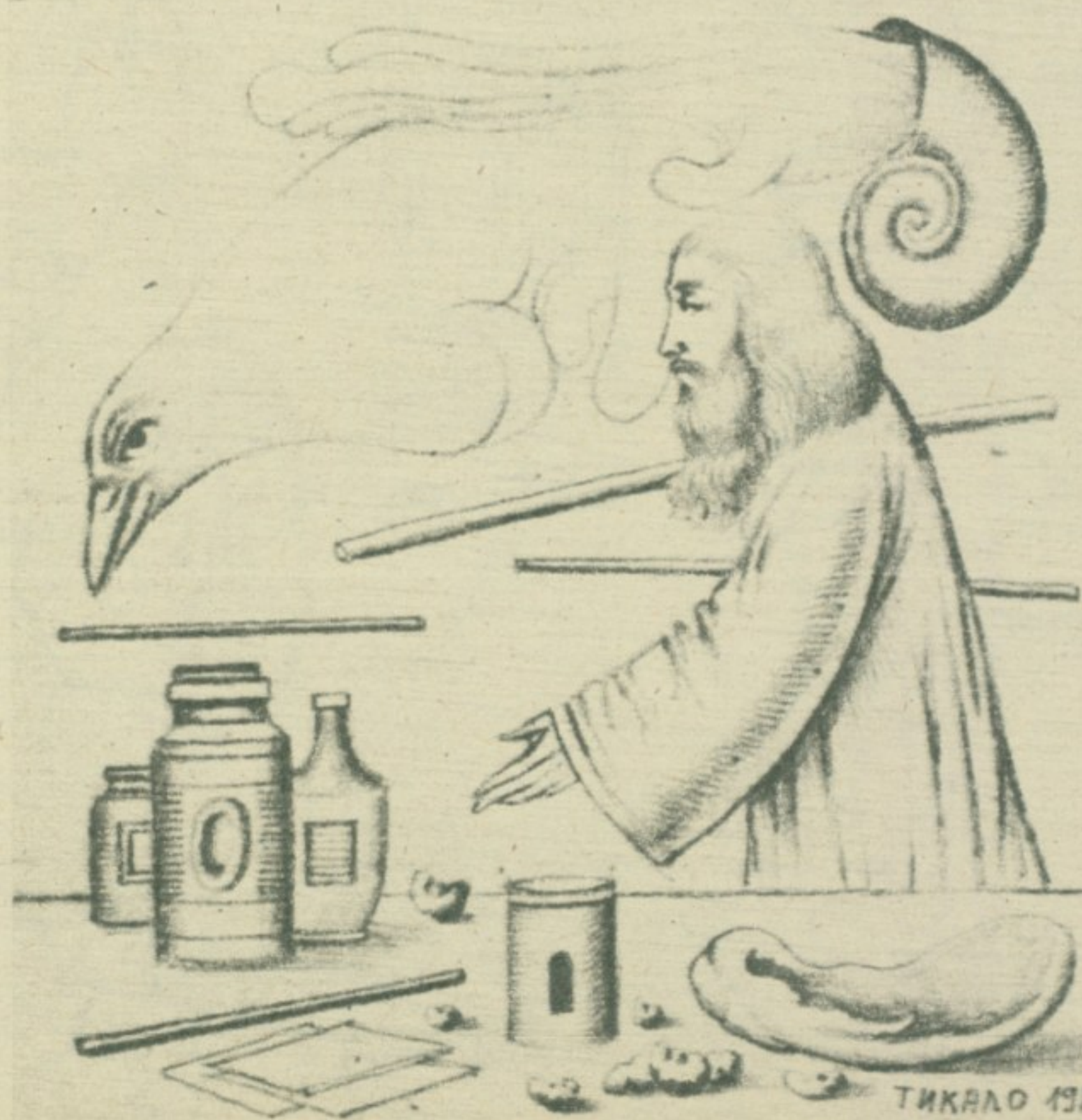
и пуно мачака које скитају путевима богова. Мора да су их богови волели. Не плаше се човека. Дивљи пси су опаснији јер лове у чопорима, али њих сам тек касније срео.

Пошао сам на север, више се нисам плашио. Жеђ за знањем пламтила је у мени. Толико тога нисам разумео. Био сам и гладан, но нисам желео да ловим. Познато је да богови нису ловили као ми. Они су храну узимали из чаробних кутија. Понекад пронађемо такве кутије у Мртвим местима. Забрањено нам је да једемо јер је та храна значила смрт. Пошто сам увелико зашао у све што је, забрање-

вијање. Умакао сам у последњем часу.

Из књига сам знао да су богови волели да живе високо изнад земље. Некако сам пронашао степенице и почео да се пењем, пењем, све док ми се није завртело у глави. Пронашао сам једна врата, разваљене браве. Одшкринуо сам их опрезно и ушао.

Какво богатство! Све је изгледало нетакнуто. Чак су и велики прозори који су гледали на град били цели, само прашњави од минувих година. Подови су били прекривени дивним простиркама које нису много избле-

ТИКАЛО 1985

деле, столице удобне и мекане. На зидовима су висиле слике, чудне, дивне слике. Једне се посебно сећам – веза пољског цвећа у шареној тегли. Књиге и списи налазили су се свуда, многи на језицима које нисам умео да читам. Бог који је овде живео мора да је био уман и учен. Учинило ми се да овде припадам јер и ја сам дошао у потрази за знањем.

Ипак, све је било чудно. Место за прање – али без воде. Сигурно су се богови умивали ваздухом! Место за кување, али без ложишта. Није било ни свећа, ни лампи. Видео сам нешто налик на лампе, али без фитиља и петролеја. Све око мене морало је бити чаролија, а опет – додиривао сам, а остао жив! Мора да је магија нестала. Не разумем, тако су пуно знали... Кад бих ја то могао да научим!

У кући бога било је прашњаво, суво и топло. Први пут морао сам да спавам у Мртвом месту. Упркос жељи за знањем, помисао на ноћ сушила ми је грло. Скоро да сам сишао и суочио се са псима.

Нисам још прегледао све собе када је пала тама. Вратио сам се у велику собу која је гледала на град и западио ватру на месту где су је очигледно и богови палили, било је дрва, али мислим да овде нису кували. Умотао сам се у простирку са пода и заспао крај ватре.

Кад се ватра угасила, пробудио сам се од хладноће. Чинило ми се да се свуда око мене чују шапати и гласови. Зашто бих лагао? Ја сам врач и врачев син. Ако има духова у малим Мртвим местима у нашој близини, зашто их не би било у великом Забрањеном граду? И зар не би желели да после толико година са неким проговоре? Осећао сам како се извлачим из сопственог тела. Видео сам своје тело како спава поред ватре, а ја сам вучен неком силом, стајао крај прозора и посматрао Забрањени град.

Требало је да буде мрак, али свуда су блистала светла, линије, кругови, мрље светла, десет хиљада буктиња им не би било равно! Чак је и небо блештало. „Ово је заиста снажна магија“, помислио сам и задрхтао. Шумело је и тугњало као да градом ходају хиљаде добошара. Схватио сам! Схватио сам да видим град онакав какав је био када су богови били живи!

Какав је то приказ био! Свуда богови. Шетали су се или возили у својим кочијама, било их је небројено, а кочије су закрчиле улице. Ноћ су претворили у дан, вероватно зато што нису желели да са сунцем иду на починак. Бука је личила на хук великих вода. Чаролија је била јака – шта су све богови умели да раде!

Немирни, немирни су били богови, стално у покрету! Ископали су тунеле испод реке, летели ваздухом, правили невероватне ствари невероватним алаткама. Ниједан комад и ниједан кутак земље пред њима није био безбедан.

Да ли су били срећни? И шта уопште боговима значи срећа? Били су велики, моћни, добри и зли. Посматрајући њих и њихову магију, осећао

сам се као дете. Још мало, мислио сам, зграбиће звезде. Чинили су ми се мудрији и од саме мудрости, ученији од свег знања.

Видео сам их када их је страшна судбина задесила. Обрушила се на њих док су ходали улицама свог града. Раније сам био у борбама са шумским људима, видео сам како умиру. Али ово! Ватра је дошла са неба, а затим отровна магла. Трчали су као мрави улицама – јадни богови, јадни богови! Торњеви су почели да падају, земља се отвара. Све сам видео, видео и како је последњи бог умро. Срушени град је обмотала тама, а ја сам плакао.

Био сам збуњен оним што сам видео и очајан. Знао сам како су настала Мртва места, али нисам знао зашто се то десило. Чинило ми се да се то није смело догодити, уза сву магију којом су било обдарени. Шетао сам кућом тражећи одговор.

Тада сам угледао мртвог бога. Седео је у столици крај прозора, у соби у коју раније нисам ушао и у првом тренутку ми се учинило да је жив. Онда сам му видео кожу... Плашио сам се да му приђем, али и даље ме је вукло... Седео је, гледајући град. На себи је имао одору богова. Није био ни млад ни стар. На лицу му се видела велика мудрост и дубока туга. Видело се и да није хтео да бежи. Седео је крај прозора кад се то десило и посматрао свој град како умире. Тада је и сам умро. Знао сам да ће се, ако га додирнем, претворити у прах, а опет, из њега нешто неуништиво је зрачило.

Ово је крај моје приче јер сам тад, гледајући га, схватио да је био ЧО-ВЕК. Схватио сам да су сви они били само људи. Више се нисам плашио ни пута кући, иако сам два пута морао да се борим са псима и Шумским људима.

Отац ме је чекао код куће. – Оче, – узвикнуо сам, – оче, они су били људи! Био сам у Забрањеном граду! Убиј ме сада, ако тако закон тражи, али ја знам да су богови били људи!

– Закон нема увек исто лице – рекао је – учинио си шта си морао. У своје време ја нисам могао, али ти долазиш после мене. Причај!

Причао сам, а он је слушао. Касније сам желео да своју причу испричам другима, али отац није дао.

Истина је јелен који се не да лако уловити. Ако се много истине одједном прогута, од ње се може и умрети. Нису узалуд наши очеви забрањивали Мртва места.

Пошли смо новим путем. Сада, на мртва места не идемо само због метала. Тамо су књиге и списи. Магичне алатке су поломљене, али их разгледамо и размишљамо. То је почетак. Када постанем Главни врач, прећи ћемо Велику реку, ићи ћемо у Забрањени Град, Њујорк. Наћи ћемо и статуу Вашингта. Људи су градили овај град. Сећам се лица мртвог човека. Људи су овде живели пре нас. Морамо поново да градим.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК (Из света балета)

У овој осмосмерци налазе се имена 43 играча и играчице из области балетске уметности. Називи балетана и балерина распоређени су у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Кад прецртате сва имена, на крају ће вам остати седам непрецртаних слова, која читано водоравно дају коначно решење: презиме наше истакнуте балерине која је започела са игром у Народном позоришту у Београду. Игра јој се одликује сигурном техником, несвакидашњом љупкошћу и унутрашњом импулсивношћу. Речи у загради не улазе у осмосмерку.

А	Н	И	Њ	А	С	И	З	О	В	А
В	В	А	И	Л	О	П	Е	К	У	Р
О	Л	О	К	Н	Е	П	И	Л	И	П
Л	А	А	Н	Н	У	И	Р	Б	О	И
В	Д	К	С	А	А	Р	Т	В	С	Н
А	И	О	Р	О	С	Д	Е	Е	И	О
П	М	Б	Б	А	В	Р	О	Ј	П	И
Л	И	У	Ћ	Е	П	А	И	Н	Е	Р
И	Р	Х	Н	И	Р	С	И	К	Н	В
С	О	О	Т	А	Ч	В	Р	Ц	К	И
Е	В	В	Р	О	Д	У	А	Ф	О	Л
Ц	Б	О	Е	К	М	Р	В	Л	Л	И
К	В	Ј	Н	Ј	О	И	О	И	П	Б
А	А	Л	Е	Т	О	Ц	Ћ	Ј	А	Е
Ј	Ј	С	У	Г	Е	Р	К	О	К	Р
А	Т	Б	Т	К	О	Ј	Е	А	О	П
				Л	А	Ј	Л	С	В	А
				А	А	Т	Е	О	А	Р
				К	Т	Ф	Е	В	Р	Л
				О	О	С	О	Л	И	И
				Т	Р	Н	И	Н	И	Ћ

ПОПИС БАЛЕТСКИХ УМЕТНИКА:

АРОВА (Соња), АРПИНО (Џералд), БЈЕГОЈЕВИЋ (Јованка), БУТОРАЦ (Весна), ВАЈТ (Франклин), ВЛАДИМИР (Пјотр), ВЛАСОВА (Елеонора), ВУЧИЋ (Радомир), ДАНКАН (Исидора), ДОБЕРВАЛ, ДОН (Хорге), ЈОРДАН (Олга), КАСТЛ (Соња), КИРСАНОВА (Нина), КОЛПАКОВА (Ирина), КОЦКА (Катарина), ЛАКОТ (Пјер), ЛАСЕР (Луј), ЛАФОН (Мадлена), ЛИВРИ (Ема), ЛУКАТЕЛИ (Иванка), НУРЕЈЕВ (Рудолф), ОБРИ (Сантина), ОБУХОВ (Анатол), ОСИПЕНКО (Ала), ПАВЛОВА (Ана), ПАРК (Мери), ПЕКУР (Луј Гијом), ПЕТИ (Ролан), ФИЛИПЕНКО (Лидија), ПЛИСЕЦКАЈА (Маја), ПОЛИ (Нивес), ПРЕБИЛ (Жарко), ПРЕВО (Франсоаз), РОЈЕ (Ана), РОТА (Виторио), САЊИНА (Мира), СЕЈМУР (Лин), СИЗОВА (Ала), ТЕЈЛОР (Џонатан), ТОМИЋ (Душица), ТРНИНИЋ (Душан).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: дер, Ели, зип, присмок, Мариоти, Верн, р, Уна, дуб, колт, СИ, опнаст, проштац, час, Ола, Автовац, ТН, каса, миом, Ра, Савина, Штритоф, и, Егист, рало, то, одива, Н, каца, рз, омацити.

Поћи у Сахару, а не познавати је добро, исто је што и скочити у море, а бити непливач. Код номадских Туарега, чак су и слепи способни да воде караван кроз пустињу. За њих свака дина, стена, влат траве или сунчев зрак на лицу, знаци су који их непогрешиво воде, прави путокази у пустињи.

Туарежи су поносан и стрпљив народ. Живот проводе путујући у караванима, прелазећи пустињу од Туниса до Гаа и од Тлемсена до Томбуктуа. На исцрпљујућем путу, они се више ослањају на своју издржљивост и вољу него на оно што им пружају оазе. Такав начин живота их је учинио гордим, племенитим и непоколебљивим. Стално се борећи са суровом природом научили су да препознају човека само на основу једног отиска стопала у песку, да издајека распознају да ли камила има или нема јахача, да одмах препознају свога, иако му из огртача виде само очи... Насеље Туарега – то је, обично, неколико колиба начињених од дрвета, пољава и крпа. Њихов свет су бескрајна просторства уморасалог песка и понеки жбун.

Европљанин који би неким случајем живео са овим синовима пустиње, не би могао да схвати ни њих, нити Сахару која им је дом. Њихова склоништа била би му неудобна и не сигурна, њихов живот – неиздржљив.

Своје колибе, као и све

остало што имају, Туарежи стално носе са собом. Њиховим домом може се назвати свако место с мало воде и траве за камиле. Не знају за државне границе, али пустињу не сматрају својом.

Кад падне ноћ и када над пустињом заблистају

звезде, из таме се зачује там-там. Песма људи меша се с крицима ноћних птица. Логор пустињских људи изгледа као уморасало море: на све стране њишу се црне и беле тунике. Чак се и деца, којима из љубичастог платна вире само ноге и коса, повијају

у ритму и певају. У општем заносу нико не може да одоли ритму. Док играју, њихове очи блистају као да су и оне део ноћног неба.

Срећу Туарежима доносе само песак, звезде и ритам, али њима је то довољно.

М. П. П.

СИНОВИ ПУСТИЊЕ

ТУАРЕЗИМА СУ
ЗА СРЕЋУ ДОВОЉНИ
ПЕСАК, ЗВЕЗДЕ
И РИТАМ

Код PEZ -а је увек нешто ново!

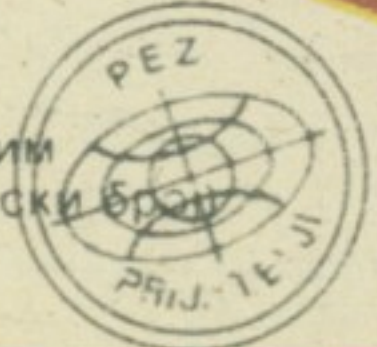
Ако радо узимаш PEZ бомбоне
и иди раши се PEZ фиџи урицама,
пошаљи нам 5 омотница
PEZ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепо PEZ књижицу.
Као пријатељ PEZ -а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Чићај свакој деци
на овом месцу о новостима
за пријатеље PEZ -а.

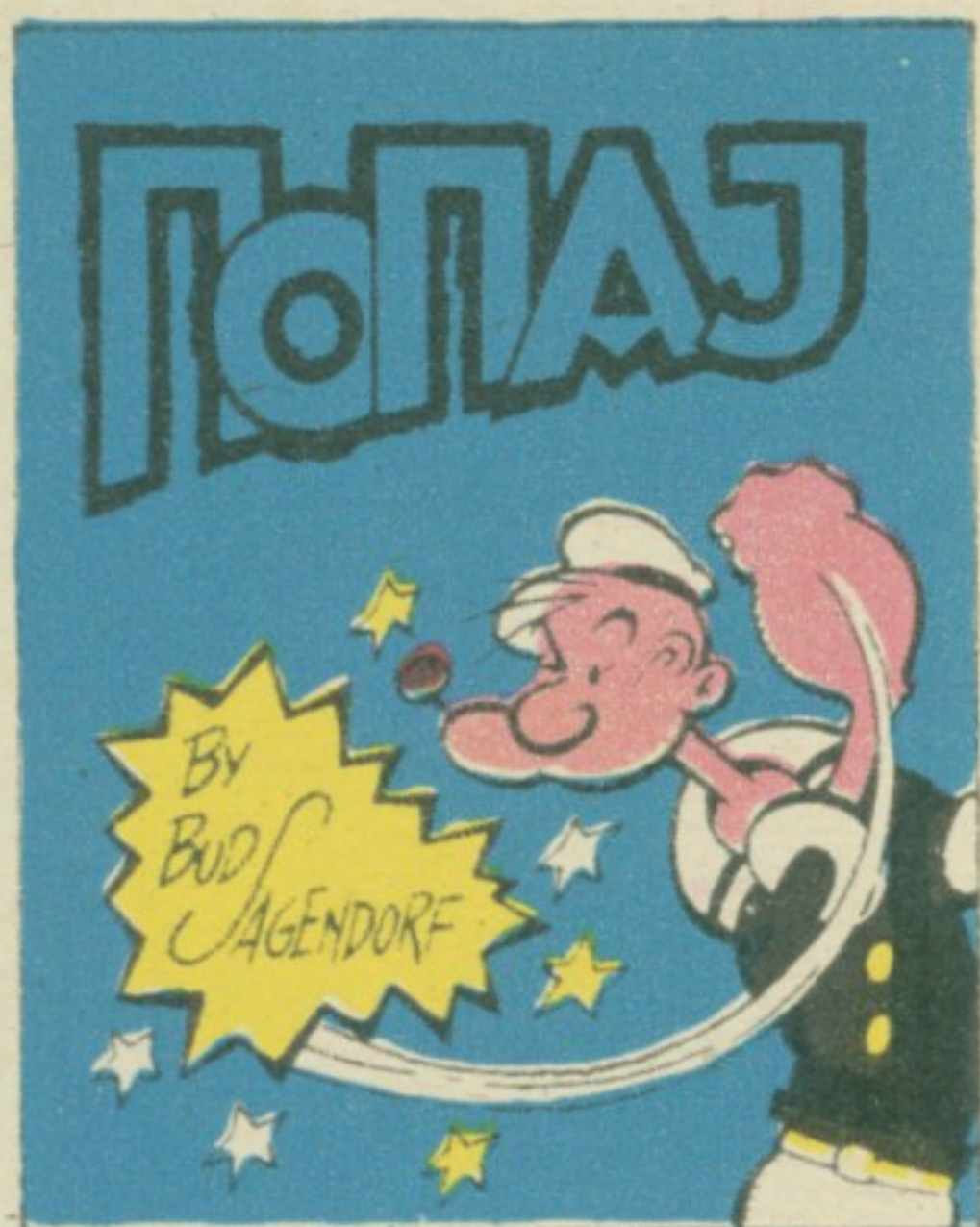

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ“, 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са твојим
подацима. (Име и презиме, улица, кућни број, место и поштански број)

И, ШТА ЈЕ БИЛО
НА КУРСУ ЗА
ВРАЦЕВЕ?

НАУЧИО САМ ДА
ГЛЕДАМ У СТАКЛЕ-
НУ КУГЛУ!

А МОЖЕШ ЛИ
МЕНИ ВИДЕТИ
БУДУЊНОСТ?

НАРАВНО,
ТО ЈЕ ЛАКО!

ПА, ВИДИМ ДА ЋЕШ ПОРАСТИ
У СТАСИТОГ И РАЗБАЦА-
НОГ МЛАДИКА!

ТО МИ СЕ
ДОПАДА!

ЖЕНЕ ЋЕ ТЕ ОПСЕДАТИ!

И, ДАЂЕ...

ОЖЕНИЋЕШ СЕ ПРАВОМ ЛЕПОТИ-
ЦОМ!

УРА!!!

А ОНДА ЋЕШ МЕ
ОСТАВИТИ!

ШТА МУ БИ?

НЕМАМ ПОЈМА...
САМО МИ ЈЕ
ПРЕДСКАЗАО
БУДУЊНОСТ!

ШМРК!

МАЛА
ПОШТА
П.ФАХ
124

ПРИСИЛНЕ ЕКСКУРЗИЈЕ

Идем у осми разред и већ разговарамо о екскурзији на коју треба да путујемо крајем маја и останемо недељу дана. Разговарамо, али не знам зашто кад жеље нас ученика нико не уважава. Све се то сведе на предавање разредног старешине о образовно-васпитном значају екскурзија на којима треба што више да научимо, набрајају се познате фабрике широм земље, хидро и термоелектране, рудници, рафинерије... Слажем се, треба све то да видимо, лепо је отићи на Ђердап, обићи, рецимо, фабрику хартије или шећера, не кажем да нас то не интересује и да није корисно, али зашто нас нико не пита где бисмо ми желели да идемо, да та екскурзија, после осам година проведених у истој школи, буде нешто што волимо и чега ћемо се сећати: недељу дана дружења и смећа далеко од школске клупе и било каквог учења.

Прошле године, у седмом разреду, посетили смо велику железару. Ако екскурзија мора да буде корисна и пријатна, морам да признам да је ово последње изостало. Једино што ми је остало у сећању била је пометња коју смо направили кад смо се размилели по халама, несносна врелина, страх од огромних казна које су преносили циновски кранови и непрестане опомене радника: „Пази... Чувај, клинац...“ Шта ће људи, њихов посао је опасан и тежак, није им до нас и до нашег запиткивања.

Где бисмо ми желели да идемо?

Многи из одељења путују по неколико сати од овог села до школе. Зими и лети – по киши, вејавици, жеги... И док ових дана цупкам, сав промрзао, на аутобуској станици, размишљам зашто не бисмо ишли на море које је, верујте ми, мало нас видело. Летњи распуст проводим код куће, у селу, родитељи немају могућности да ме шаљу на летовање. Кад већ морају да одвоје новац за моју екскурзију, зашто нас наставници не поведу тамо где желимо. Волео бих да видим море, бродове како пристају у луци, палубе пуне путника који раздрагано машу неком ко их чека или испраћа. То сам видео само у биоскопу.

Рекли смо то разредној. Одговорила је: – Има времена, видећете море, неће пресушити, сад треба нешто да научите.

Знамо и ми да неће пресушити.
Мијушко Филиповић
84000 Бијело Поље

ПЕРФЕКТНИ ПРЕФЕКТ

Читајући наилазио сам на реч префект, али ми није сасвим јасно шта значи.

ВУЈАДИН ВУКОВИЋ
31318 Кокин Брод

Префект је у старом Риму био управник града. У музици то је први певач, односно вођа хора. У многим земљама раније и само у неким сада то је нека врста окружног начелника, управник полиције или васпитач. Реч је латинског порекла и значи заповедник. У Француској и Италији префекта поставља председник Републике.

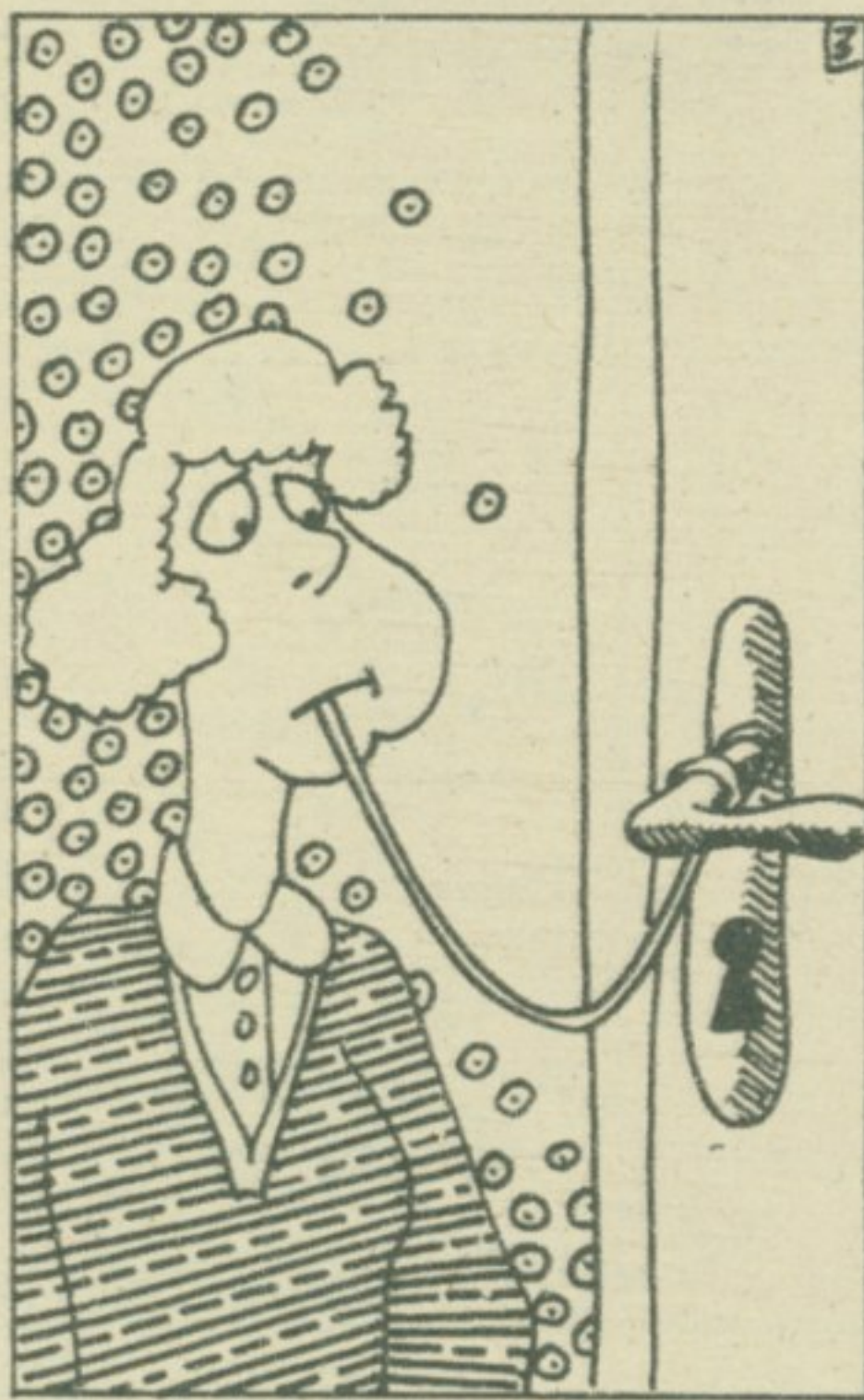

Међутим, префект се не мења заједно са променом владе или председника Републике: у овим земљама врло често овај високи начелник остаје годинама на свом месту, са врло великим правима и овлашћењима. Од доласка Франсоа Митерана на чело француске

државе префект је добио назив комесар Републике. Његова власт и његове обавезе тиме нису умањене. Напротив.

ХРАБРО НА ЗУБАРСКУ СТОЛИЦУ

Пишем ти надајући се да ћеш ми помоћи. Имам доста покварених зуба и често ми, нарочито сада када је време хладно,

отичу десни. Покушавала сам разним народним лековима да се решим ових за мене великих непријатности, али се отоци и даље појављују. Како да их се решим?

ВЕСНА
21235 Темерин

Опет си се обратила на погрешну адресу: до сада си помоћ тражила од народних лекова, а сада од нас. Сигурно знаш да Забавник нити поправља нити вади зубе. Ми ти можемо помоћи само тим што ћемо ти отворено и јасно рећи да ћеш са зубима и отецима имати све веће невоље све док се не обратиш зубару, јер ти само он може помоћи на прави начин. Знамо, за многе је поправка или вађење зуба непријатна и болна, али мораш имати на уму да квари зуби не кваре само леп изглед него и здравље целог организма. Непобитно је доказано да каријес зуба, вероватно најраширенија болест савременог човека, неповољно утиче на крвну слику, зглобове, пробавне органе, чак и на срце. Зато ти поручујемо: храбро на зубарску столицу.

Очекујемо твоје писмо, без отецима на деснима.

СНЕЖАНА У ПРВОМ СНЕГУ

Данима сам питала моју седамдесет петогодишњу бабу: „Баба, кад ће снег? Ти си нам причала о некадашњим зимама кад снег напада до изнад колена па шкрипи под ногама, а мраз уједа за образе. А види ово – све неке магле и кише...“ Баба би се при том

увек костоболно дошетала до прозора, одсутно се загледала кроз прозор у сиво небо и црне гране дрвећа: „До сада је снег увек пао па што не би и даље. Нису га врапци појели...“ „Знам, баба – била сам упорна – али клима на Земљи се мења: атомске пробе, техника, загађење атмосфере!“ Али, не да се моја баба: „Пусти ти, синко, ту технику и те сфере. Мени то казује жигање у костима, а оне су претуриле толико снегова преко себе. И то каквих снегова!“ Ја бих се затим повлачила и ћутала. Протекли су дани, свако јутро без снега било је ново разочарење, све до оног бледосивог сванућа док баба није закуцала на мој прозор и радосно повикала: „Устај, Мила, пада!“

Скочила сам и погледала кроз прозор: с метлом у рукама, у дворишту је стајала баба, румена и ухићена, и смешила ми се. По свему, унедоглед, вејале су крупне пахуљице. Загледала сам се пут неба и учинило ми се да се пењем у висину. Бабу више нису мучиле кости, а мене неизвесност.

Овогодишњи снег ми је помогао да схватим како обичне ствари могу да буду лепе и незаборавне.

МИЛЕНА РАДОВАНОВИЋ
11313 Осипаоница

ГЕНЕРАЛ У ПАПУЧАМА

Да ли и генерали обувају кућне папуче и цивилно оде-ло или су увек у униформи?

СЕНАД МЕМИШАГИЋ
79285 Чемерно

Овај официр са златом везеним лаворовим венцима и звездама на раменима, кад не мисли на трупе и стратегију, напад и одбрану, војнике, оружје и све оно што његов посао чини генералским, обува у кући своје обичне кућне папуче, једе обичну супу, ручава, пуши.

Кад није на дужности, генерал у обичном, цивилном оделу, иде на пијаци и у самоуслугу, гледа телевизију, одлази на родитељске састанке, тугује ако остане без неког

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Татјана Бјелајац, Моше Пијаде 68, 43500 Дарувар – има 14 година, жели да се допикује са својим вршњацима.

Дејан Бралић, Браће Сантини 48, 58000 Сплит – има 14 година, сакупља значке и привеске.

Жељко Јовковић, Трг ослобођења 8, 22240 Шид – има 14 година, воли музику, сакупља значке.

Љубица Анђелковић, Матије Гупца 63, 41210 Забон – има 10 година, сакупља значке, салвете, марке и папирнате луткице.

Даниела Димитрова, Нада Бутникошарева 5/14, 91400 Титов Велес – има 13 година, сакупља марке, салвете и постере, воли музику, гимнастику и тенис, навија за „Партизан“.

ко му је близак... Међутим, генерал не би био то што јесте и не би имао златном нити извезене еполете да у свом послу није први. Јер, он не само што командује, брине и одговара за своје поступке, него врло често у, рецимо, ратном ваздухопловству лично седе за команде савременог ловца или бомбардера и стреловито јури пут неба. У падобранским јединицама он први искаче из авиона. Тенкисти се изненаде кад генерал уђе у тенк и свима покаже да та огромна и врло сложена машинерија за њега нема тајни. У његовим рукама нађе се често и обична пушка. Генерал мора да покаже примером како се најбоље њоме рукује.

Дакле, генерал није генерал само због високог чина, већ због оног шта и како чини.

ЗАМОЛИ МАЈКУ ДА ПРОЧИТА БАЈКУ

Ученица сам првог разреда усмереног образовања, имам 16 година и по свему бих била као моје вршњациње да не читам – бајке. Због тога ме другарице и другови исмејавају, зову ме Рајка – Бајка, Бајна, Бајковита и сл. Моја љубав према бајкама не допада се ни родитељима, нарочито мами, која ми често говори да сам већ девојка, да је време да ме интересују друге, озбиљније ствари, да никад нећу одрасти...

Читам и друге књиге, али ми оне нису тако занимљиве и не пружају ми такво задовољство као бајке. Мене не привлаче дискажи, пушење, брџкенс и много других ствари које су за моје другарице и другове тако значајне. Жао ми је што ми и они и родитељи својим при-

медбама кваре моје уживање и што у томе виде нешто лоше, што је, наводно, само за децу. Шта да радим?

РАЈКА
Ћуприја

Погрешно је мишљење да су бајке намењене само деци: ми, на пример, знамо једног академика, старијег и угледног научника, који и сада чита бајке. Многи писци су се целог живота враћали бајкама. Најзад, зар нису Андерсен и браћа Грим цењени у целом свету управо као писци бајки, уз које се већ вековима одгајају нараштаји, без обзира на језик и боју коже. Многа књижевна дела била су омиљена само у време кад су се појавила, да би затим заувек пала у заборав. С бајкама је супротно: очуване су и незаменљиве готово од постанка људског рода до данашњег времена компјутера. Онај ко бар у детињству није читао или слушао бајке сигурно је осиромашен за цео живот. Такви не примећују да су и данас многе телевизијске серије, модерни љубавни романи, приче о популарним певачима или фудбалерима испричане као бајка. Само, телевизијска серија и бајковити и слични јунаци брзо потону у заборав, а права

бајка, књижевна врста која побеђује време, остаје у сећању до краја живота. Зато замоли своју мајку да опет прочита неку бајку.

КАД ЗА НЕКОГ КАЖУ ДА ЈЕ СФИНГА?

Ко је и када направио велику египатску сфингу?

БОЈАНА ВЕСЕЛИНОВИЋ
Синђелићева 23
11000 Београд

За време такозване четврте династије староегипатског царства, када је подизање пирамида достигло врхунац, исклесана је у стени, у долини Гизе, недалеко од Кеопсове и Кефренове пирамиде,

велика сфинга, један од најзначајнијих споменика ове цивилизације. Тачно 19,80 метара висока фигура врло упечатљиво представља божанско царство. Царска глава која се издиже из лављег тела вероватно је имала црте фараона Кефрена, али је оштећена за време исламске владавине, што је лице учинило нејасним. Њена величанственост улива такво страхопоштовање да је многи и данас, преко четири и по миленијума од њеног постанка (настала је око 2530. године пре наше ере) сматрају ликом бога сунца, иако ју је исклесало фараон Кефрен – себи у част.

Сама реч сфинга је грчког порекла и има неколико значења. У старогрчкој митологији то је крилата животиња са шапама лава, телом пса, главом и грудима жене. За тајанствено биће, загонетног или чак ћутљивог човека каже се да је „права сфинга“. Тако се назива и једна врста великог лептира.

ФУЛ КОНТАКТ АЗИЈЕ

Вештина борења стара преко 1000 година, која у себи садржи најбоље елементе бокса, каратеа и кунг фуа. На преко 200 фотографија први пут детаљно објашњене технике: ђог јан, као, дронг, ђаб ко, итд... цена 550 дина – плаћање поузећем – наручи на адресу: Ребац Зоран, Ц. Зузорић 55, 41000 Загреб

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић
Руководилац ООУР Издања за младе
„Политикин забавник“
Раде Шошкић
Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Вић

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ђеран, Светлана Шухартовић, Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Вић, Владимир Стефановић, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Божана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Зоран Петковић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Ставић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодична 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодична 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну наизакну НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	\$ 29.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.-
ШВЕДСКА	Шкр. 225.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.-

Уплате из иностранства слаати на деовизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну наизакну ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Насловна страна:
Ненад Мирковић

